

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา เถลิงพระเกียรติ
โครงการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้(สำหรับนักเรียน)

เพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่

(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๓)

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ”

การศึกษาต้องสร้างให้คนไทย มีคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑. มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง
๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง
๓. มีอาชีพ มีงานทำ
๔. เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่คณะองคมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐

ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

คำชี้แจง

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษา ภาครีเยนที่ ๑ ฉบับนี้ เป็นการปรับปรุงครั้งที่ ๓ ดำเนินการโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

จุดประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนปลายทางได้ศึกษา/ทบทวนเอกสาร ใบความรู้ ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และใช้ในการฝึกทักษะ /ปฏิบัติงานจากใบงาน หรือแบบฝึกหัด ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเมินตนเองตามตัวชี้วัดและ สาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ทุกท้ายหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้เมื่อครูปลายทางได้ตรวจผลการทำใบงานในรายชั่วโมง สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และประมวลผลการประเมินตนเองของนักเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ แล้วจะได้นำผลไปส่งเสริมและหรือจัดการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้เกิดประสิทธิผลนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารบัญ

หน้า

คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ชื่อหน่วย สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการคัดลายมือ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ฝึกคัดคัดลายมือ

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากการฟังและดู

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากการฟังและดู

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การสรุปการพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู

ใบงานที่ ๗ เรื่อง แบบร่างการพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ระบุความรู้และข้อคิดจากวรรณกรรมที่อ่าน

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การอ่านหนังสือตามความสนใจ

ใบงานที่ ๙ เรื่อง หนังสือดีมีคุณค่า

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง คำอุทาน

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

๑

๒

๔

๕

๗

๘

๑๐

๑๑

๑๒

๑๔

๑๕

๑๖

๑๗

๑๘

๑๙

๒๐

๒๒

๒๓

๒๔

๒๕

๒๖

สารบัญ

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วย สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์	๒๗
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน	๒๘
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ค้นคว้าหาคำศัพท์	๓๐
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการถอดคำประพันธ์	๓๑
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การถอดคำประพันธ์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๑)	๓๒
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การถอดคำประพันธ์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๒)	๓๔
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ	๓๖
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	๓๗
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	๓๘
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	๓๙
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๔๐
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน	๔๑
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๔๒
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำราชาศัพท์	๔๓
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน	๔๘
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๔๙
ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำราชาศัพท์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์	๕๐
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๑)	๕๑
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๒)	๕๒
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	๕๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วย กระเช้าสีดา	๕๔
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ	๕๕
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (๑)	๕๖
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน	๕๘
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (๒)	๕๙
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๖๐

สารบัญ

	หน้า
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน	๖๑
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๖๓
ใบงานที่ ๔ การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๖๔
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำเชื่อม	๖๕
ใบงานที่ ๕ เรื่อง แบบร่างการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๖๖
ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย	๖๗
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง นามวลี	๖๘
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง กริยาวลี	๗๐
ใบงานที่ ๗ เรื่อง นามวลี	๗๑
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค	๗๒
ใบงานที่ ๘ เรื่อง กริยาวลี	๗๓
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ	๗๔
ใบงานที่ ๙ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค (๑)	๗๕
ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การสรุปคุณค่า และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๗๖
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค (๒)	๗๗
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ	๗๘
ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง วิเคราะห์วรรณกรรม	๗๙
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	๘๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ชื่อหน่วย ภาษาพัฒนาชีวิต	๘๒
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ภาษาพูด ภาษาเขียน	๘๓
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ภาษาพูด ภาษาเขียน	๘๔
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ระดับของภาษา	๘๕
ใบงานที่ ๒ เรื่อง ระดับของภาษา	๘๖
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การใช้ระดับของภาษา	๘๗
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การใช้ระดับของภาษา	๘๘
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น	๘๙

สารบัญ

	หน้า
ใบงานที่ ๔ เรื่อง ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น	๙๑
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง เพลงกล่อมเด็ก	๙๒
ใบงานที่ ๕ เรื่อง เพลงกล่อมเด็ก	๙๔
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลงร้องเล่นของเด็กไทย	๙๕
ใบงานที่ ๖ เรื่อง เพลงร้องเล่นของเด็กไทย	๙๗
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การกรอกแบบรายการ	๙๘
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การกรอกแบบรายการ	๙๙
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมาย	๑๐๐
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมาย	๑๐๓
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนจดหมายถึงพ่อแม่ ญาติ หรือผู้ปกครอง	๑๐๕
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย	๑๐๖
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย	๑๑๐
ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนเรียงความ	๑๑๑
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนเรียงความ	๑๑๓
ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง เรียงร้อยถ้อยความ	๑๑๕
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	๑๑๖
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) กลางภาค	๑๑๗
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ชื่อหน่วย วิชาเหมือนสินค้า	๑๑๘
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน	๑๑๙
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ค้นคว้าหาคำศัพท์	๑๒๐
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๑๒๑
ใบงานที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๑๒๒
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	๑๒๓
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า	๑๒๕
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑	๑๒๖
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑ (๑)	๑๓๐

สารบัญ

	หน้า
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง สำนวนไทย	๑๓๑
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑ (๒)	๑๓๕
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	๑๓๖
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การใช้สำนวนเปรียบเทียบ	๑๓๗
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	๑๓๙
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	๑๔๒
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การอ่านงานเขียนประเภทคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน	๑๔๔
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	๑๔๗
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู	๑๔๘
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การอ่านงานเขียนประเภทคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน	๑๔๙
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แบบร่างการพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู	๑๕๑
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	๑๕๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ชื่อหน่วย นิทานอ่านสนุก	๑๕๒
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน	๑๕๔
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น	๑๕๗
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น	๑๕๙
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การสรุปเรื่องจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	๑๖๒
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสรุปเรื่องจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	๑๖๔
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรองที่มีคุณค่า	๑๖๖
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรองที่มีคุณค่า	๑๖๗
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑๖๙
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑๗๐
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๑)	๑๗๑
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๑)	๑๗๒

สารบัญ

	หน้า
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๒)	
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๒)	๑๗๖
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำยืมภาษาจีน ภาษาอังกฤษ	๑๘๐
ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำยืมภาษาจีน ภาษาอังกฤษ	๑๘๒
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง คำยืมภาษาบาลี สันสกฤต	๑๘๓
ใบงานที่ ๙ เรื่อง คำยืมภาษาบาลี สันสกฤต	๑๘๔
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร	๑๘๕
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร	๑๘๖
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	๑๘๗
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ชื่อหน่วย ราชธานีราช ตอน กำเนิดมะกะโท	๑๘๘
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ	๑๘๙
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง ราชธานีราช ตอน กำเนิดมะกะโท	๑๙๐
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การระบุความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๑๙๑
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การระบุความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๑๙๒
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าของเรื่องที่อ่าน	๑๙๓
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าของเรื่องที่อ่าน	๑๙๔
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา	๑๙๕
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา	๑๙๖
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน	๑๙๗
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน	๑๙๘
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๑๙๙
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การพูดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๒๐๐
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การใช้พจนานุกรม	๒๐๑
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การใช้พจนานุกรม	๒๐๕
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๑)	๒๐๖
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๑)	๒๐๘

สารบัญ

	หน้า
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๒)	๒๐๙
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๒)	๒๑๑
ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๒๑๒
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อ่าน คิด เขียน สร้างสรรค์ (๑)	๒๑๓
ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	๒๑๖
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อ่าน คิด เขียน สร้างสรรค์ (๒)	๒๑๗
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	๒๑๘
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) ปลายภาค	๒๑๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑
สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี

ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการคัดลายมือ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ฝึกหัดคัดลายมือ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การคัดลายมือ

การฝึกเขียนตัวอักษรไทยให้ถูกต้องตามหลักการเขียนและลายมือสวยงาม หลักการเขียนตัวอักษรไทยจะเริ่มจากการเขียนหัวตัวอักษร ความสูงและความกว้างของตัวอักษรต้องเสมอกัน การวางพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ต้องวางให้ถูกต้อง มีช่องไฟและวรรคตอนที่เหมาะสม เขียนตัวสะกดการันต์ถูกต้อง

รูปแบบของตัวอักษรไทยมีหลายรูปแบบ เช่น หัวกลมตัวมน หัวกลมตัวเหลี่ยม หัวเหลี่ยมตัวเหลี่ยม ซึ่งแบบตัวอักษรที่ใช้กันทั่วไป คือ หัวกลมตัวมน หรือตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ

ลักษณะการคัดลายมือ

การคัดลายมือมี ๓ ลักษณะ คือ

๑. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด
๒. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
๓. การคัดลายมือหัวัดแกมบรรจง

หลักการคัดลายมือ

เขียนลายมือมีหลักจำง่ายๆ	ตัวต้องตั้งตรงแนบถูกแบบอย่าง
จับดินสอดปากกาถูกท่าทาง	สมุดวางกลางเพ่งแล้วเล็งแล
ค่อยเขียนไปให้งามตามส่วนสัดส่วน	ช่องไฟจัดวัดกะระยะแน่
สระหรือเครื่องหมายอย่าย้ายแปร	ตั้งใจแน่วมีระเบียบเรียบร้อยเอ๋ย

(กระทรวงศึกษาธิการ)

วิธีการคัดลายมือ

๑. นั่งตัวตรง เขียนด้วยมือขวา มือซ้ายวางบนกระดาษที่จะเขียนเพื่อไม่ให้กระดาษเลื่อนไปมา ข้อศอกขวาวางบนโต๊ะขณะเขียน สายตาห่างจากกระดาษที่เขียนประมาณ ๑ ฟุต

๒. จับดินสอดหรือปากกาให้ถูก โดยดินสอดหรือปากกาจะอยู่ที่หัวแม่มือกับนิ้วชี้ และนิ้วกลาง ส่วนนิ้วนางกับนิ้วก้อยงอไว้ในฝ่ามือ

๓. เขียนตัวอักษรให้ถูกส่วน ตัวอักษรตั้งตรง การเขียนพยัญชนะไทยทุกตัวต้องเริ่มเขียนจากหัวก่อน ยกเว้น ก และ ฅ ซึ่งไม่มีหัว

๔. วางพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามตำแหน่ง ซึ่งสระทุกตัวมีตำแหน่งที่สัมพันธ์กับพยัญชนะ เช่น

๔.๑ สระที่อยู่หน้าพยัญชนะ ได้แก่ - แ- โ- ไ- ใ-

๔.๒ สระที่อยู่หลังพยัญชนะ ได้แก่ -ะ -า

๔.๓ สระที่อยู่เหนือพยัญชนะ ได้แก่ - - - -

๔.๔ สระที่อยู่ใต้พยัญชนะ ได้แก่ - ุ - ู

๔.๕ ไม้หันอากาศ (-) ไม้ไตคู้ (-) นิคหิต (-) จะวางอยู่เหนือพยัญชนะตรงกลาง

ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ

พยัญชนะ

ก ข ฃ ค ฅ ฆ ง จ ฉ

ช ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ

ณ ด ต ถ ท ธ น บ ป

ผ ผฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล

ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ

สระ

ะ ำ ั ุ ู

เ ็ ็ ็ ็ ็ ็ ็ ็

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล้องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว เป็นการอ่านข้อเขียนที่นำคำมาเรียบเรียงเป็นข้อความหรือเรื่องราวซึ่งมีรูปแบบต่าง ๆ เช่น บรรยาย พรรณนา อธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ ฯลฯ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามหรือเกิดจินตนาการตามจุดประสงค์ของผู้เขียน

ข้อควรปฏิบัติในการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

๑. อ่านคำให้คล่อง และถูกต้องตามอักขรวิธี เช่น คำควบกล้ำ อักษรนำ คำพ้อง คำที่มี รร (ร หัน) ฯลฯ
๒. อ่านคล้องไม่ตะกุกตะกัก หรือหยุดชะงัก โดยพยายามใช้วิธีกวาดสายตาล่วงหน้าไปก่อน และอ่านออกเสียงตามหลัง
๓. เว้นจังหวะวรรคตอนให้ถูกต้อง รู้จักเน้นคำ เพื่อไม่ให้เข้าใจความหมายของคำผิดไป
๔. อ่านออกเสียงแบบพูด บางครั้งอาจต้องใช้น้ำเสียงและแสดงอารมณ์ตามเนื้อเรื่อง
๕. เน้นท่าทางในการอ่าน (การอ่านออกเสียง) ให้ถูกต้อง เช่น การจับหนังสือ การวางหนังสือห่างจากสายตา ทำย่น การมองผู้ฟัง ฯลฯ
๖. เข้าใจความหมายของข้อความที่อ่าน โดยจับใจความสำคัญ สรุปความ อธิบาย รายละเอียดหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความที่อ่าน

ข้อเสนอแนะในการอ่าน

๑. การอ่านชื่อเฉพาะหรือถ้อยคำที่แปลกหู ต้องอ่านซ้ำ ๆ และชัดถ้อยชัดคำ
๒. ฝึกอ่านออกเสียงคำที่ออกเสียงยากไว้ก่อน
๓. ทำเครื่องหมายเพื่อช่วยในการอ่านเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง

มารยาทในการอ่าน

๑. ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น
๒. ไม่เล่นกันขณะอ่าน
๓. วางท่าทางที่ถูกต้อง เหมาะสมขณะอ่าน
๔. ไม่ทำลายหนังสือ หรือทำหนังสือชำรุด
๕. ไม่ควรแย่งหนังสือหรือชะโงกหน้าไปยังหนังสือขณะที่ผู้อื่นอ่านอยู่

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล้องต้องรู้วิธี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว พร้อมทั้งแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง

ชีวิตในวัยเด็กเป็นชีวิตที่ต้องใช้ให้คุ้มค่า การใช้ชีวิตแสวงหาความรู้เพื่อให้ ก้าวทันโลก การไขว่คว้าประสบการณ์จากการใช้ชีวิตเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่สิ่งเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีต่อการเจริญเติบโต ดังนั้น การเจริญเติบโตของมนุษย์ จึงไม่ใช่แค่เพียงการเจริญเติบโตด้านร่างกายเท่านั้น แต่หมายรวมถึงด้านจิตใจและด้านสติปัญญาด้วย

วัยแสวงหา โดย ชีรศักดิ์ จิระตราชู

ต้นผักบุ้งชายน้ำทอดยาวชูดอกงามทักทายสายลมอยู่ไหน ๆ ปลูกดวงดาวสีม่วงที่หลับใหลอยู่
ใจกลางดอกไม้ให้ลืมหืมตาตื่น แด้มแต่งบนพื้นดินและพื้นน้ำให้งดงามด้วยสีม่วงขาวพราวตา

ด้วยความที่เป็นพรรณไม้เลื้อยไล่ไปตามน้ำตามดิน ไม่ชูต้นไต้ตรงขึ้นสู่ฟ้า หรือเลาะเลี้ยว
เกี่ยวหลักเหมือนเช่นไม้เถาชนิดอื่น ต้นผักบุ้งจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ผักทอดยอด ฟังดูนุ่มนวล
เนิบช้า และอ่อนโยนสมชื่อสมอาการนัก

ดวงดาวดอกผักบุ้ง ของ นภพรรณ รักชิตานนท์

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล้องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

บทร้อยกรองเป็นบทประพันธ์ที่ผู้แต่งคิดค้นประดิษฐ์เรียบเรียงถ้อยคำ แต่ละวรรค แต่ละบทย่างประณีตบรรจงตามลักษณะกฎเกณฑ์ของฉันทลักษณ์ ทำให้เกิดเสียง จังหวะ ลีลาที่งดงามเกิดความไพเราะและเพลิดเพลินไปกับน้ำเสียงและเนื้อหาของเรื่องนั้น ๆ

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเป็นการอ่านที่มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลินซาบซึ้งในรสของคำประพันธ์ ซึ่งจะต้องอ่านอย่างมีจังหวะ ลีลา และท่วงทำนองตามลักษณะคำประพันธ์แต่ละชนิด

รูปแบบการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองสามารถอ่านได้ ๓ รูปแบบ คือ การอ่านแบบธรรมดา การอ่านแบบเจรจา และการอ่านแบบทำนองเสนาะ ดังนี้

๑. การอ่านแบบธรรมดา คือ การอ่านเหมือนร้อยแก้วแต่เว้นจังหวะวรรคตอนในการอ่าน อาจมีการทอดเสียงบ้างเล็กน้อย

๒. การอ่านแบบเจรจา คือ เป็นการอ่านเหมือนร้อยแก้ว เน้นจังหวะวรรคตอนและเน้นเสียงเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก คล้ายการพูดมากกว่าการอ่านแบบธรรมดา

๓. การอ่านแบบทำนองเสนาะ คือ อ่านให้มีสำเนียงสูง ต่ำ หนัก เบา ยาว สั้น เอื้อนเสียง และเน้นสัมผัสให้ชัดเจน ทำให้เกิดความไพเราะ เสียงเป็นกังวาน แสดงอารมณ์ตามเนื้อหาของบทร้อยกรอง

หลักสำคัญในการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

๑. อ่านออกเสียงให้ชัดเจนและถูกต้องตามอักขรวิธี
๒. อ่านเว้นจังหวะวรรคตอนให้ถูกต้องตามลักษณะของบทร้อยกรองแต่ละประเภท รู้จักทอดจังหวะ เอื้อนเสียง หรือหลบเสียง
๓. น้ำเสียงไพเราะชัดเจน นุ่มนวลน่าฟัง เสียงไม่เบาหรือดังมากจนเกินไป
๔. เน้นเสียงแสดงอารมณ์ให้เป็นไปตามเนื้อเรื่อง เช่น รัก ร่าเริง โกรธ เศร้า โดยใช้น้ำเสียงให้เข้ากับสถานการณ์นั้น ๆ

มารยาทในการอ่าน

๑. อ่านด้วยน้ำเสียงสุภาพ เสียงดังพอประมาณ ไม่ตะโกนเสียงดัง
๒. มีท่าทางที่สุภาพในการอ่าน บุคลิกภาพเรียบร้อย สง่างาม
๓. ถ้าเป็นการนั่งอ่าน ควรนั่งหลังตรง ถ้าเป็นการยืน ควรยืนตรงด้วยท่าทางที่สุภาพ
๔. ถ้าเป็นการอ่านบทร้อยกรอง ควรอ่านให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล้องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง พร้อมทั้งแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง	อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน
ควรคะนึ่งพึ่งตนทนกัดฟัน	คิดบากบั่นตั้งหน้ามานะนำ
กสิกิจพณิชยการงานมีเกียรติ	อย่าหยาบเหยียดพาลหาว่างานต่ำ
หรือจะชอบวิชาอุตสาหกรรม	เชิญเลือกทำตามถนัดอย่าผัดวัน
เอาดวงใจเป็นทุนหนุนนำหน้า	เอาปัญญาเป็นแรงมุ่งแข่งขัน
เอาความเพียรเป็นยานประสานกัน	ผลจะบรรลुरूสู่ประตูล้ำ
เงินและทองกองอยู่ประตูหน้า	คอยเปิดอ้ายังมีรับไม่ขับไส
ทรัพย์ในดินสินในน้ำออกคล้ำไป	แหลมทองไทยพร้อมจะช่วยอำนวยเอย
	ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ของ เพ็ญ สวัสดิ์วรรณกิจ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ใจความสำคัญ

คือ ความคิดสำคัญที่เป็นแก่นหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนมุ่งสื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบ
ทักษะพื้นฐานของการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. สืบสวนส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้
๒. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการจับใจความ หรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น โดยจับใจความให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
๓. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง

วิธีจับใจความสำคัญ

๑. อ่านพิจารณาเนื้อหาที่ละเอียดหน้า และค้นหาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออก เช่น ตัวอย่าง สำนวนเปรียบเทียบ ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยาย
๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

การวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

คือ การแยกแยะส่วนต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่านอย่างมีระบบ ผู้อ่านจะต้องอ่านจับใจความเนื้อหาสำคัญของเรื่องให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะได้วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระความรู้ ข้อคิด และประโยชน์จากเรื่อง สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

ข้อควรระวัง ! จากพี่ใจดี 😊

การแสดงความคิดเห็นสามารถนำเสนอได้หลากหลายช่องทาง ทั้งการอ่าน การพูด การฟัง และการเขียน ดังนั้นควรทำใจให้เป็นกลาง ไม่มีอคติ พิจารณาด้วยความเป็นธรรม มีเหตุผลที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน และไม่ใช้ภาษาที่ไม่สุภาพหรือถ้อยความที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล้องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔
 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านเสริมเรื่อง “เกิดแล้วต้องมีชื่อ” แล้วเขียนระบุใจความสำคัญตามประเด็นที่กำหนดให้

เกิดแล้วต้องมีชื่อ

ปัจจุบันการทำคลอดเป็นหน้าที่ของสูติแพทย์ทั้งชายและหญิง แต่สมัยก่อนเป็นหน้าที่ของหมอด่าแยที่เป็นผู้หญิงเท่านั้น ซึ่งไปให้บริการตามบ้าน เมื่อคลอดแล้ว แม่ของเด็กต้องอยู่ไฟ เพื่อให้มดลูกเข้าอู่เร็ว ทำอยู่ประมาณ ๑ - ๓ สัปดาห์ ช่วงนี้จะต้องบำรุงแม่ให้มีน้ำนมโดยรับประทานอาหาร เช่น แกงเลียง หัวปลี และงคอาหารแสลงตามความเชื่อของแต่ละท้องถิ่น

เมื่อเกิดมาแล้วก็ต้องมีการตั้งชื่อ การตั้งชื่อมีมายาวนาน แต่ละสมัยของคนไทยจะมีจำนวนพยางค์เพิ่มมากขึ้นและตั้งชื่อให้แปลกใหม่ สาเหตุมาจากมีคนจำนวนมาก ทำให้ชื่อซ้ำ ๆ กัน

ในสมัยก่อนนิยมให้พระหรือผู้ที่เคารพเป็นผู้ตั้งชื่อเพื่อเป็นสิริมงคล โดยการเลือกใช้พยัญชนะสระของวันเกิดตามตำราโหราศาสตร์

พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ระบุไว้ว่า

บุคคลสัญชาติไทย ต้องมีชื่อตัวและชื่อสกุล และอาจมีชื่อรองด้วยได้ โดยอธิบายความหมายไว้ดังนี้

“ชื่อตัว”	หมายความว่า	ชื่อประจำตัวบุคคล
“ชื่อรอง”	หมายความว่า	ชื่อประกอบถัดจากชื่อตัว
“ชื่อสกุล”	หมายความว่า	ชื่อประจำวงศ์สกุล

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อตัวและชื่อรอง มีดังนี้

๑. ต้องไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย หรือพระนามของพระราชินี หรือพระทินนาม

๒. ต้องไม่เป็นคำหยาบหรือมีความหมายหยาบคาย

๓. ต้องไม่มีเจตนาในทางทุจริต

๔. ผู้ได้รับหรือเคยได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ โดยมีได้ถูกถอดจะใช้พระราชทินนามตามบรรดาศักดิ์เป็นชื่อตัวจริง ชื่อรองก็ได้

๑. การทำคลอดในอดีตและปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

๒. การอยู่ไฟของแม่หลังคลอดมีประโยชน์อย่างไร และช่วยในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

๓. เพราะเหตุใดเมื่อเกิดมาแล้วคนเราต้องมีชื่อ

.....

.....

๔. พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ระบุไว้ว่า บุคคลสัญชาติไทยต้องมีชื่อใดบ้าง

.....

.....

๕. ใจความสำคัญของเรื่อง “เกิดแล้วต้องมีชื่อ” คืออะไร

.....

.....

๖. หากในปัจจุบันไม่มีการตั้งชื่อบุคคลจะส่งผลอย่างไรต่อสังคมในปัจจุบันอย่างไรบ้าง

.....

.....

๗. นักเรียนจะนำความรู้ ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง “เกิดแล้วต้องมีชื่อ” ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากการฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากการฟังและดู
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การจับใจความสำคัญจากการฟังและดู เป็นการจับใจความสำคัญหรือข้อคิด หรือความคิดหลักของเรื่องที่ฟังและดู โดยใจความสำคัญนั้น จะเป็นสิ่งที่ครอบคลุมเรื่องราวทั้งหมดที่ฟังและดู

หลักการจับใจความสำคัญจากการฟังและดู

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการฟังและดูให้ชัดเจน
๒. ฟังและดูเรื่องราวอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ และเก็บประเด็นที่สำคัญ ๆ ของเรื่อง
๓. เมื่อฟังและดูจบให้ตั้งคำถามตนเองว่าเรื่องที่อ่านมี “ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร”
๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง เพื่อให้เกิด

ความสละสลวย

มารยาทในการฟังและดู

๑. ฟังและดูด้วยความสงบ เพราะจะช่วยให้มีสมาธิมากขึ้น
๒. ฟังและดูด้วยความตั้งใจ และจดบันทึกประเด็นสำคัญ
๓. เมื่อมีข้อสงสัย ควรยกมือถามหลังผู้พูดเปิดโอกาสให้ถาม ไม่ควรถามแทรกขณะที่ผู้พูดกำลังพูดอยู่
๔. ตั้งใจฟังและดูเรื่องราว ตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่ควรลุกเดินหนีออกจากที่ประชุม
๕. ไม่ควรแสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น โห่ร้อง หัวเราะเสียงดัง หรือพูดตะโกนถาม

การตั้งคำถามเชิงเหตุผล

คำถามเชิงเหตุผลและคิดวิเคราะห์ มักใช้คำว่า “เพราะเหตุใด เพราะอะไร ทำไม อะไรอย่างไร สาเหตุใด” เพื่อเป็นการใช้ความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล รู้จักวิเคราะห์ข้อความ และคิดหาหลักฐานและเหตุผลมาเขียนประกอบ

แนวการตั้งคำถามเชิงเหตุผล

๑. เริ่มจากการตั้งคำถาม “ทำไม อะไร เพราะเหตุใด”
๒. ในเรื่องกล่าวถึงอะไรบ้าง
๓. เรื่องนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
๔. ข้อคิดหรือความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์คืออะไร

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากการฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากการฟังและดู
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังและดูวีดิทัศน์ที่ครูกำหนด จากนั้นตั้งถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องทั้งหมด พร้อมเขียนสรุปใจความสำคัญ

วีดิทัศน์เรื่อง.....

คำถาม	คำตอบ
๑.	๑.
๒.	๒.
๓.	๓.
๔.	๔.
๕.	๕.

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

**ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**

การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็น เป็นการพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ผู้พูดจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนที่จะพูดว่าถูกต้องหรือไม่ จากนั้นพูดให้กระจ่าง ชัดเจน โดยใช้เหตุผลประกอบหรือมีหลักฐานอ้างอิง

หลักการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. ศึกษาเรื่องที่จะพูดให้เข้าใจ ชัดเจน แจ่มแจ้ง
๒. กล่าวถึงข้อมูลหรือข้อเท็จจริงก่อน
๓. กล่าวความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
๔. ควรพูดในเชิงสร้างสรรค์และมีข้อเสนอแนะ
๕. ควรเขียนแบบร่างก่อนพูด และปรับปรุงสำนวนภาษาให้ดีขึ้น
๖. มีมารยาทในการดู การฟัง และการพูด

ข้อควรคำนึงในการพูด

การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู เราควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนพูด เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่น เพราะในเรื่องเดียวกัน แต่ละคนอาจมีมุมมองและความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้

มารยาทในการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไม่หยาบคาย
๒. พูดในเชิงสร้างสรรค์
๓. หลีกเลี่ยงการพูดที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การสรุปการพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดหลักการพูดแสดงความรู้และความคิดเห็น
จากเรื่องที่ฟังและดู

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๗ เรื่อง แบบร่างการพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแบบร่างการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น จากนั้้นำเสนอหน้าชั้นเรียน

แบบร่างการพูด เรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วรรณกรรมดีมีสาระ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การสรุปความรู้

การสรุปความรู้ เป็นการสรุปความรู้หรือทฤษฎีที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน โดยเขียนสรุปเป็นประโยคสั้น ๆ หรือข้อความสั้น ๆ เพื่อขยายความเข้าใจให้ชัดเจนมากขึ้น

การสรุปข้อคิด

การสรุปข้อคิด เป็นการค้นหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งข้อคิดอาจแฝงอยู่ในเนื้อเรื่องหรืออยู่ส่วนท้ายของเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านอาจเขียนสรุปข้อคิดเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ได้หรือเป็นคำคมก็ได้

การสรุปความรู้และข้อคิดมีหลักพื้นฐานการปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านรอบแรกเพื่อดูชื่อเรื่องก่อน แล้วอ่านโดยมีคำถามในใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรผลเป็นอย่างไร ข้อความใดสำคัญให้ขีดเส้นใต้ไว้
๒. อ่านอีกครั้ง โดยดูรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อค้นหาความรู้สำคัญและข้อคิด
๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมจนกว่าจะเข้าใจเนื้อหา
๔. ให้สรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้
๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างละเอียดและสละสลวย โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง
๖. ทบทวนการสรุปความรู้อีกครั้ง เพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเติม หลักการสรุปความจากเรื่องที่อ่าน

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ระบุความรู้และข้อคิดจากวรรณกรรมที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วรรณกรรมตีมีสาระ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง กิสาโคตมีเถรี และตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

กิสาโคตมีเถรี

พระกิสาโคตมีเถรี เดิมมีชื่อว่า กิสา เป็นธิดาของตระกูลเก่าแก่ตระกูลหนึ่งในกรุงสาวัตถี นางได้แต่งงานกับบุตรชายเศรษฐีและมาอยู่ที่บ้านของตระกูลสามี ต่อมานางกิสาได้ให้กำเนิดบุตรชาย น่ารักคนหนึ่ง ยังความปลาบปลื้มแก่สมาชิกในตระกูล แต่อยู่ได้ไม่นานบุตรน้อยของนางก็เสียชีวิตกะทันหัน นางรำให้เสียใจแทบขาดสติ ไม่ยอมให้ใครเผาศพบุตรชาย เพราะคิดเข้าข้างตัวเองว่าบุตรของตนยังไม่ตาย เพียงสลบไปเท่านั้น นางเที่ยวเสาะหาคนที่จะสามารถรักษาบุตรชายของนางให้กลับฟื้นคืนชีวิต จนมีผู้แนะนำให้นางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า

ขณะที่พระพุทธองค์ประทับอยู่ที่เขตวันมหาวิหาร เมืองสาวัตถี นางได้กราบทูลพระพุทธองค์ รักษาบุตรน้อย แต่พระองค์กลับตรัสให้นางไปหาเมล็ดพันธุ์ฝักกาดมาสักกำมือหนึ่งจากบ้านเรือนที่ไม่มีคนตาย เมื่อได้มาแล้วจึงมาทำยาให้ นางกิสาอุ้มบุตรชายเที่ยวขอเมล็ดพันธุ์ฝักกาดจากชาวบ้านทั่วทุกครัวเรือน แต่นางกิสาก็ไม่ได้เมล็ดฝักกาดแม้แต่เมล็ดเดียว เนื่องจากครัวเรือนแต่ละครอบครัว มีคนตายแล้วทั้งสิ้น

ในที่สุดนางได้สติกลับคืนมาและคิดว่าความตายนั่นไม่ใช่เฉพาะลูกนางคนเดียว สักวันหนึ่งนางก็ต้องตายเหมือนกัน นางกิสาจึงเกิดปัญญาคิดว่าสิ่งใดมีเกิด สิ่งนั้นย่อมมีแตกดับไปเป็นธรรมดา นางจึงคลายความโศกเศร้า จิตใจสดชื่นแล้วจัดการเผาศพบุตรชาย ต่อมานางได้ฟังธรรมจากพระพุทธองค์ เกิดความเลื่อมใสศรัทธา จึงกราบทูลขออุปสมบทเป็นภิกษุณี และได้บรรลุธรรมชั้นสูง พระพุทธเจ้ายกย่องกิสาโคตมีเถรีว่า เป็นเลิศทางถืออุตงค์อย่างเคร่งครัดมีความเป็นอยู่เรียบง่าย นับเป็นสตรีท่านหนึ่งที่มีบทบาทอย่างดียิ่งในการจรจรโลงพระพุทธศาสนา

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดตรงกับเนื้อเรื่อง (เลือกได้มากกว่า ๑ คำตอบ)

- นางกีสายอมรับความจริงไม่ได้ จึงพยายามปลอมตัวเองว่าลูกของนางแค่สลบไป
- มีคนรักษาลูกของนางกีสายได้ ทำให้ลูกของนางฟื้นกลับมาได้อีกครั้ง
- มีผู้แนะนำให้นางกีสายไปเฝ้าพระพุทธเจ้าเพื่อให้อภัยรักษาลูกของนาง
- พระพุทธเจ้าให้นางไปหาเมล็ดพันธุ์ผักกาดจากบ้านที่ไม่เคยมีคนตาย เพื่อที่จะนำมาทำยา

รักษาลูกของนาง

- นางกีสายไม่ได้เมล็ดผักกาดมาแม้แต่เมล็ดเดียวเพราะทุกบ้านต่างก็มีคนตายแล้วทั้งสิ้น
- นางกีสายได้เรียนรู้และเข้าใจว่าความตายเป็นเรื่องธรรมดา สิ่งใดมีเกิดย่อมมีดับ

ตอนที่ ๒

๒. นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างจากการอ่านเรื่อง “กีสายโคตมิเถรี”

.....

.....

๓. เรื่อง “กีสายโคตมิเถรี” ให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียน (แสดงความคิดเห็นโดยมีเหตุผลประกอบ)

.....

.....

.....

๔. จากข้อที่ ๓ ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องและสามารถนำไปใช้ในชีวิตได้

.....

.....

.....

.....

๕. หากบุคคลที่นักเรียนรักต้องแยกจากกัน หรือเสียชีวิตนักเรียนจะมีวิธีจัดการอารมณ์และความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การอ่านหนังสือตามความสนใจ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง หนังสือดีมีคุณค่า
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านหนังสือ หมายถึง การรับรู้ความหมายจากถ้อยคำ ที่อยู่ในสิ่งพิมพ์หรือในหนังสือ เป็นการรับรู้ว่าคุณเขียนคิดอะไร โดยเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดรวมเป็นเรื่องราวเดียวกัน

หลักการเลือกอ่านหนังสือ

๑. มีสาระเรื่องราวตรงกับความสนใจ
๒. เนื้อหาถูกต้องมาจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้
๓. หนังสือที่เขียนโดยนักเขียนที่มีคุณภาพ
๔. หนังสือที่มีเนื้อหา คุณค่า ความคิด และการนำเสนอ
๕. เนื้อหาไม่โน้มน้ำหนักไปในทางเสื่อม หรือสร้างความแตกแยกทางสังคมและวัฒนธรรม

การบันทึกความรู้

การเขียนเรื่องราวจากการอ่านหนังสือ หรือการฟัง การดูสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นความรู้ควรจำ เพื่อเป็นการเตือนความจำหรือใช้ในการอ้างอิง

หลักการบันทึกความรู้

๑. อ่านเรื่องให้เข้าใจและจับประเด็นสำคัญของเรื่อง
๒. เขียนบันทึกโดยระบุชื่อหนังสือ ผู้แต่ง โรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ หรือจากการฟัง การดู
๓. เขียนบันทึกโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง
๔. ระบุข้อคิดและประโยชน์จากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบงานที่ ๙ เรื่อง หนังสือดีมีคุณค่า
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง หนังสือดีมีคุณค่า
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ และบันทึกความรู้ที่ได้ลงในใบงาน

แบบบันทึกการอ่าน

อ่านวันที่ เดือน พ.ศ.

ชื่อเรื่อง

ชื่อหนังสือ

ผู้แต่ง

เนื้อหาโดยสรุป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง คำอุทาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล้องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ เช่น สะเทือนใจ ตกใจ ตีใจ เห็นใจ ประหลาดใจ สงสาร สงสัย เจ็บปวด

คำอุทานมักปรากฏอยู่หน้าประโยค ในการเขียนมักมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) กำกับหลังคำอุทานนั้น เช่น

โถ ! เจ้าเขี้ยวเงินไม่น่าตายเลย

ว้าย ! ช่วยด้วย

โธ ! ไม่น่าเป็นเช่นนี้เลย

ไชโย ! ฉันสอบได้ที่หนึ่งแล้ว

โไอโไอ ! แต่งตัวสวยจัง

ตายจริง ! ลืมแว่นตาอีกแล้ว

เชอะ ! สอบได้แค่นี้เองหรือ

ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งเรื่องลงในช่องที่กำหนดให้โดยใช้คำอุทาน พร้อมทั้งวาดรูปประกอบให้สวยงาม

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล้องต้องรู้วิธี

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันทำได้	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด					☐
๒. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง					☐
๓. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล					☐
๔. พุดแสดงความรู้สึกและข้อคิดจากการฟังและการดู					☐
๕. บอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน ผู้อ่านต้องใช้บริบทในการเข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ จึงจะช่วยให้อ่านเรื่องได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และช่วยทำให้เข้าใจความหมายของบทร้อยกรองที่อ่านได้ และเกิดความซาบซึ้งประทับใจยิ่งขึ้น

คำศัพท์จากเรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

คำศัพท์	ความหมาย
๑. กัณฑ์ (กัณ-คาน)	ลำบาก แห้งแล้ง
๒. กำดัด	กำลังรุ่ม
๓. กิณนร (กิน-นอน)	อมนุษย์ในนิยายมี ๒ ชนิด หนึ่งเป็นครึ่งคนครึ่งนก ท่อนบนเป็นคน ท่อนล่างเป็นนก อีกชนิดหนึ่งมีรูปร่าง เหมือนคนเมื่อไปไหนมาไหนก็จะใส่ปีกใส่หางบินไป ในเรื่องนี้เปรียบเพื่อให้เห็นว่ามีรูปร่างงดงามอรชร อ่อนแอ้น
๔. กุณฑ์ (กุน)	ไฟ
๕. เกษมศานต์ (กะ-เสม-सान)	โปร่งอารมณ์ ชื่นชม ยินดี
๖. คลาไคล (คลา-ไคล)	เดินไปเคลื่อนไหวไป
๗. จังทาล (จังก-ทาน)	มาจากคำว่า จังทาล หมายถึง ตำข้าว
๘. จูติ (จุ-ติ)	เปลี่ยนสภาพจากกำเนิดหนึ่งไปเป็นอีกกำเนิดหนึ่ง (มักใช้กับเทวดา)
๙. จู๋จู๋	ดูถูก
๑๐. โฉงเฉง	อะอะเอ็ดอึ้งเป็นทำนองกะกะเกเร
๑๑. ซลาลัย (ซน-ลา-ไล)	แม่น้ำ
๑๒. ดินดาน	ดินที่จับตัวแข็งเป็นชั้นโดยมากเป็นประเภทดินเหนียว เนื้อแน่นที่น้ำไหลผ่านไม่ได้ เกาะตัวแข็งอยู่ใต้ผิวดิน
๑๓. ถวิล (ถะ-หวิน)	คิดถึง
๑๔. ทับ	กระท่อม
๑๕. นางคราญ (นง-คราน)	นางงาม

๑๖. นอกชาน	พื้นเรือนที่ยื่นพ้นชายคาระเบียงออกมา
๑๗. นาวา	เรือ
๑๘. ประหวั้น	รู้สึกหวนกลับ
๑๙. ผั้นผาย	กลับไป เดินไป
๒๐. ผ่าน	ครอบครอง เช่น ผ่านเมือง
๒๑. เพริศพราย (เพริด-พราย)	งามระยับ
๒๒. ไพรสัณห์ (ไพร-สัน)	แนวป่า
๒๓. ภพไตร (พบ-ไตร)	ในทางวรรณคดี หมายถึง โลกทั้งสาม คือ สวรรค์ โลกมนุษย์ และเมืองบาดาล
๒๔. ภีรมย์ (พิ-รม)	ดีใจยิ่ง ยินดียิ่ง
๒๕. ม้วยมรณ์ (ม้วย-มอน)	ตาย
๒๖. มี	อีกทีก็ เสียงแซ่
๒๗. เยาวมัลย์ (เยา-วะ-มาน)	หญิงสาวสวย
๒๘. รั้น	ดี
๒๙. ไร่ไร	อ้อยอิ่ง
๓๐. เร็ยราย	กระจายเคลื่อนไป
๓๑. สกกล (สะ-กน)	ทั้งหมด ทั้งสิ้น
๓๒. สงกา	ความสงสัย
๓๔. สาแหวก	เครื่องใส่ของสำหรับหิ้วหรือหาบ เป็นต้น ปรกติทำด้วยหวาย มี ๔ สายตอนบนทำเป็นหูสำหรับ หิ้ว สอดไม้คานสำหรับตอนล่าง ขัดกันเป็นสี่เหลี่ยม สำหรับวางกระจาด
๓๕. อางขนาง (อาง-ชะ-หุนาง)	อายุ ขวยเขิน
๓๖. อาจิน (อา-จิน)	เป็นปรกติ เสมอ ๆ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ค้นคว้าหาคำศัพท์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านความหมายของคำศัพท์จากเรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ จากนั้นนำคำศัพท์ไปเติมในตารางปริศนาอักษรไขว้

แนวนอน

- ๑. เครื่องใส่ของสำหรับหิ้วหรือหาบ.....
- ๒. แม่น้ำ
- ๓. เอะอะเอ็ดอึ้งเป็นทำนองกะกะเกเร
- ๔. นางงาม
- ๕. อาย ขวยเขิน

แนวตั้ง

- ๑. เดินไปเคลื่อนไป
- ๒. ความสงสัย
- ๓. ต่ำช้า
- ๔. หญิงสาวสวย
- ๕. ลำบาก แห้งแล้ง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการถอดคำประพันธ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การถอดคำประพันธ์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การถอดความจากคำประพันธ์ต้องอาศัยความสามารถในการอ่านและการเขียน เรียบเรียง ถ้อยคำให้สละสลวย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดใจความในบทประพันธ์เป็นภาษาร้อยแก้วได้ครบถ้วน ถูกต้อง

การถอดความจากคำประพันธ์

การถอดความจากคำประพันธ์ คือ การอธิบายความหมายของคำและเค้าโครงเดิม ของบทร้อยกรอง การถอดความมีประโยชน์คือ ทำให้เข้าใจบทร้อยกรองบทนั้นได้ง่ายยิ่งขึ้น

หลักการถอดคำประพันธ์

๑. ศึกษาเนื้อหาโดยรวมของเรื่อง เพื่อพิจารณาว่าเรื่องที่อ่านนั้นกล่าวถึงอะไร
๒. ถอดความที่ละบรรทัด/หรือวรรค โดยคำนึงถึงเรื่องราวก่อนหน้านั้น ลำดับเนื้อความ ตามบทประพันธ์เดิม ไม่สลับความ
๓. ไม่เพิ่มความใหม่ให้เกินจากคำประพันธ์ และไม่ให้ความเดิมหายไป
๔. ถ้าบทประพันธ์ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ ๑, บุรุษที่ ๒ และบุรุษที่ ๓
๕. เมื่อถอดความเสร็จแล้ว อ่านตรวจทาน แก้ไข ปรับปรุง สำนวนภาษาให้สละสลวย

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การถอดคำประพันธ์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การถอดคำประพันธ์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกบทร้อยกรองจากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ มาใส่ให้ตรงกับภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้

เทพที่อยู่ป่าสงสาร
 นางจันท์เทวีที่ต้องมา
 เหนื่อยยากลำบาก เพราะ
 พระสังข์คือผู้มีบุญมาเกิด
 และมีคู่คือนางรจนา ถ้า
 หากปล่อยให้เป็นแบบนี้
 ต่อไปคงจะลำบากไปอีก
 นาน จึงให้ไก่ป่ามากินข้าว
 ของนางจันท์เทวีที่ตากไว้
 จนข้าวตกกระจายกลาง
 ลานดิน

๑. เหตุการณ์นี้ตรงกับบทร้อยกรองใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

พระสังข์ที่ซ่อนอยู่ในหอยสังข์นั้น
 รับรู้ทุกสิ่งเห็นแม่ไปเข้าป่าก็คิดถึงเฝ้า
 รอแม่กลับมา อยากจะออกไปช่วยแม่
 เพราะเห็นแม่เหนื่อยกว่าจะกลับก็มีด
 ค้ำ แม้ว่าลูกจะเกิดเป็นหอยก็รักและ
 เลี้ยงดูอย่างดี แต่จะออกไปก็กลัวมีคน
 เห็น แต่เมื่อพระสังข์เห็นว่ามิไ่ป่ามา
 จิกกินข้าวของนางจันทเทวี จึงมอง
 ซ้ายมองขวาเมื่อไม่เห็นคนจึงออกจาก
 หอยสังข์และไล่ตีไ่ที่มาจิกกินข้าวของ
 แม่

๒. เหตุการณ์นี้ตรงกับบทร้อยกรองใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การถอดคำประพันธ์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การถอดคำประพันธ์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่คำประพันธ์ให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ พร้อมทั้งถอดความจากบทประพันธ์ตามเหตุการณ์ที่กำหนดให้

นางจันท์เทวีถูกสังข์ฆ่า

เพชรฆาตสงสารปล่อยตัวไป

นางจันท์เทวีไปอาศัยอยู่กับตายายในป่า

พระสังข์ซ่อนตัวอยู่ในหอยสังข์

เทวดาบันดาลให้ไก่ป่ามาจิกข้าว

พระสังข์ออกจากหอยสังข์มาไล่ไก่

นางจันท์เทวีทูปหอยสังข์แตก

๑. ครั้นถึงจึงส่งนางเทวี ดูน่าปราณีระหระหน
 เสนีที่ได้กินสินบน ชัดสนด้วยคนเขามากมาย
 จะฆ่าเทวีก็มีได้ มารยาว่าไปตั้งใจหมาย
 ไหนไหนไม่พ้นเป็นคนตาย จะลองดาบกรายเล่มนี้ดู
 ตรงกับเหตุการณ์.....
 ถอดความได้ว่า.....

๒. เพื่อนกันช่วยฉุดยุดไว้ ผิดไปไม่ได้อย่าจู้จู้
 ตามกรรมตามเวรนางโคมตรู จู้จู้จะพากันวุ่นวาย
 ไม่คิดถึงตัวกลัวกรรม เวรามาทำเอาง่ายง่าย
 ถึงชั่วดีเล่าเป็นเจ้านาย จะทำผิดคิดร้ายก็ไม่ดี
 ตรงกับเหตุการณ์.....
 ถอดความได้ว่า.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

๓. พบสองเต่าปลุกถ้ำวา นางนั่งวันทาขมิ้นขมมัน
ฝ่ายว่าสองราหูหน้ากัน ยายถามตานั้นทันใด
นางเล่าแต่ต้นจนปลาย ตายายพาไปยังเคหา
จัดเหยาเรือนให้มิได้ช้า ด้วยความเมตตาปราณี
ตรงกับเหตุการณ์.....
ถอดความได้ว่า.....

.....
.....
.....
.....

๔. อุ้มเอาลูกน้อยหอยสังข์ สูดกำลังแม่แล้วพ่อทูนหัว
เลี้ยงไว้ว่าจะได้เป็นเพื่อนตัว ทูนหัวไม่ช่วยแม่ด้วยเลย
เนื้อเย็นเป็นคนนะลูกแก้ว ห้าหกขวบแล้วนะลูกเอ๋ย
กำตัดจะภิรมย์ชมเชย ลูกเอ๋ยจะเบาทุเลาแรง
ตรงกับเหตุการณ์.....
ถอดความได้ว่า.....

.....
.....
.....
.....

๕. มาจะกล่าววทไป เทพไทสิงสู่อยู่พฤกษา
สงสารนางจันท์กัลยา เจ้ามาเหน้อยยากลำบากกาย
จึงบันดาลให้เป็นไก่อปา กินข้าวมารดาหาข้าวไม่
ชั้นก้องร้องตีกันมีไป คຸຍເຂົ້າໄວ້ให้กระจายดิน
ตรงกับเหตุการณ์.....
ถอดความได้ว่า.....

.....
.....
.....
.....

๖. ไก่อปาพาฝูงมากินข้าว ของพระแม่เจ้าอยู่ฉาวฉาน
คຸຍເຂົ້າເຮົາຮາຍທັງດິນດານ พระมารดาเห็นจะรำไร
เยียมลอดสอดดูทั้งซ้ายขวา จะเห็นใครไปมาก็หาไม่
ออกจากสังข์พลันทันใด ฉวยจับไม่ได้ไล่ตี
ตรงกับเหตุการณ์.....
ถอดความได้ว่า.....

.....
.....
.....
.....

๗. มารดาซ่อนเร้นเห็นพร้อมมูล
ซ่อนอยู่ในสังข์กำบังตัว
อย่างเข้าในห้องทับจับได้ไม้
พระสังข์ตกใจตั้งไฟลน
ตรงกับเหตุการณ์.....
ถอดความได้ว่า.....

.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ใจความสำคัญ

คือ ความคิดสำคัญที่เป็นแก่นหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนมุ่งสื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบ

ทักษะพื้นฐานของการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. สรุปรวส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้

๒. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการจับใจความ หรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น โดยจับใจความให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

๓. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง

วิธีจับใจความสำคัญ

๑. อ่านพิจารณาเนื้อหาทีละย่อหน้า และค้นหาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออก เช่น ตัวอย่าง สำนวนเปรียบเทียบ ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยาย

๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนเพื่อแสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่อง ทำให้จับใจความของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้น

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง ต้องอาศัยการตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่องที้อ่านว่า ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง สถานที่เกิดอยู่ที่ไหน มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร แล้วจึงเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง โดยลำดับเหตุการณ์ ดังนี้

๑. ใคร
๒. ทำอะไร
๓. ที่ไหน
๔. เหตุการณ์เป็นอย่างไร
๕. ผลของเหตุการณ์
๖. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ขั้นตอนการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

๑. กำหนดชื่อเรื่อง หรือ ความคิดรวบยอด
๒. หาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง สารสำคัญและจุดบันทึกเป็นกลุ่มคำสั้นๆ
๓. นำคำที่จุดบันทึกไว้มาตั้งชื่อเป็นหัวข้อย่อยและเรียงลำดับตามความสำคัญ
๔. เลือกรูปแบบแผนภาพความคิด ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

ประโยชน์ของการเขียนแผนโครงเรื่อง

๑. ทำให้รู้จักรวบรวมความรู้ที่ได้จากการอ่าน
๒. จดจำได้ง่าย และแม่นยำยิ่งขึ้น
๓. ใช้จัดขอบเขตความรู้ ความคิด
๔. เพื่อกำหนดทิศทางของเรื่องที่จะเขียน
๕. ทำให้งานเขียนมีประเด็นที่ชัดเจน ได้รับความสมบูรณ์ครบถ้วน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง (คำตอบมีมากกว่า ๑ ข้อ)

- นางจันท์เทวีประสูติพระโอรสแต่เป็นหอยสังข์ จึงถูกขับไล่ออกจากเมือง
- นางจันท์เทวีเลือกที่จะออกจากเมือง เพราะอับอายที่คลอดลูกออกมาเป็นหอยสังข์
- โหรทักว่าลูกของนางจันท์เทวีมีบุญญาธิการสูงเพราะเกิดมาในหอยสังข์
- โหรถูกจันท์เทวีตีตลบดินบนเพื่อให้ทำนายว่าหอยสังข์เป็นกาลกิณีต่อบ้านเมือง
- เพชฌฆาตสังหารนางจันท์เทวีจึงไม่ได้ฆ่าแล้วปล่อยตัวนางไป
- เพชฌฆาตลงมือฆ่านางจันท์เทวีในป่าลึก แต่นางหนีรอดออกมาได้
- นางจันท์เทวีไปอาศัยอยู่กับตายายที่กระท่อมในป่า
- พระสังข์แอบอยู่ในหอยสังข์เห็นแม่ลำบากยกออกไปช่วย แต่กลัวคนเห็น
- เทวดาบันดาลให้ไก่อปามาจิกข้าวของนางจันท์เทวี พระสังข์ออกจากหอยสังข์มาไล่ไก่
- นางจันท์เทวีเห็นพระสังข์ออกมาจากหอยสังข์จึงทุบหอยสังข์จนแตก

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ตามประเด็นที่กำหนด

๑. ถ้านักเรียนเป็นท้าวศรีวิมลจะขับไล่นางจันท์เทวีและพระสังข์ออกจากเมืองหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

๒. เพราะเหตุใดนางจันท์เทวีจึงทุบหอยสังข์แตก นักเรียนคิดว่าการกระทำของนางเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๓. นักเรียนได้ข้อคิดใดบ้าง จากการอ่านเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ ให้ครบถ้วน
 ถูกต้องตามองค์ประกอบของการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

<div style="border: 1px solid pink; padding: 5px; text-align: center;"> ชื่อเรื่อง </div> <div style="text-align: right; margin-right: 20px;">๑</div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	<div style="border: 1px solid pink; padding: 5px; text-align: center;"> เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น </div> <div style="text-align: right; margin-right: 20px;">๗</div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>
<div style="border: 1px solid pink; padding: 5px; text-align: center;"> ตัวละคร </div> <div style="text-align: right; margin-right: 20px;">๒</div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	
<div style="border: 1px solid pink; padding: 5px; text-align: center;"> สถานที่ </div> <div style="text-align: right; margin-right: 20px;">๓</div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	
<div style="border: 1px solid pink; padding: 5px; text-align: center;"> ผลของเหตุการณ์ </div> <div style="text-align: right; margin-right: 20px;">๕</div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	
<div style="border: 1px solid pink; padding: 5px; text-align: center;"> ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง </div> <div style="text-align: right; margin-right: 20px;">๖</div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน เป็นการวิเคราะห์คุณคาลักษณะดีเด่นในด้านต่าง ๆ ของเรื่อง เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยใช้ความคิดพิจารณา ไตร่ตรอง ถกเถียง แยกแยะและแสวงหาเหตุผลเพื่อประเมินคุณค่าของวรรณคดีอย่างมีเหตุผล

การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

คุณค่าของเรื่องที่อ่านแบ่งได้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. **คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ** คือ การที่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิดเพิ่มขึ้น ทำให้มีปัญญา แลกงานทั้งด้านวิชาการ ความรู้รอบตัว ความรู้เท่าทันคนและอื่น ๆ

๒. **คุณค่าด้านวรรณศิลป์** คือ ความพิถีพิถันในการใช้คำอย่างประณีตทำให้เกิดความงาม ความไพเราะในการใช้ภาษา ผู้อ่านสามารถได้รับรสไพเราะของเสียง ซาบซึ้งในความหมาย เห็นภาพเคลื่อนไหว เกิดจินตนาการตามสัมผัสอารมณ์และความนึกคิดต่าง ๆ ที่ผู้แต่งถ่ายทอดออกมาเป็นบทประพันธ์ เช่น ความรู้สึกโศกเศร้าสะเทือนใจ โกรธ ตลกขบขัน เป็นต้น

๓. **คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม** คือ เรื่องราวที่อ่านจะสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม คติชีวิต คำสั่งสอน คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ การเมือง อาหารการกิน สอดแทรกไปกับการดำเนินเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ เกี่ยวกับสังคมในอดีต ช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิตความเป็นไทยมากยิ่งขึ้น และงานเขียนที่ดีจะช่วย จรรโลงสังคมได้ด้วย

๔. **คุณค่าด้านคุณค่าด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน** คือ ผู้การที่ผู้อ่าน สามารถนำแนวคิดจากวรรณคดีและประสบการณ์จาก เรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาใน ชีวิตประจำวันได้

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านนั้น ๆ ว่าให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้าง แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การท่องจำหรือท่องบทอาขยาน เป็นการอ่านออกเสียงที่อาศัยความจำโดยไม่ดูบทอ่านต้องใช้ความสามารถในการจำบทท่องจำ อ่านให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และทำนองเสนาะของบทร้อยกรองนั้น ๆ สอดคล้องกับอารมณ์ในบทอ่าน โดยอ่านให้ไพเราะถูกต้องคล้องแคล้วเกิดภาพพจน์ได้รสได้อารมณ์

การท่องบทอาขยาน

บทอาขยาน คือ บทท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบ บทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอนมาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ผู้ท่องจำได้เห็นความงามของบทร้อยกรองทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์ สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการแต่งบทร้อยกรอง หรือนำไปใช้เป็นข้อมูล ในการอ้างอิงในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี

หลักการท่องบทอาขยาน

การท่องบทอาขยานส่วนใหญ่เป็นการท่องออกเสียง คือ ผู้ท่องเปล่งเสียงออกมามีลักษณะที่ใช้สายตากวาดไปตามตัวอักษร ยึดหลักการออกเสียงเหมือนหลักการอ่านทั่วไป เพื่อให้การออกเสียงมีประสิทธิภาพควรฝึกฝน ดังนี้

๑. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ ไม่ตะโกน ควรบังคับเสียง เน้นเสียง ปรับระดับเสียงสูง - ต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง และความหมายของเนื้อหาที่อ่าน
๒. ท่อง ด้วยเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ มีกระแสเสียงเดียว ไม่แตกพร่า เปล่งเสียงจากลำคอโดยตรงด้วยความมั่นใจ
๓. ท่อง ออกเสียงให้ถูกอักขรวิธีหรือความนิยม และต้องเข้าใจเนื้อหาของบทอาขยานก่อน
๔. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบาย วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 ตามประเด็นที่กำหนดให้

คุณค่าด้านเนื้อหา

เอาข้าวออกตากแล้วฝากยาย จับหาบผืนผายเข้าไพรสณฑ์
 เทียวเก็บผักหญ้าเป็นอาจิดน โฉมฉินซอนชนคันมา

.....

.....

.....

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

สวมสอดกอดบาทพระมารดา ชบเกศพลางทางร้องไห้
 แม่ต๋อยสังข์แตกเหล็กไป ร่ำไรเสียดายไม่วายคิด
 เหมือนแม่ฆ่าลูกให้ม้วยมรณ มารดรไม่รักแต่สักนิด
 พระแม่ต๋อยสังข์ตั้งชีวิต จะชมชิตลูกนี้สักกี่วัน

.....

.....

.....

คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

ว่าพลางเชิญนางลงนาวา มีข้าบ่ายบจากสถาน
 ทางสิบห้าวันกันดาร พันบ้านไกลที่ไม่มีคน

.....

.....

.....

คุณค่าด้านการนำไปประยุกต์ใช้

หุงข้าวหาปลาไว้ทำแม่ ดูแลจัดแจงทุกแห่งหน
 ช่วยขับไล่ป่าประสาจน สาละวณเล่นพลางไม่ห่างดู

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำราชาศัพท์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำราชาศัพท์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ คือ ภาษาหรือถ้อยคำที่กำหนดขึ้นใช้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของบุคคล ไม่เฉพาะแต่พระมหากษัตริย์เพียงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงพระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้า ลงมาถึงพระภิกษุสงฆ์ ขุนนางหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และสุภาพชน

ลักษณะของคำราชาศัพท์ เป็นคำเฉพาะที่ใช้สื่อสารเฉพาะบุคคล ซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยเพราะสังคมไทยมีระดับบุคคลที่ต่างกัน การแบ่งลำดับชั้นของบุคคลในการใช้คำราชาศัพท์ออกเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑. พระมหากษัตริย์
๒. พระบรมวงศานุวงศ์
๓. พระสังฆราชเจ้าและพระสงฆ์
๔. ขุนนาง ข้าราชการชั้นสูง
๕. สุภาพชน

คำราชาศัพท์ เป็นลักษณะการใช้ถ้อยคำที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมการใช้ภาษาของไทยที่ชัดเจนอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบและรูปแบบการปกครอง ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีลักษณะพิเศษ เพราะแจกแจงการใช้ถ้อยคำตามระดับชนชั้นของบุคคล เพื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมตามกาลเทศะ คำราชาศัพท์จึงเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญยิ่งของชนชาวไทย เราคนไทยจึงมีความจำเป็นต้องใช้คำราชาศัพท์ได้ทั้งในการพูดและการเขียน ตลอดจนเข้าใจความหมายของคำราชาศัพท์ทั้งในการอ่านและการฟังเพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

การแบ่งคำราชาศัพท์หมวดต่าง ๆ

การแบ่งหมวดหมู่คำราชาศัพท์ ออกเป็นหมวด ๆ นั้น เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำและการใช้ถ้อยคำ เราจึงจัดเรียงคำราชาศัพท์ให้เป็นหมวดหมู่ โดยมีทั้งคำราชาศัพท์หมวดต่าง ๆ เช่น หมวดเครือญาติ หมวดเครื่องใช้ต่าง ๆ หมวดร่างกาย หมวดกริยา หมวดคำสรรพนาม เป็นต้น

คำราชาศัพท์หมวดเครือญาติ

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระอัยกา พระอัยกี	ปู่ ตา	พระอัยยิกา	ย่า ยาย
พระชนก พระบิดา	พ่อ	พระชนนี, พระมารดา	แม่
พระปิตุลา	ลุงหรืออา (ฝ่ายพ่อ)	พระปิตุจฉา	ป้าหรืออา (ฝ่ายพ่อ)
พระมาตุลา	ลุงหรือน้า (ฝ่ายแม่)	พระมาตุจฉา	ป้าหรือน้า (ฝ่ายแม่)
พระเชษฐา	พี่ชาย	พี่สาว	พระเชษฐภคินี
พระอนุชา	น้องชาย	น้องสาว	พระกนิษฐา พระ ขนิษฐา
พระมเหสี พระชายา	ภรรยา	พระสวามี พระภักสดา	สามี
พระโอรส	ลูกชาย	พระธิดา	ลูกชาย
พระชามาดา	ลูกเขย	พระสุณิสา	ลูกสะใภ้
พระนัดดา	หลาน	พระปนัดดา	เหลน

คำราชาศัพท์หมวดร่างกาย

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระเกศา	ผม	พระกรรณ	หู
พระนลาฏ	หน้าผาก	พระเนตร	ตา
พระโอษฐ์	ปาก	ขอบพระเนตร	ขอบตา
ต่อมพระเนตร	ต่อมน้ำตา	ม่านพระเนตร	ม่านตา
พระขนง	คิ้ว	พระอัสสุชล	น้ำตา
พระทนต์	ฟัน	พระนาสิก	จมูก
พระชีวหา	ลิ้น	พระศอ	คอ
พระเขษะ	น้ำลาย	พระพักตร์	หน้า
พระอุทร	ท้อง	พระเสโท	เหงื่อ
พระองคฺลี	นิ้วมือ	พระหนุ	คาง
พระหัตถ์	มือ	พระเศียร	ศีรษะ
ข้อพระหัตถ์	ข้อมือ	พระปราง	แก้ม
พระมังสา	เนื้อ	พระพาหา	ช่วงแขน
พระโลมา	ขน	พระพาหุ	ต้นแขน
พระอุระ	อก	พระกร	แขน
พระนาภี	สะดือ	พระบาท	เท้า
พระโสณิ	สะโพก	ข้อพระบาท	ข้อเท้า
พระรากลขัณฺฑ	ไหปลาร้า	พระขานุ	เข่า
พระกัจฉะ	รักแร้	พระขงฆ์	แข้ง
พระเพลลา	ขาหรือตัก	พระดรรชนี	นิ้วชี้
พระชีพจร	ชีพจร	พระหทัย	ใจ
พระธมณี	เส้นประสาท	พระนขา	เล็บ
พระกำโบล	กระดูกงู	พระอัฐิ	กระดูก
พระวักกะ	ไต	พระทาสฺฐะ	เขี้ยว
พระอังสะ พระอังสา	ไหล่	พระกฤษฎี	สะเอว
พระผาสุกะ	ซี่โครง	พระปรัศว์	ซี่ข้าง

คำราชาศัพท์หมวดเครื่องใช้

ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์
เสื่อ	ฉลองพระองค์	ผ้าเช็ดหน้า	ซับพระพักตร์
รองเท้า	ฉลองพระบาท	กระจก	พระฉาย
ที่นอน	พระยี่งู	ข้าว	พระกระยาเสวย
ม่าน มุ้ง	พระวิสูตร พระสุตร	น้ำกิน	พระสุธารส
ผ้าอาบน้ำ	พระภูษาชุบสรง ผ้า ชุบสรง ผ้าสรง	ตุ่มหู	พระกุ่มทล
เข็มขัด	รัดพระองค์ ปั้นเหน่ง	ช้อน	ฉลองพระหัตถ์ช้อน
ประตู	พระทวาร	ช้อนส้อม	ฉลองพระหัตถ์ส้อม
เตียงนอน	พระแท่นบรรทม	น้ำชา	พระสุธารสชา
ผ้าเช็ดตัว	ซับพระองค์	เหล้า	น้ำจันท์

คำราชาศัพท์หมวดคำกริยา

ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์
ทักทายปราศรัย	พระราชปฏิสันถาร	ดู	ทอดพระเนตร
ไปเที่ยว	เสด็จประพาส	ให้	พระราชทาน
ไหว้	ถวายบังคม	อยากได้	ต้องพระราชประสงค์
อาบน้ำ	สร่งน้ำ	เขียนจดหมาย	พระราชหัตถเลขา
นอน	บรรทม	มีครรภ์	ทรงพระครรภ์
นั่ง	ประทับ	หัวเราะ	ทรงพระสรวล
ไป	เสด็จ	รับประทาน	เสวย
ชอบ	โปรด	ป่วย	ประชวร

คำราชาศัพท์หมวดคำสรรพนาม

คำที่ใช้แทน	คำราชาศัพท์	ใช้กับ
แทนชื่อผู้พูด (บุรุษที่ ๑)	ข้าพระพุทธเจ้า กระผม ดิฉัน	พระมหากษัตริย์ ผู้ใหญ่ พระสงฆ์
แทนชื่อที่พูดด้วย (บุรุษที่ ๒)	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ใต้ฝ่าละอองพระบาท	พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินี พระบรมราชชนนี พระบรมโอรสาธิราช พระบรมราชกุมารี
แทนชื่อที่พูดด้วย	ฝ่าพระบาท	เจ้านายชั้นสูง
แทนชื่อที่พูดด้วย	พระคุณเจ้า	พระสงฆ์ผู้ทรงสมณศักดิ์
แทนชื่อที่พูดด้วย	พระคุณท่าน	พระภิกษุสงฆ์ทั่วไป
แทนชื่อที่พูดด้วย	พระเดชพระคุณ	เจ้านาย หรือพระภิกษุที่นับ ถือ
แทนผู้ที่พูดถึง (บุรุษที่ ๓)	พระองค์	พระราชอา พระพุทธเจ้า เทพผู้ เป็นใหญ่
แทนผู้ที่พูดถึง	ท่าน	เจ้านาย ขุนนางผู้ใหญ่ พระภิกษุ ผู้ใหญ่ที่นับถือ

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งจังหวะการอ่านโดยใช้เครื่องหมาย / และร่วมกันท่องจำบทอาขยานจากเรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

บทอาขยานจากเรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

<p>เมื่อนั้น พระแม่ไปป่าเป็นอาจิดน จะใคร่ออกช่วยพระแม่เจ้า เหนื่อยยากลำบากกายา ไม่ว่าลูกน้อยเป็นหอยปู พระคุณล้าลภพไตร ไก่อป่าพาฝูงมากินข้าว คู้ยเขี่ยเรียรายทั้งดินดาน เยี่ยมลอดสอดดูทั้งซ้ายขวา ออกจากสังข์ปล้นทันใด กอบเก็บข้าวหกที่ตกดิน เหลียวดูผู้คนชนนี หุงข้าวหาปลาไว้ทำแม่ ช่วยขับไก่อป่าประสาจน</p>	<p>พระสังข์ซ่อนอยู่ก็รู้สิ้น ในจิตคิดถวิลทุกเวลา สงสารผ่านเกล้าเป็นหนักหนา กลับมาจนค่าแล้วรำไร อุ้มชูชมชิตพิสมัย จะออกให้เห็นตัวก็กลัวการ ของพระแม่เจ้าอยู่ฉาวฉาน พระมารดามาเห็นจะรำไร จะเห็นใครไปมาก็หาไม่ ฉวยจับไม่ได้ไล่ตี ผันผินลอบลับขยับหนี จะหนีเข้าสังข์กำบังตน ดูแลจัดแจงทุกแห่งหน สาละวนเล่นพลางไม่ห่างดู</p>
--	---

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙
เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นจากเรื่องสังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนแสดงความรู้สึก

เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ให้ผู้อื่นได้รับรู้โดย การเขียน ซึ่งสะท้อนจากความรู้สึกที่ได้พบเห็นภาพ เหตุการณ์ สถานที่ หรือสิ่งของต่าง ๆ แทนการพูดให้ผู้อื่นฟัง

การเขียนแสดงความคิดเห็น

เป็นการเขียนขยายความจากเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นประกอบเรื่องนั้นอย่างมีเหตุผล

ดังนั้น การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เป็นการเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วเขียนให้กระจ่างชัด โดยใช้เหตุผลประกอบหรือ มีหลักฐานอ้างอิง

หลักการเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. ศึกษาเรื่องที่สนใจจะเขียนให้เข้าใจ ชัดเจน แจ่มแจ้ง
๒. กล่าวถึงข้อมูลหรือข้อเท็จจริงก่อน แล้วจึงกล่าวความรู้สึกหรือความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลหรือหลักฐานประกอบ
๓. ควรเขียนในเชิงสร้างสรรค์ และมีข้อเสนอแนะ
๔. มีมารยาทในการเขียน เขียนด้วยภาษาที่สุภาพ ไม่ใช้ถ้อยคำรุนแรง
๕. ควรเขียนแบบร่างก่อน ตรวจสอบปรับปรุงสำนวนภาษา รวมทั้งเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำราชาศัพท์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำราชาศัพท์จากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาคำราชาศัพท์จากเรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ จากนั้นเลือกคำราชาศัพท์ในตารางปริศนอักษรไขว้มา ๑๐ คำ พร้อมทั้งเขียนคำหมาย

เ	น	ต	ร	น	ท	บ	ย	บ	นิ
ห	ก	ฝ	า	พ	ร	ะ	บ	า	ท
ช	เ	บ	ล	อ	ง	อ	ก	ท	ร
น	ล	พ	ก	พ	โ	อ	ร	ส	า
นี	ข	า	ด	โ	ศ	ก	ะ	บ	ย
บ	ร	ร	ย	า	ก	า	ศ	อ	า
ร	บ	พั	พ	ร	า	ย	พ	แ	ช
ทุ	ล	ก	ร	ะ	ห	ม	อ	ม	า
ล	น	ต	ะ	ร	ห	ส	ก	ง	ก
ว	เ	ร	ม	า	ก	ย	ร	ป	ท
เ	ก	ศ	า	น	ปี	ตุ	ร	ง	ค์
ส	ศ	ก	ร	บ	ร	า	ณ	า	ง
ม	น	ร	ด	พ	ร	ะ	ทั	ย	ว
แ	ม	บ	า	ป	ล	ง	ศ	พ	ง

๑. หมายถึง ๒. หมายถึง
 ๓. หมายถึง ๔. หมายถึง
 ๕. หมายถึง ๖. หมายถึง
 ๗. หมายถึง ๘. หมายถึง
 ๙. หมายถึง ๑๐. หมายถึง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นจากเรื่องสังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์ (๑)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ตัวละครเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ แล้วเขียนแสดง
ความรู้สึกและความคิดเห็น

นางจันทเทวี

.....

.....

.....

.....

.....

พระสังข์

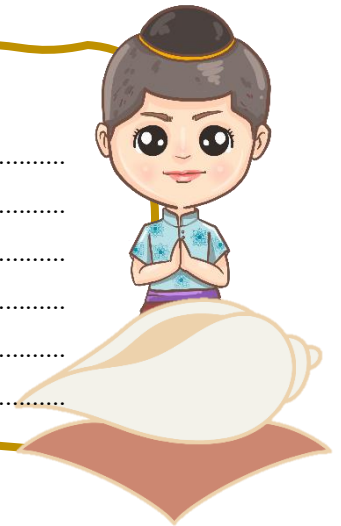
.....

.....

.....

.....

.....

ท้าวศวิมล

.....

.....

.....

.....

.....

ตายาย

.....

.....

.....

.....

.....

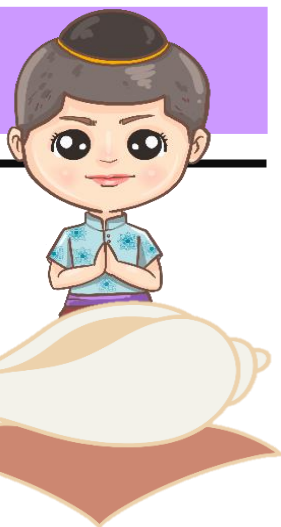

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐
 เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นจากเรื่องสังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นจากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ โดยนำเสนอตามรูปแบบที่กำหนดให้

สังข์ทองสอนสิ่งใดโปรดเล่าบอก

ท้าวศวมลทำถูกหรือไม่ที่ขับไล่พระมเหสีและพระโอรสออกจากวัง เพราะเหตุใด ถ้าไม่ถูกควรทำอย่างไร

.....

ถ้านักเรียนเป็นท้าวศวมลจะเชื่อคำทำนายของโหรหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

นางจันท์เทวีควรทำลายหอยสังข์หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

นักเรียนมีความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างไรจากเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันทำได้	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. บอกความหมายคำศัพท์					☐
๒. ท่องจำบทอาขยาน					☐
๓. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล					☐
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องสังข์ทอง					☐
๕. จับใจความเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

กระเช้าสีดา

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง กระเช้าสีดา (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ใจความสำคัญ

คือ ความคิดสำคัญที่เป็นแก่นหรือสาระสำคัญของเรื่องที่คุณเขียนหนังสือให้ผู้อ่านได้รับทราบ

ทักษะพื้นฐานของการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. สรุปรวส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้

๒. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการจับใจความ หรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น โดยจับใจความให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

๓. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง

วิธีจับใจความสำคัญ

๑. อ่านพิจารณาเนื้อหาทีละย่อหน้า และค้นหาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออก เช่น ตัวอย่าง สำนวนเปรียบเทียบ ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยาย

๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง กระเช้าสีดา (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของ เรื่อง กระเช้าสีดา

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่ข้อความที่กำหนดให้โดยนำหมายเลขหน้าประโยคไปเติมลงในตารางตามหมวดหมู่

๑. พรายไม้เป็นอมมนุษย์ เป็นเพศชาย อาศัยอยู่ตามต้นไม้ในป่า
๒. พรายน้ำเป็นอมมนุษย์ เป็นเพศหญิง เป็นชาน้ำ
๓. เด็กหญิงชั้นทอง นพกุล เป็นเด็กที่มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
๔. เวลาค่ำเดือนหงาย ถิ่นของพรายไม้สว่างกระจ่างแจ้ง
๕. พรายไม้และพรายน้ำได้มาประชุมกัน และได้เล่นเก็บของใส่กระเช้า ใครเก็บได้มากที่สุด

จะได้เต็มรำกับนางพรายน้ำเจ้าของกระเช้า

๖. เมื่อเลิกเล่นพรายไม้ต่างแยกย้ายกันกลับ เหลือแต่พรายน้ำที่ช่วยกันเก็บกระเช้า
๗. ชั้นทองเห็นกระเช้าลอยขึ้นเองแต่ไม่เห็นตัวคน จึงเข้าไปช่วยเก็บมากองรวมกัน
๘. พรายน้ำชอบในความมีน้ำใจและความสุจริตของชั้นทองจึงปรากฏตัวให้เห็นและมอบกระเช้าให้แก่ชั้นทองโดยให้หยิบได้ตามที่ต้องการ

๙. พรายน้ำชมชั้นทองว่า “หนูเป็นคนดีทีเดียว มีน้ำใจอารีดีมาก และสุจริตด้วย ฉันชอบความอารีและความสุจริตของหนู”

๑๐. พรายน้ำเล่าว่าเมื่อก่อนนานมาแล้ว นางสีดาถูกทศกัณฐ์อุ้มเอาตัวเหาะไป กระเช้าของนางสีดาหลุดลงกลางป่า กระเช้านั้นเป็นของวิเศษ เทวดาเจ้าป่าเสียดายว่าจะหายไปเสีย จึงช่วยให้ออกรากอกเป็นเถา แล้วมีผลสีบมาตลอดมาจนถึงบัดนี้ เป็นที่ระลึกถึงนางสีดา

๑๑. ชั้นทองหยิบกระเช้ามาเพียง ๑ ใบ เพราะเกรงใจ

๑๒. พรายน้ำพูดกับชั้นทองว่า “ชั้นทองหนูเป็นคนดีมาก มีความอารีชอบช่วยเหลือผู้อื่นมีใจสุจริต ไม่เอาสิ่งของก่อนเจ้าของให้ ทั้งไม่โลภมาก หนูดีพร้อมทุกอย่าง”

ตัวละคร	สถานที่	เหตุการณ์ในเรื่อง	ความรู้	ข้อคิด

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องกระเช้าสีดาตามประเด็นที่กำหนดให้

๑. เพราะเหตุใดพรายน้ำจึงปรากฏตัวให้ชั้นทองเห็น

.....

.....

๒. เพราะเหตุใดชั้นทองจึงตั้งใจทำความดี และประพฤติดีอยู่เสมอ

.....

.....

๓. การที่ชั้นทองอยากเห็นพรายไม้และพรายน้ำตามเรื่องเล่าที่เคยได้ยินมาจึงพยายามปฏิบัติตนเป็นคนดี นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของชั้นทองนั้นดีหรือไม่ดี จงบอกเหตุผลประกอบ

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าในชีวิตจริงที่ไม่มีพรายไม้และพรายน้ำนั้น ชั้นทองยังจะปฏิบัติตนเป็นคนดีหรือไม่ อย่างไร

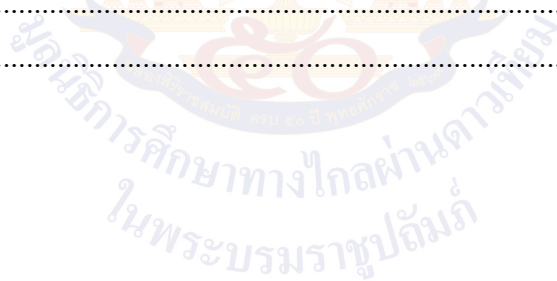
.....

.....

๕. จากการที่แม่ของชั้นทองพยายามสอนให้ลูกเป็นคนดี นักเรียนคิดว่าการเลี้ยงดูในครอบครัวส่งผลอย่างไรกับการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การสรุปความรู้

การสรุปความรู้ เป็นการสรุปความรู้หรือทฤษฎีที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน โดยเขียนสรุปเป็นประโยคสั้น ๆ หรือข้อความสั้น ๆ เพื่อขยายความเข้าใจให้ชัดเจนมากขึ้น

การสรุปข้อคิด

การสรุปข้อคิด เป็นการค้นหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งข้อคิดอาจแฝงอยู่ในเนื้อเรื่อง หรืออยู่ส่วนท้ายของเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านอาจเขียนสรุปข้อคิดเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ได้ หรือเป็นคำคมก็ได้

หลักการสรุปความรู้และข้อคิด

๑. อ่านรอบแรกเพื่อดูชื่อเรื่องก่อน แล้วอ่านโดยมีคำถามในใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร ข้อความใดสำคัญให้ขีดเส้นใต้ไว้
 ๒. อ่านอีกครั้ง โดยดูรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อค้นหาความรู้สำคัญและข้อคิด
 ๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมได้จนกว่าจะเข้าใจเนื้อหา
 ๔. ให้สรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้
 ๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างละเอียดและสละสลวย โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง
 ๖. ทบทวนการสรุปความรู้อีกครั้ง เพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเติม
- หลักการสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน

การบอกคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

เป็นการอธิบายประโยชน์หรือสิ่งที่เรียกว่า “ข้อดี” โดยเขียนสรุปเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ เพื่อบอกให้รู้ว่าเรื่องนั้นมีคุณค่าแก่ผู้อ่านอย่างไร เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คุณค่าสังคมและวัฒนธรรม

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระจ่างสู่ใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง กระจ่างสู่ใจ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่ข้อความให้สัมพันธ์กับความคิดสำคัญจากเรื่องกระจ่างสู่ใจให้ถูกต้อง

ความเสียสละ

ความซื่อสัตย์

ความเกรงใจ

ความเชื่อมั่นในตนเอง

ความมีระเบียบวินัย

ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ

การเชื่อฟังผู้ใหญ่

ข้อคิดเรื่องกระจ่างสู่ใจ

สาระสำคัญของเรื่อง

คุณค่าด้านปัญญา

คุณค่าด้านอารมณ์

คุณค่าด้านสังคม

๑. กระจ่างสู่ใจเป็นนิทานเกี่ยวกับเด็กที่มีจิตใจดีงามและประพฤติดี
๒. พ่อแม่ยอมดีใจและภูมิใจหากลูกเป็นคนดี
๓. นิทานให้ความรู้ต่าง ๆ
๔. ชั้นทองช่วยพรวนน้ำเก็บกระจ่างสู่ใจไปรวมกัน
๕. เรื่อง กระจ่างสู่ใจ ให้ข้อคิดในการเป็นคนดี ซึ่งเด็ก ๆ ควรประพฤติปฏิบัติตาม
๖. ชั้นทองอยากได้กระจ่างสู่ใจไปเล่นบ้าง แต่ไม่กล้าหยิบฉวย
๗. ชั้นทองตั้งใจประพฤติตามที่แม่สอนทุกประการอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย
๘. พรวนน้ำอนุญาตให้ชั้นทองหยิบกระจ่างสู่ใจไปตามความพอใจแต่ชั้นทองหยิบมาเพียงใบเดียว
๙. พรวนน้ำช่วยกันเก็บกระจ่างสู่ใจที่กลิ้งเกลื่อนกลาดกระจัดกระจายมารวมกันเพื่อมิให้รกรก
๑๐. เรื่อง กระจ่างสู่ใจ ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินส่งเสริมจินตนาการแก่ผู้อ่าน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนแสดงความรู้สึก

เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ให้ผู้อื่นได้รับรู้โดย การเขียน ซึ่งสะท้อนจากความรู้สึกที่ได้พบเห็นภาพ เหตุการณ์ สถานที่ หรือสิ่งของต่าง ๆ แทนการพูดให้ผู้อื่นฟัง

การเขียนแสดงความคิดเห็น

เป็นการเขียนขยายความจากเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นประกอบเรื่องนั้นอย่างมีเหตุผล

การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

เป็นการเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วเขียนให้กระจ่างชัด โดยใช้เหตุผลประกอบหรือ มีหลักฐานอ้างอิง

หลักการเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. ศึกษาเรื่องที่สนใจจะเขียนให้เข้าใจ ชัดเจน แจ่มแจ้ง
๒. กล่าวถึงข้อมูลหรือข้อเท็จจริงก่อน แล้วจึงกล่าวความรู้สึกหรือความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลหรือหลักฐานประกอบ
๓. ควรเขียนในเชิงสร้างสรรค์ และมีข้อเสนอแนะ
๔. มีมารยาทในการเขียน เขียนด้วยภาษาที่สุภาพ ไม่ใช่ถ้อยคำรุนแรง
๕. ควรเขียนแบบร่างก่อน ตรวจสอบปรับปรุงสำนวนภาษา รวมทั้งเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระจ่างสี่ดา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่องการสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่อง กระจ่างสี่ดา

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วจัดหมวดหมู่ความรู้ ข้อคิด และคุณค่าเรื่อง กระจ่างสี่ดาลงในตารางให้ถูกต้อง

๑. เราควรมีน้ำใจ และมีระเบียบวินัย
๒. ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ เป็นเครื่องหมายของคนดี
๓. ความเกรงใจเป็นสมบัติของคนดี เราควรมีความเกรงใจต่อผู้อื่น
๔. แผงคุณธรรมและข้อคิด ทำให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งแล้วนำไปใช้ในชีวิตรจริง
๕. การมีคุณธรรมต่อผู้อื่น เป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติต่อกันอย่างต่อเนื่องและทุก ๆ วัน
๖. การมีความโอบอ้อมอารีต่อผู้อื่น เป็นสิ่งที่ดีช่วยทำให้เราและผู้อื่นมีความสุขในการอยู่ร่วมกัน
๗. เรื่อง กระจ่างสี่ดา ได้นำมาจากหนังสือเรื่อง รวมนิทาน ของ “นาคะประทีป” เป็นแบบอย่างที่ดีของการเขียนร้อยแก้ว ให้ความรู้ดีเด่นในด้านการใช้ภาษา
๘. การใช้ภาษาในการเล่าเรื่อง สามารถใช้ภาษาได้เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และดำเนินเรื่องได้เป็นลำดับ มีฉากที่ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงและจินตนาการไปกับเรื่องได้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
๙. เรื่อง กระจ่างสี่ดา เป็นนิทานที่แต่งเป็นร้อยแก้ว อธิบายที่มาของต้นไม้ชนิดหนึ่ง คือ “กระจ่างสี่ดา” ตามความเชื่อที่ว่า พรรณไม้ชนิดนี้เป็นกระเช้าของนางสี่ดาที่ตกลงมา แล้วออกเป็นต้นไม้ มีผลเล็ก ๆ คล้ายกระเช้า ซึ่งนางสี่ดาเป็นตัวละครเอกในวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์

ความรู้จากเรื่อง	ข้อคิดจากเรื่อง	คุณค่าจากเรื่อง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ คุณค่า และข้อคิดจากเรื่องกระเช้าสีดาลงในแผนภาพให้ถูกต้อง

ความรู้
จากเรื่อง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คุณค่า
จากเรื่อง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อคิด
จากเรื่อง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็น เป็นการพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ผู้พูดจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนที่จะพูดว่าถูกต้องหรือไม่ จากนั้นพูดให้กระจ่าง ชัดเจน โดยใช้เหตุผลประกอบหรือมีหลักฐานอ้างอิง

หลักการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. ศึกษาเรื่องที่จะพูดให้เข้าใจ ชัดเจน แจ่มแจ้ง
๒. กล่าวถึงข้อมูลหรือข้อเท็จจริงก่อน
๓. กล่าวความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
๔. ควรพูดในเชิงสร้างสรรค์และมีข้อเสนอแนะ
๕. ควรเขียนแบบร่างก่อนพูด และปรับปรุงสำนวนภาษาให้ดีขึ้น
๖. มีมารยาทในการดู การฟัง และการพูด

ข้อควรคำนึงในการพูด

การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู เราควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนพูด เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่น เพราะในเรื่องเดียวกัน แต่ละคนอาจมีมุมมองและความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้

มารยาทในการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไม่หยาบคาย
๒. พูดในเชิงสร้างสรรค์
๓. หลีกเลี่ยงการพูดที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย

ใบงานที่ ๔ การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับ
 การกระทำของบุคคลในสถานการณ์ พร้อมบอกเหตุผลประกอบ

๑. ปราณทำงานเป็นช่างไม้อยู่ที่โรงงานแห่งหนึ่ง
 และต้องนั่งรถโดยสารประจำทางกลับบ้าน
 ทุกวัน เมื่อถึงเวลากลับบ้านปราณมีอาการ
 เหนื่อยล้ามาก จึงไม่ได้ลุกให้หญิงชราขึ้นรถ
 โดยสารประจำทาง

.....

.....

.....

.....

๒. กานต์เป็นพนักงานทำความสะอาดอยู่ที่
 ห้างสรรพสินค้า ช่วงปลายเดือนเขาเหลือเงินอยู่
 ไม่กี่บาทที่ต้องใช้ให้ถึงสิ้นเดือน ตกเย็นหลังเลิก
 งานเขาไปซื้อของตลาดนัดแห่งหนึ่ง เจอคนมาเปิด
 หมวกร้องเพลงขอรับบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือ
 สัตว์ไร้บ้าน เขาหยุดดูสักพักแต่ก็ไม่ได้ช่วย
 บริจาค แล้วเดินกลับบ้านไป

.....

.....

.....

.....

๓. พิชญ์กำลังจะไปฝึกว่ายน้ำที่สระน้ำของ
 หมู่บ้าน พบคนกำลังจะจมน้ำ เขาตกใจมากจึง
 รีบวิ่งออกไปจากสระน้ำทันที เพื่อไปตาม
 เจ้าหน้าที่ที่อยู่ด้านหน้าสระน้ำ แทนการเข้าไป
 ช่วยเหลือเอง

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำเชื่อม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำเชื่อม

คำเชื่อม คือคำที่ใช้เชื่อมคำ วลี หรือประโยคเข้าด้วยกัน อาจเป็นคำนามกับคำนาม คำสรรพนามกับคำสรรพนาม คำนามกับสรรพนาม นามวลีกับนามวลี กริยาวลีและกริยาวลี บุพบทวลีกับบุพบทวลีและประโยคกับประโยค

ตัวอย่าง พ่อและแม่เป็นผู้ให้กำเนิดลูก

ฉันกับเขาช่วยกันก่อตั้งบริษัทนี้ขึ้นมา

เขาจะไปดูหนังหรือฟังเพลง

เธอชอบข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียว

เธอจะอยู่ที่นี้หรือจะไปกับฉัน

เขายอมย้ายไปทำงานต่างประเทศเพื่อชื่อเสียงและเพื่อความมั่นคงในอนาคต

ใบงานที่ ๕ เรื่อง แบบร่างการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแบบร่างการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น จากนั้นให้นักเรียนพูด
นำเสนอความรู้สึกและความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน

แบบร่างการพูด เรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

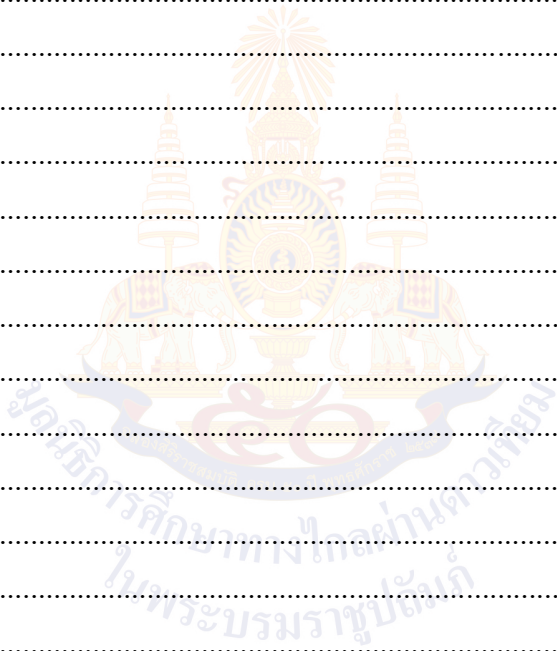
.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานที่กำหนดให้ จากนั้นเขียนคำเชื่อมลงในช่องว่างให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์

ปูกับงู

ณ ทุ่งหญ้าแห่งหนึ่ง มีปูกับงูเป็นเพื่อนรักกันมานาน ปูมีนิสัยซื่อตรงไม่เคยทรยศหักหลังใคร.....งูกลับมีนิสัยคิดโกงและคิดไม่ซื่อกับปู ปูได้รับความเดือดร้อน.....งูอยู่เสมอ ๆ แม้ปูจะพยายามตักเตือนอย่างไรก็ตามงูกลับไม่เคยฟัง.....ไม่ยอมเปลี่ยนนิสัยเลย

จนในที่สุดปูหมดความอดทนที่จะปล่อยให้งูคิดโกง.....เอาเปรียบตนอีกต่อไป มันจึงตัดสินใจใช้กล้ำมอันใหญ่โตหนีงูจนตาย ขณะที่งูกำลังจะสิ้นใจตัวของมันจึงคลายออกมาเป็นเส้นตรง ปูจึงพูดขึ้นว่า

“ถ้าเจ้ามีจิตใจที่ซื่อตรงเหมือนตัวที่นอนเหยียดยาวอยู่อย่างนี้ เจ้าก็คงไม่ต้องพบจุดจบเช่นนี้หรอก

แต่

และ

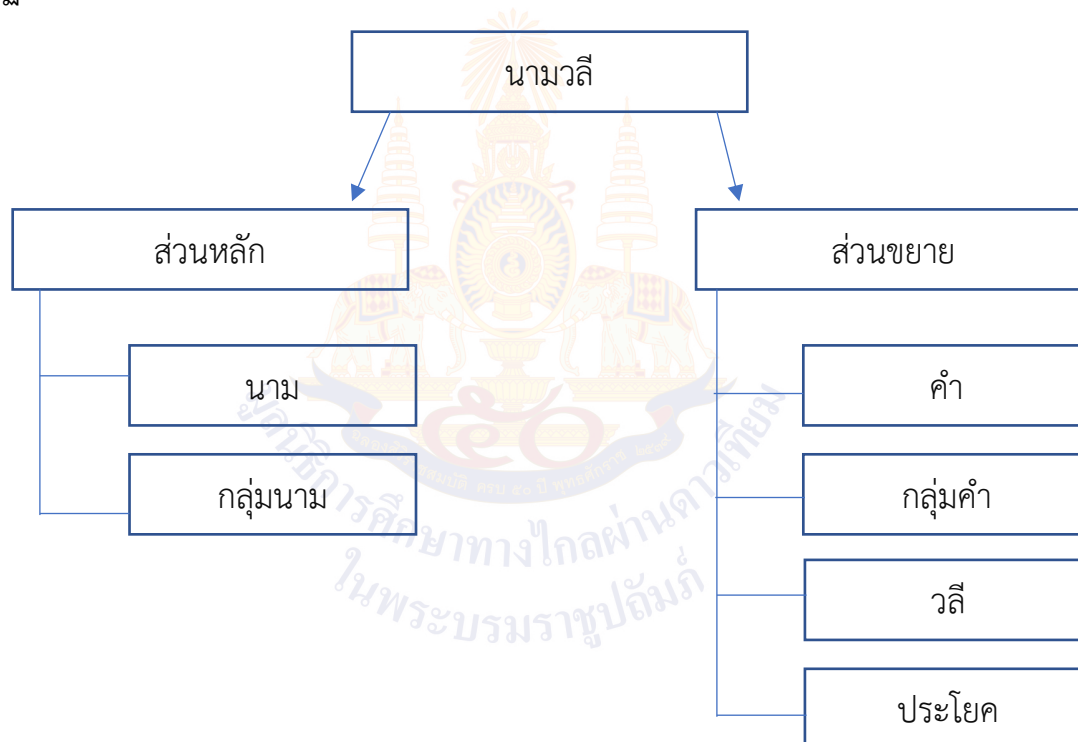
เพราะ

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง นามวลี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นามวลี
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

นามวลี

นามวลี คือ วลีที่มีนามหรือกลุ่มนามเป็นส่วนหลัก ทำหน้าที่เหมือนคำนาม คือ เป็นประธาน กรรม ของประโยค นามวลีมีส่วนประกอบ ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนหลัก กับส่วนขยาย ส่วนหลักของนามวลีเป็นส่วนประกอบที่ต้องปรากฏเสมอ ส่วนส่วนขยายนั้น อาจะปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้

ตัวอย่าง

นามวลี		
ส่วนหลัก	ส่วนขยาย	
พ่อ	-	รักลูกทุกคน
ข้างป่า	-	ลงมากินสับปะรดของชาวไร่
ฉัน	-	ออกกำลังกายทุกวัน
เขา	-	ออกไปประชุมข้างนอก
เรา	ทั้งหมดนี้	จะเลือกคนดีมาเป็น ส.ส.
ครูยุพิน	-	ทำกับข้าวอร่อยมาก
ช่างไสว	คนที่คุณเห็น	เป็นช่างฝีมือดี
ซาหรือกาแพ่	-	ก็ไม่ดีกับสุขภาพทั้งนั้น
เธอและครอบครัว	-	ไม่ต้องเกรงใจเราหรอก
เขากับเพื่อน	อีกหลายคน	ร่วมกันเปิดร้านอาหาร

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง กริยาวลี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง กริยาวลี
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กริยาวลี

กริยาวลี คือ วลีที่มีหน่วยกริยาเป็นส่วนประกอบหลักของประโยค เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของประโยค กล่าวคือ ประโยคจะขาดกริยาวลีไม่ได้

ตัวอย่าง

ประโยค	
นามวลี	กริยาวลี
-	เดินเร็ว ๆ น้อย
-	ไปด้วยกันไหม
-	เหนื่อยจังเลย
ฉัน	ไม่ชอบละครเรื่องนี้เลย
เมื่อวานนี้ฉัน	ส่งงานเรียบร้อยแล้ว
นอกจากทุกสารทิศ	พากันลงมากินเมล็ดข้าว
หนังสือเล่มนี้	อ่านสนุกดี
พ่อ	อยากให้เรียนหมอ
แม่	นั่งที่เก้าอี้
คนงาน	นอนพักในสวน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง นามวลี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นามวลี
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้ววงกลมส่วนที่เป็นส่วนหลักของนามวลี และขีดเส้นใต้ส่วนขยายของนามวลี ดังตัวอย่าง

ภาพยนตร์หรือละครที่มีแต่ฉากตบตีควรเลิกฉายได้แล้ว

๑. เขากับเพื่อนอีกหลายคนร่วมกันเปิดร้านอาหาร

๒. ครูยุพินที่สอนภาษาไทยทำกับข้าวอร่อยมาก

๓. เพื่อนคนนี้เป็นคนดี

๔. เราทุกคนชอบออกกำลังกายที่สวนสาธารณะ

๕. ต้นไม้ใหญ่ล้มง่าย

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ประโยคและส่วนประกอบของประโยค

๑. ความหมายของประโยค

ประโยค คือ หน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหรือกลุ่มคำเรียงต่อกัน ประโยคเป็นหน่วยทางภาษาที่สามารถสื่อความได้ โดยประโยคจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลี** กับ **กริยาวลี** ประโยคอาจมีเพียงกริยาวลีก็ได้ แต่จะมีเพียงนามวลีไม่ได้

ข้อความต่อไปนี้**ไม่เป็นประโยค** เพราะมีแต่นามวลี ไม่มีกริยาวลี

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

พวกเรานักเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน

ข้อความต่อไปนี้**เป็นประโยค** เพราะประกอบด้วยกริยาวลีเพียงลำพัง หรือประกอบด้วยนามวลีกับกริยาวลี

กรุณาลุกขึ้น

อย่ายอมแพ้เป็นอันขาด

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย**กรุณาลุกขึ้น**

พวกเรานักเรียนโรงเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน **อย่ายอมแพ้เป็นอันขาด**

๒. ส่วนประกอบของประโยค

โดยทั่วไปประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลี** ทำหน้าที่ **ประธาน** กับกริยาวลี ทำหน้าที่ **ภาคแสดง** ดังตัวอย่าง

นามวลี	กริยาวลี
ประธาน	ภาคแสดง
-	เหนื่อย
พ่อ	เหนื่อย
พ่อของผม	เหนื่อยมาก
พ่อของผม	เหนื่อยจนบอกไม่ถูก
เพื่อน	เป็นคนอดทน
เพื่อนคนฉัน	เป็นคนอดทนมากที่สุด

ใบงานที่ ๘ เรื่อง กริยาวลี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง กริยาวลี
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้ส่วนที่เป็นกริยาวลี ดังตัวอย่าง

นักเรียนยืนเข้าแถว

๑. คนขับแท็กซี่บีบแตรดังลั่นขอย

๒. เจเจขึ้นรถสองแถว

๓. มะเหมียวถ่ายคลิปรีวิวร้านอาหาร

๔. ผู้สมัครเลือกตั้งหาเสียงในชุมชน

๕. นานาชอบเรียนภาษาจีน

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู คือ การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู รู้จักแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล สามารถวิเคราะห์แหล่งที่มาของข้อมูลและความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

ประเภทเรื่องที่ฟังและดู

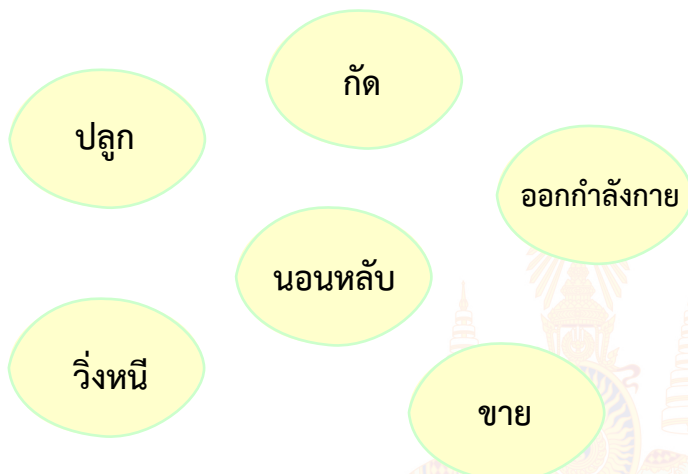
๑. สื่อโฆษณา จะเป็นการสื่อให้คล้อยตาม ผู้ฟังต้องพิจารณาไตร่ตรองก่อนซื้อ
๒. สื่อเพื่อความบันเทิง ผู้ฟังต้องระมัดระวังใช้วิจารณญาณประกอบการตัดสินใจ
๓. ข่าวสาร ผู้ฟังต้องรู้จักแหล่งข่าว ผู้นำเสนอข่าว การจับประเด็น ความมีเหตุมีผล รู้จักเปรียบเทียบเนื้อหาจากที่มาของข่าว
๔. ปาฐกถา เนื้อหาประเภทนี้ผู้ฟังต้องมีสมาธิเพื่อจับประเด็นสำคัญให้ได้ และก่อนตัดสินใจเชื่อหรือนำข้อมูลส่วนใดไปใช้ประโยชน์ต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ อยู่บ้าง
๕. สุนทรพจน์ สื่อประเภทนี้ส่วนใหญ่จะไม่ยาว และมีใจความที่เข้าใจง่าย ชัดเจน แต่ผู้ฟังจะต้องรู้จักถ่วงถ่วงสิ่งที่ดีไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

แนวทางการฟังและดูอย่างสร้างสรรค์

๑. เข้าใจความหมายของคำ สำนวนประโยคและข้อความที่บรรยายหรืออธิบาย
๒. เข้าใจลักษณะของข้อความว่ามีใจความสำคัญของเรื่อง ที่เป็นความคิดหลัก ซึ่งมักตรงกับหัวข้อเรื่อง
๓. รู้จักประเภทของเรื่องที่ฟังและดู ต้องแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นของเรื่อง/ข่าว
๔. ตีความในเรื่องได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เล่า/ผู้เขียน บางคนต้องการให้ความรู้ บางคนต้องการโน้มน้าวใจ ผู้ฟังและดูต้องรู้จุดประสงค์ของเรื่องให้ได้ เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้
๕. ตั้งใจฟังและดูให้ตลอดเรื่อง พยายามทำความเข้าใจให้ตลอดเรื่อง ยิ่งเรื่องยาว สลับซับซ้อนยิ่งต้องตั้งใจเป็นพิเศษและพยายามจับประเด็นหัวข้อเรื่อง
๖. สรุปใจความสำคัญ ชั้นสุดท้ายของการฟังและดูเพื่อจับใจความสำคัญก็คือสรุปให้ได้ว่าเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

ใบงานที่ ๙ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำกริยาต่อไปนี้ แล้วเขียนแต่งประโยคให้ถูกต้องเหมาะสมกับประธานที่กำหนดให้ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

แม่

ปลุกต้นไม้

สุนัข

คุณยาย

มะพร้าว

แมว

คุณป้า

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การสรุปคุณค่า และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง วิเคราะห์วรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การสรุปความรู้

การสรุปความรู้ เป็นการสรุปความรู้หรือทฤษฎีที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน โดยเขียนสรุปเป็นประโยคสั้น ๆ หรือข้อความสั้น ๆ เพื่อขยายความเข้าใจให้ชัดเจนมากขึ้น

การสรุปข้อคิด

การสรุปข้อคิด เป็นการค้นหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งข้อคิดอาจแฝงอยู่ในเนื้อเรื่อง หรืออยู่ส่วนท้ายของเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านอาจเขียนสรุปข้อคิดเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ได้ หรือเป็นคำคมก็ได้

หลักการสรุปความรู้และข้อคิด

๑. อ่านรอบแรกเพื่อดูชื่อเรื่องก่อน แล้วอ่านโดยมีคำถามในใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร ข้อความใดสำคัญให้ขีดเส้นใต้ไว้
 ๒. อ่านอีกครั้ง โดยดูรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อค้นหาความรู้สำคัญและข้อคิด
 ๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมได้จนกว่าจะเข้าใจเนื้อหา
 ๔. ให้สรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้
 ๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างละเอียดและสละสลวย โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง
 ๖. ทบทวนการสรุปความรู้อีกครั้ง เพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเติม
- หลักการสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน

การบอกคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

เป็นการอธิบายประโยชน์หรือสิ่งที่เรียกว่า “ข้อดี” โดยเขียนสรุปเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ เพื่อบอกให้รู้ว่าเรื่องนั้นมีคุณค่าแก่ผู้อ่านอย่างไร เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คุณค่าสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระจ่างสี่ตา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ประโยคและส่วนประกอบของประโยค (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้ววงกลมส่วนที่เป็นภาคประธาน และขีดเส้นใต้ส่วนที่เป็นภาคแสดง จากนั้นนำไปเติมในตารางจำแนกส่วนประกอบให้ถูกต้องดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง นักท่องเที่ยว นั่งกระเช้าไปยังยอดเขา

๑. น้ำตาลเก็บพริกชี้หนูในสวน
๒. กิมชอบวรรณคดีเรื่องสังข์ทอง
๓. ต้นหลิวสวมเสื้อชูชีพสีส้ม
๔. โลลาขี่ม้าข้ามสิ่งกีดขวางได้ชำนาญมาก
๕. เจ้าหน้าที่มาฉีดพ่นยากันยุง
๖. แมวตัวเล็กสีขาวมาป่วนเปียนอยู่หน้าบ้าน
๗. พีร์กินแอปเปิลเขียวทุกเช้า
๘. กอหญาгинโจ๊กทุกเช้าก่อนไปโรงเรียน
๙. ปิ่นชอบเล่นโยคะทุกเช้า
๑๐. น้ำชาชอบเล่นแบดมินตันมาก

นามวลี	กริยาวลี
ประธาน	ภาคแสดง
นักท่องเที่ยว	นั่งกระเช้าไปยังยอดเขา

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังและดูโฆษณาจากสื่อต่าง ๆ ที่สนใจ ๑ เรื่อง และวิเคราะห์ตามหัวข้อที่กำหนดให้

โฆษณานี้มีความน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โฆษณานี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แหล่งที่มาของโฆษณามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนจะตัดสินใจซื้อสินค้านี้หรือไม่
จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง วิเคราะห์วรรณกรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง วิเคราะห์วรรณกรรม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “บะหมี่ชามเดียว” แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

บะหมี่ชามเดียว

เด็กชายวัยรุ่นคนหนึ่งทะเลาะกับแม่ของตัวเองด้วยเรื่องอันน้อยนิด ด้วยความที่เป็นวัยรุ่น หุนหันพลันแล่น ทำให้เด็กหนุ่มหนีออกจากบ้านไปด้วยความรีบ และต้องการประชดแม่ ทำให้เขาเดินทางโดยที่ไม่ได้นำเงินติดตัวไปแม้แต่บาทเดียว ดึกแล้ว หิวก็หิว อาหารยังไม่ตถึงห้อง

จนมาถึงร้านบะหมี่แห่งหนึ่ง ด้วยความหิว ทำให้เขาเดินเข้าไป และมองด้วยสายตาที่หิวโหย ชายเจ้าของร้านบะหมี่เห็นเด็กหนุ่มมองด้วยสายตาที่แสดงความหิวจึงเกิดความเมตตา

ชายเจ้าของร้านได้เรียกเด็กหนุ่มเข้ามา และจัดการทำบะหมี่ให้เด็กหนุ่มหนึ่งชาม โดยไม่คิดเงิน ชายหนุ่มกล่าวขอบคุณขณะทานบะหมี่ด้วยความรวดเร็ว

ทันใดนั้นเด็กหนุ่มได้ร้องไห้โฮออกมา ชายเจ้าของร้านจึงถามด้วยความแปลกใจว่า

“เจ้าเป็นอะไรไป ร้องไห้ทำไมหรือ” เด็กหนุ่มกล่าวไปด้วย ร้องไห้ไปด้วยว่า

“คิดไม่ถึงว่าในโลกนี้ยังมีคนจิตใจดีอย่างคุณอีก ที่ยอมให้ผมกินบะหมี่โดยไม่คิดเงิน” จากนั้นเด็กหนุ่มก็เล่าให้เจ้าของร้านฟังว่า เขาทะเลาะกับแม่จึงหนีออกจากบ้านมา

“เมื่อเจ้าของร้านได้ฟังที่เด็กหนุ่มกล่าวมา เขาหัวเราะจนท้องแข็ง เด็กหนุ่มสงสัยว่านี่เป็นเรื่องตลกหรือชายเจ้าของร้านจึงกล่าวกับเด็กหนุ่มว่า

“ฉันเพิ่งรู้จักกับเธอเมื่อครู่นี้เอง แล้วก็แค่เลี้ยงบะหมี่เธอชามเดียวเอง เธอรู้สึกซาบซึ้งถึงขนาดนี้เลยหรือ แม่เธอต้มบะหมี่ให้กินตั้งกี่ชามเธอกลับไม่พอใจเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ นี้ยังไม่รู้ว่าหัวเราะอีกหรือ”

คำพูดของชายเจ้าของร้านบะหมี่ ทำให้เด็กหนุ่มได้คิด เขาจึงเดินทางกลับบ้านตั้งใจจะไปขอโทษแม่ เมื่อเขาไปถึงบ้าน แม่ของเขารีบออกมาต้อนรับและกอดเด็กหนุ่มนอกจากไม่ตำหนิแล้วยังรีบบอกกับเด็กหนุ่มว่า “หิวไหมลูก เดี่ยวแม่จะไปต้มบะหมี่ให้กิน”

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับเหตุการณ์ในเรื่อง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- เด็กชายวัยรุ่นหนีออกจากบ้านเพราะต้องการออกไปใช้ชีวิตด้วยตนเอง
- ชายหนุ่มไปยืนอยู่หน้าร้านอย่างหิวโหย ชายเจ้าของร้านจึงทำบะหมี่ให้กินโดยไม่

คิดเงิน

- เด็กชายวัยรุ่นกินด้วยความดีใจ
- เด็กชายวัยรุ่นกินไปร้องไห้ไป และเล่าเรื่องที่ทะเลาะกับแม่ให้เจ้าของฟังก
- เจ้าของร้านบะหมี่บอกว่า เขาเลี้ยงบะหมี่ขามเดียวเด็กหนุ่มซาบซึ่งมาก แต่แม่ทำให้กิน

ไม่รู้ก็ขามกลับไม่พอใจเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ

- ชายวัยรุ่นสำนึกผิดและกลับไปขอโทษแม่

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

๑. เพราะเหตุใดเจ้าของร้านบะหมี่จึงหัวเราะเรื่องที่ชายหนุ่มเล่าให้ฟัง

.....

.....

.....

๒. เหตุใดเด็กชายวัยรุ่นจึงกลับบ้านไปขอโทษแม่

.....

.....

.....

๓. ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายวัยรุ่น นักเรียนจะประพฤติตนเหมือนเด็กชายวัยรุ่นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

๔. ถ้าเกิดเหตุการณ์โต้เถียงกันระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง นักเรียนจะมีวิธีการจัดการอารมณ์ตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่าการโต้เถียงกันโดยใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลดีหรือไม่ดี อย่างไร

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. พุดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล					☐
๒. พุดสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน					☐
๓. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน					☐
๔. วิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ					☐
๕. เขียนประโยค					☐
๖. อ่านและจับใจความสำคัญเรื่อง					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ภาษาพัฒนาชีวิต

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ภาษาพูด ภาษาเขียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ภาษาพูด ภาษาเขียน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ภาษาพูด

ภาษาพูด คือ ภาษาที่ใช้สื่อสารกันทั่วไป หรือเรียกว่า ภาษาไม่เป็นทางการ ลักษณะของภาษาพูดมีดังนี้

๑. ใช้ในการพูดเป็นหลัก
๒. ไม่เคร่งครัดหลักภาษาและการใช้ภาษา
๓. ใช้คำภาษาปาก หรือคำเฉพาะกลุ่ม
๔. สร้างความรู้สึกเป็นกันเอง

ภาษาเขียน

ภาษาเขียน คือ ภาษาที่ใช้สื่อสารกันอย่างเป็นทางการ หรือเรียกว่าภาษาทางการ ลักษณะของภาษาเขียนมีดังนี้

๑. เคร่งครัดเรื่องหลักภาษาและใช้ภาษามาตรฐาน
๒. ใช้ในการเขียนเป็นหลัก
๓. สร้างความรู้สึกเป็นทางการ

ตัวอย่างการเปรียบเทียบภาษาพูดและภาษาเขียน

ภาษาพูด	ภาษาเขียน
แปดโมงเช้า	แปดนาฬิกา
อาทิตย์หน้า	สัปดาห์หน้า
งานบวช	งานอุปสมบท
งานแต่ง	งานมงคลสมรส
อ้วก	อาเจียน
เยอะแยะ	จำนวนมาก
โซเฟอร์	พนักงานขับรถ
บอกให้รู้	แจ้งให้ทราบ
รถเครื่อง	รถจักรยานยนต์
รถเมล์	รถโดยสารประจำทาง

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ภาษาพูด ภาษาเขียน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ภาษาพูด ภาษาเขียน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ จากนั้นวงกลมคำที่เป็นภาษาพูด จากนั้นให้นักเรียนเปลี่ยนให้เป็นภาษาเขียนให้ถูกต้อง

“ต้นข้าวเป็นนักเรียนชั้น ม.ปลาย ที่โรงเรียนประจำจังหวัด ทุกเช้าต้นข้าวจะต้องขึ้นรถเมล์ไปโรงเรียนด้วยตนเอง โดยแม่จะให้ตั้งค้ไปโรงเรียนวันละ ๑๐๐ บาท และเตรียมแบงก์ ๒๐ บาท ไว้ให้เพื่อให้สะดวกในการจ่ายค่ารถ ในบางวันที่รถติดมากเธอก็ปวดหัวจนอยากอ้วก ทำให้เธอรู้สึกเหนื่อยจากการเดินทาง ซึ่งในอาทิตย์หน้านั้นมีสอบกลางภาคทำให้เธอกังวลว่าหากรถติดยั้งี้ เธออาจจะไปถึงโรงเรียนช้ากว่าแปดโมง หรืออาจไปสอบวิชาแรกไม่ทัน เธอกำลังคิดว่าควรจะแก้ปัญหาอย่างไร”

เปรียบเทียบภาษาพูด ภาษาเขียน

ตัวอย่าง

ภาษาพูด

ม.ปลาย

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.
๗.
๘.
๙.
๑๐.

ภาษาเขียน

มัธยมศึกษาตอนปลาย

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ระดับของภาษา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ระดับของภาษา
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การใช้ภาษาขึ้นอยู่กับสถานการณ์ โอกาส ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และกาลเทศะ ซึ่งสามารถแบ่งได้ ๓ ระดับ ได้แก่ ภาษาระดับทางการ ภาษาระดับกึ่งทางการ และภาษาระดับไม่เป็นทางการ ดังนี้

๑. ภาษาระดับทางการ คือ ภาษาที่ใช้สื่อสารในทางราชการ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ภาษาราชการ เป็นภาษาที่ต้องการความถูกต้อง เหมาะสม สุภาพ ลักษณะของภาษาระดับทางการ เช่น

- ปลายจัดเป็นสัตว์เลือดเย็นที่อาศัยอยู่ในแหล่งน้ำ
- น้ำเป็นส่วนประกอบที่มีปริมาณมากที่สุดในร่างกายมนุษย์

๒. ภาษาระดับกึ่งทางการ (ภาษากึ่งทางการ) คือ ภาษาที่มีลักษณะปนกันระหว่างภาษาระดับทางการและภาษาระดับไม่เป็นทางการ มักใช้กับคนที่ไม่ค่อยสนิทสนมคุ้นเคยกัน ลักษณะของภาษาระดับกึ่งทางการ เช่น

- แม่เปิดร้านน้ำอยู่หน้าโรงเรียน
- คุณพ่อบินไปญี่ปุ่นเมื่อสัปดาห์ก่อน
- หนังสือที่บ้านเช่าบูชายัญน่ากลัวมาก

๓. ภาษาระดับไม่เป็นทางการ (ภาษาปาก) คือ ภาษาที่ไม่นิยมใช้ในการเขียน ใช้พูดสนทนาในชีวิตประจำวันกับคนที่สนิทสนมคุ้นเคย เช่น บุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิท ไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของไวยากรณ์ แต่สื่อสารได้ชัดเจน อาจมีคำที่ไม่สุภาพปะปนได้ เช่น

- ไปไหนมา
- ฉันทไปก่อนนะ
- กินข้าวหรือยัง
- เราว่ามันไม่โอ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ระดับของภาษา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ระดับของภาษา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกประโยคที่กำหนดให้ ให้ถูกต้องตามระดับของภาษา โดยกำหนดสัญลักษณ์ในการตอบ ดังนี้ หากเป็นภาษาระดับทางการ ให้ทำรูป หน้าข้อ หากเป็นภาษาระดับกึ่งทางการ ให้ทำรูป หน้าข้อ และหากเป็นภาษาระดับไม่เป็นทางการ ให้ทำรูป หน้าข้อ

- ๑. ไบบัวแกงเพื่อนหม้อใหญ่มาก
- ๒. ทำไมแกทำแบบนี้ ฉันไม่โอเค
- ๓. นมวัวมีวิตามินเกือบทุกอย่าง
- ๔. การปลูกกล้วย เป็นเรื่องกล้วย ๆ
- ๕. อาทิตย์ก่อนฉันไปเที่ยวสวนน้ำมา
- ๖. ทุเรียนปีนี้มีราคาแพงทำให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น
- ๗. ปีมไปแจ้งความที่โรงพัก เพราะถูกโจรขโมยบ้านเมื่อคืน
- ๘. ป่าที่อุดมสมบูรณ์คือป่าที่มีพรรณไม้หลากหลายชนิด
- ๙. การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายหลังการผ่าตัดในผู้ป่วยโรคหัวใจ
- ๑๐. อาการคัดจมูกและมีน้ำมูก พบได้ในผู้ป่วยที่เป็นโรคภูมิแพ้และโพรงไซนัสอักเสบ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การใช้ระดับของภาษา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การใช้ระดับของภาษา
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การใช้ระดับภาษาเพื่อการสื่อสาร

เป็นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ที่ต้องใช้ระดับภาษาในการสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับระดับบุคคล โอกาส กาลเทศะ ซึ่งระดับของภาษาสามารถแบ่งได้ ๓ ระดับ ได้แก่ ภาษาระดับทางการ ภาษาระดับกึ่งทางการ และภาษาระดับไม่เป็นทางการ

๑. ภาษาระดับทางการ คือ ภาษาที่ใช้สื่อสารในทางราชการ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าภาษาราชการ เป็นภาษาที่ต้องการความถูกต้อง เหมาะสม สุภาพ ลักษณะของภาษาระดับทางการ

๒. ภาษาระดับกึ่งทางการ (ภาษากึ่งทางการ) คือ ภาษาที่มีลักษณะปนกันระหว่างภาษาระดับทางการและภาษาระดับไม่เป็นทางการ มักใช้กับคนที่ไม่ค่อยสนิทสนมคุ้นเคยกัน ลักษณะของภาษาระดับกึ่งทางการ

๓. ภาษาระดับไม่เป็นทางการ (ภาษาปาก) คือ ภาษาที่ไม่นิยมใช้ในการเขียน ใช้พูดสนทนาในชีวิตประจำวันกับคนที่สนิทสนมคุ้นเคย เช่น บุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิท ไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของไวยากรณ์ แต่สื่อสารได้ชัดเจน อาจมีคำที่ไม่สุภาพปะปนได้

การเขียนบทสนทนาจากสถานการณ์ต่าง ๆ

การสนทนา คือ การพูดคุยกัน พูดจาหรือกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่าง ๒ คน หรือมากกว่า ๒ คนก็ได้ จุดมุ่งหมายของการสนทนา ได้แก่ เพื่อความสนุกสนาน แลกเปลี่ยนความรู้สึกรักใคร่

บทสนทนา เป็นการเขียนข้อความที่คู่สนทนา หรือสมาชิกที่ร่วมกลุ่มสนทนาจะพูดกันโดยเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร การที่จะเขียนบทสนทนาได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายต่าง ๆ นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการสนทนานั้น ๆ

ใบงานที่ ๓ การใช้ระดับของภาษา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การใช้ระดับของภาษา
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่เขียนบทสนทนาในสถานการณ์ที่นักเรียนกำหนดขึ้นเอง

สถานการณ์

.....

.....

.....

.....

ระดับภาษาที่ใช้ในการสนทนา.....

บทสนทนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ภาษาถิ่นบอกความเป็นไทย

เบิ่ง ผ่อ รวมทั้งแล แปลว่าดู
 ใช้แทนคำ “อ่อยเหลือ” เมื่อได้กิน
 ไปภาคใดเรียนรู้คำใช้ถูกต้อง
 ภาษาถิ่นบอกความตามลำเนา

ทรอยจั่งฮู้ ลำแต่ว่าภาษาถิ่น
 จะได้ยิน แซ่บอีหลี ที่บ้านเฮา
 แม้มันคล่องเพียงเข้าใจความหมายเขา
 บรรพบุรุษเราใช้มาแต่ช้านาน

ประพันธ์โดย นฤกร รุจิเรข

สังเกตคำ

ภาษาถิ่นเหนือ	ภาษาอีสาน	ภาษาถิ่นใต้	ภาษาไทยมาตรฐาน
ผ่อ	เบิ่ง	แล	ดู
ลำแต้	แซ่บอีหลี	ทรอยจั่งฮู้	อ่อยมาก
เฮา	เฮา	เรา	เรา

ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น

ภาษาไทยมาตรฐาน คือ ภาษาไทยที่ถือเป็นเกณฑ์ในการสื่อสารและยอมรับกันทั่วไป ซึ่งประเทศไทยได้กำหนดให้ใช้ภาษาไทยสำเนียงของคนกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาทางการ

ภาษาถิ่น เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันเฉพาะถิ่นเฉพาะภาค ซึ่งแบ่งตามลักษณะภูมิภาคใหญ่ ๆ ได้ ๓ ภาษา คือ ภาษาถิ่นเหนือ ภาษาถิ่นอีสาน และภาษาถิ่นใต้

การเปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาถิ่นเหนือ	ภาษาถิ่นอีสาน	ภาษาใต้
ผู้หญิง	แม่หญิง	แม่หญิง	หญิง
ผู้ชาย	ป้อชาย	พอชาย	ชาย
พริก	พริก	บักพริก	ดีปลี
ข้าวโพด	ข้าวโปด	เช่าโพด	คง
สับปะรด	ป่าข่านัด	บักนัด	ยานัด
วิ่ง	ล่น	แลน	แล่น
โกหก	ซี้จู้	ซี้ต้ว	ซี้ฮก
พูด	อู้	เว้า	แหลง
อร่อย	ล้ำ	แซ่บ	หรอย

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้ววงกลมคำที่เป็นภาษาถิ่น จากนั้นเปลี่ยนเป็นคำภาษาไทยมาตรฐานให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง ข้อย หย่าง ฉั่น เกิบ ชาด เบิด แล้ว

ข้อย หมายถึง ฉั่น, หย่าง หมายถึง เดิน, เกิบ หมายถึง รองเท้า, เบิดแล้ว หมายถึง หมดแล้ว

๑. ลูกบ่าวไซไม่หลบเรินมั่ง

.....

๒. ข้อยบฮู้ว่าเขาเฮ็ดอีหยัง

.....

๓. ปักซี่ไต่บ้านเรา มีเขา มีเล

.....

๔. มืออื่นพวกเฮาสีไปเลาะนำกัน

.....

๕. ไผจะฝากซื้ออะหยังบอกได้นะ

.....

๖. ยินดีนั้ก ๆ เจ้า ตี้มาแ่อวเจียงใหม่

.....

๗. ข้าเจ้าจะพาหมูเฮาไปแ่อวน้ำตงงาม ๆ

.....

๘. อีแม่เพิ่นว่าตำบักหุ่งฮ้านข้างวัด แซบอีหลี

.....

๙. ฉั่นได้ยินแม่แหล่งว่า ลูกบ่าวอย่าซี้คร้านนั้กเดี๋ยวสอบตก

.....

๑๐. ไผมาแ่อวเจียงใหม่แล้วบะได้ซึ้นไปไหว้พระธาตุดอยสุเทพ ก็เหมือนยังมาบะถึง

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง เพลงกล่อมเด็ก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เพลงกล่อมเด็ก
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เพลงกล่อมเด็ก

เพลงกล่อมเด็กหรือเพลงกล่อมลูก เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและค่านิยมของคนในท้องถิ่นต่างๆ ที่มีคุณค่า แฝงข้อคิด คติสอนใจ สะท้อนภาพสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม ความคิด ความเชื่อของคนในแต่ละท้องถิ่น แต่ละยุคสมัย

ทุกชาติทุกภาษาในโลกก็จะมีบทเพลงกล่อมเด็ก สันนิษฐานว่าเพลงกล่อมลูกหรือเพลงกล่อมเด็กมีวิวัฒนาการมาจากการเล่านิทานให้เด็กฟังก่อนนอนในลักษณะคำกลอนหรือเป็นเพลงกล่อมซึ่งจะเป็นกลอนชาวบ้านไม่มีแบบแผน จะมีเพียงแต่สัมผัสคล้องจอง เนื้อเรื่องจะเกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม หรือเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความรัก ความห่วงใย

ลักษณะของเพลงกล่อมเด็ก

เพลงกล่อมลูกถือเป็นคติชาวบ้านที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ เป็นวรรณกรรมที่มีการท่องจำและบอกเล่าตกทอดจากรุ่นปู่รุ่นย่าสู่รุ่นพ่อรุ่นแม่ สืบทอดไปถึงรุ่นลูกหลาน

ความสำคัญของเพลงกล่อมเด็ก เป็นเพลงที่ทำให้พ่อแม่มีความใกล้ชิดกับลูก โดยใช้เสียงในการสะท้อนสอนให้ติดหูก่อนนอนทำให้หลับง่าย ก่อนนอนของเด็กเป็นช่วงสำคัญและการให้เด็กหลับอย่างมีความสุข หลับสนิท เด็กก็จะมีช่วงของการตื่นที่สดชื่น ไม่ร้องโยเย การที่แม่จะเล่าอะไรให้ลูกฟังหรือเอื้อนเอ่ยจะเป็นสำเนียงหรือการเล่าเรื่องราวทำให้เกิดความอบอุ่นและความสุขแก่ลูก ขณะกำลังหลับและหลับสนิทอย่างมีความสุข

เพลงกล่อมเด็กยังใช้พัฒนาทักษะการสื่อสาร การชื่นชมอารมณ์ การควบคุมดูแลความสนใจของทารกที่ยังแยกแยะเองไม่ได้ การปรับสภาพความตื่นตัวของทารก และการปรับพฤติกรรม

สิ่งที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของเพลงกล่อมเด็กคือช่วยให้เด็กนอนหลับ ด้วยเหตุนี้ เพลงกล่อมเด็กจะเป็นเพลงเรียบง่ายและร้องซ้ำไปซ้ำมา

คุณค่าของเพลงกล่อมเด็ก

๑. ทำให้เด็กได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่ ในขณะที่กำลังกล่อมให้เด็กนอน
๒. เนื้อเพลงกล่อมเด็กให้ความรู้และสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมต่าง ๆ ของสังคมไทย
๓. เนื้อร้องและทำนองเพลงกล่อมเด็ก มีความไพเราะ ฟังแล้วสบายใจ อบอุ่นใจ

๔. ให้ความเพลิดเพลินใจ ยิ่งถ้าน้ำเสียงไพเราะ ยิ่งทำให้เกิดความเพลิดเพลินใจยิ่งขึ้น
๕. ให้แง่คิด สอนคุณธรรมจริยธรรม การประพฤติตน เช่น สอนเรื่องความขยันการบ้าน การเรียน
๖. เป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรมทางภาษา

ตัวอย่างเพลงกล่อมเด็ก

๑. โยกเยก

โยกเยกเอ๋ย น้ำท่วมเมฆ กระจายลอยคอ หมาหางอ กอดคอโยกเยก

๒. จันทร์เจ้า

จันทร์เจ้า	ขอข้าวขอแกง
ขอแหวนทองแดง	ผูกมือน้องข้า
ขอช้างขอม้า	ให้น้องข้าขี่
ขอเก้าอี้	ให้น้องข้านั่ง
ขอเตียงตั้ง	ให้น้องข้านอน
ขอละคร	ให้น้องข้าดู
ขอยายชู	เลี้ยงน้องข้าเถิด
ขอยายเกิด	เลี้ยงตัวข้าเอง

๓. นกขมิ้น

เจ้านกขมิ้นเหลืองอ่อนเอ๋ย	ค่าแล้วจะนอนที่ตรงไหน
จะนอนไหนก็นอนได้	สும்ทุมพุ่มไม้ก็เคยนอน
ลมพระพายชายพัดมาอ่อนอ่อน	เจ้าเคยจรมานอนรังเอ๋ย

๔. เดือนหงาย

เดือนเอ๋ยเดือนหงาย	ดาวกระจายทรงกลด
อุ้มเจ้าขึ้นใส่รถ	ว่าจะพาไปชมเดือน
พิศแลดูดาวไป	ดาวก็ไม่งามเหมือน
พิศแลดูเดือน	เหมือนนวล อู่ม่านา

๕. ค้างคาว

ค้างคาวเอ๋ย	บินมายืดยัด
ค่าค่ามีดมีด	จะไปสวนไหน
จะไปสวนนอก	เก็บมะกอกมาฝากบ้างเนื้อ

ใบงานที่ ๕ เรื่อง เพลงกล่อมเด็ก
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เพลงกล่อมเด็ก
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ คุณค่า และข้อคิดที่ได้จากเพลงกล่อมเด็ก พร้อมทั้งยกตัวอย่างเพลงกล่อมเด็กที่นักเรียนชอบ ๑ เพลง

เพลงกล่อมเด็ก

สรุปความรู้

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปข้อคิด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปคุณค่า

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างเพลงกล่อมเด็ก

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลงร้องเล่นของเด็กไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลงร้องเล่นของเด็กไทย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เพลงร้องเล่นของเด็กไทย

แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการใช้ภาษา ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ใช้คำสั้นๆ มีลักษณะคล้องจองและอาจไม่คล้องจองกันบ้าง ถือเป็นบทร้อยกรองประเภทแรกที่เด็กได้ยีนเพลงร้องเล่น มีเนื้อหาที่มีจินตนาการที่นักเรียนควรเรียนรู้ให้เข้าใจ เพื่อสืบสานไว้เป็นมรดกไทยอันทรงคุณค่า สืบไป

เพลงประกอบการละเล่นไทย

การละเล่นของเด็กไทยสะท้อนความเป็นไทย บทร้องหรือเพลงประกอบการละเล่นไทย สะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และความเชื่อของคนไทย ในสมัยก่อนได้อย่างชัดเจนเห็นภาพ

เพลงประกอบการเล่น ได้แก่ เพลงที่เด็กร้องประกอบการเล่น อาจจะร้องเป็นกลุ่มหรือ ร้องทีละคน สลับข้างกันก็ได้ บางทีมีตบมือให้จังหวะหรือทำท่าประกอบด้วย

ตัวอย่างเพลงร้องเล่นของเด็กไทย

๑. เพลง มอญซ่อนผ้า

มอญซ่อนผ้า	ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง
ไวโน่นไว้นี้	ฉันจะตีกันเธอ

๒. เพลง จำจิ้มะเขือเปราะ

จำจิ้มะเขือเปราะ	กะเทาะหน้าแวน
พายเรือออกแอน	กระแทนตันกุ่ม
สาวสาวหนุ่มหนุ่ม	อาบน้ำท่าไหน
อาบน้ำท่าวัด	เอาแป้งที่ไหนผัด
เอากระจกที่ไหนส่อง	เยี่ยม ๆ มอง ๆ นกขุนทองร้องกรู

๓. เพลง ริริข้าวสาร

ริริข้าวสาร
เลือกท้องโบลาน
คุดข้าวใส่จาน

สองทะนนานข้าวเปลือก
เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน
พานเอาคนข้างหลังไว้

๔. เพลง จำจี้ผลไม้

จำจี้ผลไม้
ขนุน น้อยหน่า
ละมุด ลำไย
มะกรูด มะนาว
ฟักแฟง แตงโม

แตงไทย แตงกวา
พุทรา มังคุด
มะเฟือง มะไฟ
มะพร้าว ส้มโอ
ไซโยไหฮั่ว

๖. เพลง เป่าชิงฉุบ

แม่จำช่วยหนูด้วย
ตกลงมาททายหม่อง
ไปหาหมอ หมอไม่อยู่
ไปหายาย ยายตำหมาก

หนูกินกล้วยอยู่บนหลังคา
ยี่สิบกลองก็ไม่หาย
ไปหาปู่ ปู่ไปเที่ยว
กระเด็นเข้าปาก อร่อยจริงเอย

๖. เพลง ูกินหาง

พ่อจูง : “แม่จูงเอ๋ย กินน้ำบ่อไหน”

แม่จูง : “กินน้ำบ่อโสก โยกไปโยกมา” พร้อมแสดงอาการส่ายตัวไปมา

พ่อจูง : “แม่จูงเอ๋ย กินน้ำบ่อไหน”

แม่จูง : “กินน้ำบ่อหิน บินไปบินมา” พร้อมแสดงอาการบินไปบินมา

พ่อจูง : “แม่จูงเอ๋ย กินน้ำบ่อไหน”

แม่จูง : “กินน้ำบ่อทราย ย้ายไปย้ายมา” พร้อมแสดงอาการส่ายตัวไปมา

พ่อจูง : “กินหัว กินหาง กินกลางตลอดตัว”

ใบงานที่ ๖ เรื่อง เพลงร้องเล่นของเด็กไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลงร้องเล่นของเด็กไทย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ คุณค่า และข้อคิดที่ได้จากเพลงร้องเล่นของเด็กไทย
 พร้อมทั้งยกตัวอย่างเพลงร้องเล่นของเด็กไทยที่นักเรียนชอบ ๑ เพลง

เพลงร้องเล่นของเด็กไทย

บอกความรู้สึกจากเพลงร้องเล่นของเด็กไทย

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปข้อคิด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปคุณค่า

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างเพลงร้องเล่นของเด็กไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การกรอกแบบรายการ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การกรอกแบบรายการ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การกรอกแบบรายการ

หมายถึง การเขียนกรอกรายละเอียดต่าง ๆ ลงในเอกสารแบบรายการ เพื่อให้เอกสารนั้นสมบูรณ์ถูกต้อง ตรงตามจุดประสงค์ ของผู้จัดทำแบบรายการ

ในการดำเนินชีวิตประจำวัน บางกรณีจำเป็นต้องสื่อสารกับผู้อื่นกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน โดยการกรอกแบบรายการหรือที่เรียกทั่วไปว่า การกรอกแบบฟอร์ม เพื่อขอให้ดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การฝากเงิน การถอนเงินการสมัครเรียนต่อ การสมัครงาน เป็นต้น

แบบรายการที่พบในชีวิตประจำวัน แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. แบบรายการที่ใช้ในการติดต่อกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ใบสมัครงาน ใบฝากเงิน-ถอนเงิน
๒. แบบรายการที่ผู้อื่นขอความร่วมมือให้กรอก เช่น แบบสอบถามความนิยมของผู้บริโภค
๓. แบบรายการที่ใช้ภายในองค์กร เช่น ใบสมัครสมาชิกห้องสมุด แบบขออนุญาตออกนอกพื้นที่
๔. แบบรายการสัญญา สัญญาเป็นเอกสารที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย เช่น สัญญาให้เช่าอาคารสถานที่ สัญญาซื้อขาย

การกรอกแบบรายการมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านสำรวจเพื่อทราบว่าแบบรายการนั้นมีข้อมูลใดที่ต้องการกรอกบ้าง
๒. เขียนข้อมูลที่ละรายการจนครบ
๓. สอบถามเจ้าหน้าที่ หากไม่เข้าใจการกรอกบางรายการ
๔. อ่านทบทวนอีกครั้งว่ากรอกแบบรายการถูกต้องครบถ้วนหรือไม่
๕. เมื่อกรอกข้อมูลสำคัญผิดพลาด เช่น จำนวนเงิน อาจขีดฆ่าและเซ็นชื่อกำกับ
๖. ควรเขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ให้ข้อมูลและภาษาที่ถูกต้อง รวมทั้งไม่ทำให้แบบรายการเสียหาย เช่น ยับ ฉีกขาด มีรอยขีดฆ่า

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การกรอกแบบรายการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การกรอกแบบรายการ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนกรอกใบฝากเงินให้ถูกต้องตามแบบฟอร์มการกรอกใบฝากเงิน

krungsri กรุงศรี		ฝาก Deposit		ประเภท Type		ออมทรัพย์ Savings A/C		กระแสรายวัน Current A/C		ประจำ Time deposit		เดือน Months		ชำระเงินกู้ Loan payment		วันที่ Date	
ชื่อบัญชี Account name				เลขที่บัญชี Account No.													
จำนวนเงิน (ตัวเลข) Amount (Numeric)				จำนวนเงิน (ตัวอักษร) Amount (Letter)													
บาท Baht																	
เช็คเลขที่ Cheque No.		ธนาคาร / สาขา Bank / Branch		จำนวนเงิน Amount		รับไว้เพื่อเข้าบัญชีวันที่ Deposit as of											
สำหรับเช็ค Cheque only						ผู้รับเงิน / ผู้ทำรายการ Teller											
ชื่อ-สกุล ผู้ฝาก / ผู้ชำระเงิน (ตัวสะกด) Deposit / Pay by (Capital letter)				โทร Tel.				ผู้รับมอบอำนาจ Authorized									
โปรดแยกใบนำฝาก สำหรับเงินสด / เช็คธนาคารกรุงศรี / เช็คต่างจังหวัด / เช็คต่างธนาคาร Please separate cash, Krungsri's cheques and other banks' cheques transaction in each deposit slip																	

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมาย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมาย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรียนรู้การเขียนจดหมาย

จดหมาย คือ ข้อความที่เขียนขึ้นเพื่อส่งสารจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง
การเขียนจดหมาย เป็นการเขียนเพื่อสื่อสาร กับเพื่อนหรือญาติพี่น้อง เพื่อเล่าเรื่องราวต่าง ๆ
 หรือถามทุกข์สุข

๑๑๒ ถ.เพชรเกษม ซ.หัวหิน ๓๕
 ต.หัวหิน อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
 ๗๗๑๑๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

กราบเท้าคุณตาที่เคารพ

สวัสดีครับคุณตา คุณตาอยู่ขอนแก่นเป็นอย่างไรบ้างครับ ส่วน
 ผม คุณพ่อ และคุณแม่ สบายดีครับ
 ตอนนี้ผมปิดเทอมแล้ว คุณพ่อบอกว่าอีก ๒ สัปดาห์จะพาผม
 และคุณแม่ไปเยี่ยมคุณปู่ที่ขอนแก่น ผมตื่นเต้นมาก ๆ เลย ผมเฝ้ารอ
 วันที่จะได้ไปหาคุณปู่แล้วครับ
 ผมจะชวนคุณแม่ไปหาซื้อของฝากจากหัวหินไปฝากคุณปู่
 นะครับ

ด้วยความเคารพอย่างสูง
 ผีนป่า ใจเย็น

**เขียนชื่อ ที่อยู่ ให้
ตรงกัน ไม่เยื้องกัน**

**เลือกใช้คำขึ้นต้นให้
เหมาะสม**

**เขียนวันที่ไว้ตรง
กึ่งกลางหน้ากระดาษ**

**เลือกใช้คำสรรพนาม
ให้เหมาะสม**

รูปแบบของจดหมาย

๑. **ที่อยู่ของผู้เขียน** อยู่มุมบนขวาของหน้ากระดาษ โดยเริ่มเขียนจากกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. **วันเดือนปี** เขียนเยื้องที่อยู่ผู้เขียนมาข้างหน้าเล็กน้อย
๓. **คำขึ้นต้น** อยู่ด้านซ้ายห่างจากขอบกระดาษประมาณ ๑ นิ้ว และเป็นแนวขีดด้านซ้ายสุดของเนื้อความ
๔. **เนื้อความ** เริ่มเขียนโดยย่อหน้า และควรขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นเนื้อความใหม่ นอกจากนี้ต้องเว้นวรรคตอนให้ถูกต้องด้วย
๕. **คำลงท้าย** อยู่ตรงกับวันเดือนปีที่เขียน
๖. **ชื่อผู้เขียน** เยื้องลงมาทางขวามือ ถ้าเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ควรวงเล็บชื่อที่เขียนเป็นตัว บรรจงด้วย ถ้าเป็นจดหมายราชการต้องบอกยศตำแหน่งของผู้ส่งด้วย

รูปแบบการเขียนเจ้าหน้าที่ของจดหมาย

<p>ชื่อและที่อยู่ของผู้ฝาก</p> <p>ชื่อ.....นามสกุล.....</p> <p>บ้านเลขที่.....ถนน.....อำเภอ.....</p> <p>จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>แสตมป์ (ดวงตรา ไปรษณียากร)</p> </div>
<p>ชื่อและที่อยู่ของผู้รับ</p> <p>ชื่อ.....นามสกุล.....</p> <p>บ้านเลขที่.....ถนน.....อำเภอ.....</p> <p>จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....</p>	

การเขียนจดหมาย มีหลักดังนี้

๑. เลือกใช้กระดาษเขียนจดหมายสี่เหลี่ยมรี เพื่อให้อ่านง่ายสบายตา
๒. ใช้ภาษาสุภาพเหมาะสมแก่บุคคล โดยเฉพาะกับญาติผู้ใหญ่
๓. เขียนด้วยลายมือที่เรียบร้อย สะอาด เพื่อให้อ่านได้สะดวก

การใช้ถ้อยคำในจดหมาย มีดังนี้

บุคคลที่เขียน	คำขึ้นต้น	คำที่ใช้แทน ตนเอง	คำที่ใช้แทนผู้รับ จดหมาย	คำลงท้าย
ปู่ ย่า ตา ยาย	กราบเท้าคุณ..... ที่เคารพ	ผม กระผม หนู หลาน	คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย ท่าน	ด้วยความเคารพ อย่างสูง
พ่อ แม่	กราบเท้าคุณ..... ที่เคารพ	ผม กระผม หนู ลูก	คุณพ่อ คุณแม่	ด้วยความเคารพ อย่างสูง
ลุง ป้า น้า อา	กราบเท้าคุณ..... ที่เคารพ	ผม หนู หลาน	คุณลุง คุณป้า คุณน้า คุณอา ท่าน	ด้วยความเคารพ อย่างสูง
ผู้ปกครอง	กราบเท้าคุณ..... ที่เคารพ	ผม กระผม ดิฉัน หนู	ท่าน	ด้วยความเคารพ อย่างสูง

คุณค่าของการเขียนจดหมาย การเขียนจดหมายมีคุณค่ามากมายหลายประการ ดังนี้

๑. สามารถเขียนเล่าเรื่องราวหรืออธิบายในสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายเป็นคำพูดได้
๒. ฝึกใช้ทักษะการเขียน ให้ลำดับเรื่องราวและเหตุการณ์ได้เหมาะสม สามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคล และเขียนตามรูปแบบได้
๓. ประหยัดค่าใช้จ่าย สื่อสารได้ทุกสถานที่ทั้งในและต่างประเทศ
๔. มีคุณค่าทางจิตใจ ที่ใช้สื่อสารถึงกันเพื่อแสดงความรัก ความคิดถึง ห่วงใย ฯลฯ

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมาย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมาย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่รูปแบบของจดหมาย กับข้อความที่กำหนดให้ให้ถูกต้อง

ที่อยู่ของผู้เขียน	๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗
วัน เดือน ปี ที่เขียน	ด้วยความเคารพอย่างสูง
ชื่อผู้เขียน	กราบเท้าคุณยายที่เคารพ
คำขึ้นต้น	๘๘ ถ.เพชรเกษม ต.ชะอำ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี ๗๖๑๒๐
เนื้อความจดหมาย	แผ่นดิน คณารักษ์
คำลงท้าย	<p>สวัสดีครับคุณยาย ช่วงนี้สุราษฎร์ธานีอากาศเป็นอย่างไรบ้างครับ ตอนนี้ชะอำเดี่ยวฝนตก เดี่ยวแดดออก คุณยายดูแลสุขภาพดีด้วยนะครับ</p> <p>ตอนนี้ผมใกล้เปิดเทอมแล้ว กำลังเตรียมตัวสำหรับเปิดเทอมชั้น ป.๕ ผมตื่นตื่นมาก ๆ เลยครับ</p> <p>ถ้าปิดเทอมครั้งหน้าผมจะชวนคุณพ่อและคุณแม่ไปเยี่ยมคุณยายที่บ้านอีกนะครับ</p>

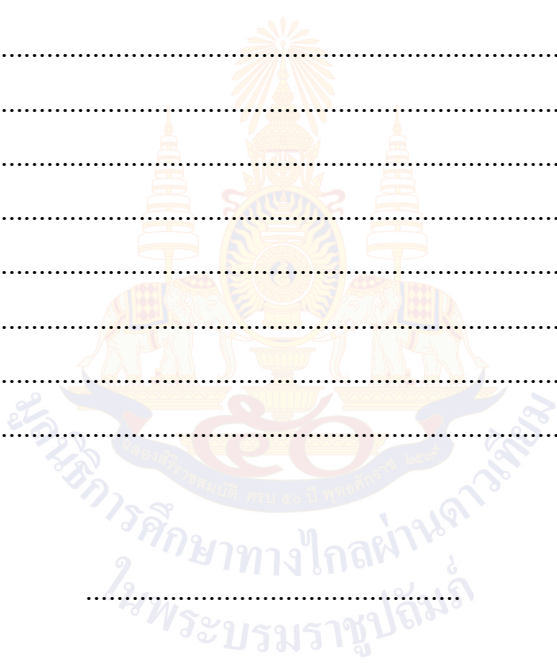
ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนนำส่วนประกอบของจดหมายจาก ตอนที่ ๑ มาเรียบเรียงให้ถูกต้องตามรูปแบบของจดหมาย

.....
.....
.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การใช้คำที่มีความหมายโดยตรงและโดยนัย

คำในภาษาไทยบางคำมีหลายความหมาย คำบางคำแม้มีความหมายตรงอยู่แล้วแต่บางครั้งอาจนำมาใช้ในความหมายใหม่ซึ่งเป็นการอธิบายความหมายโดยนัย การที่จะทราบว่าคำนั้นมีความหมายโดยตรงหรือโดยนัยนั้นต้องพิจารณาจากคำอื่นๆในประโยคหรือข้อความที่อยู่ใกล้เคียง

คำที่มีความหมายโดยตรง คือ คำที่มีความหมายอย่างตรงไปตรงมาตามตัวหนังสือตรงตามเนื้อความหรือความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรม เป็นคำที่ใช้ทั่ว ๆ ไปทั้งการพูดและการเขียน เมื่อฟังหรืออ่านแล้วเข้าใจได้ทันทีไม่ต้องแปลความหรือตีความ

คำที่มีความหมายโดยนัย คือ คำที่มีความหมายแฝงหรือมีความหมายโดยอ้อม ไม่ตรงตามตัวหนังสือ เมื่อฟังหรืออ่านแล้วจะต้องตีความ เป็นเชิงเปรียบเทียบหรือมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่นหรือมีความหมายซ่อนเร้นอยู่ในคำ

ตัวอย่างคำที่มีความหมายโดยตรงและโดยนัย

คำ	ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ผักชีโรยหน้า	ผักชนิดกลิ่นหอมนิยมมาแต่งอาหาร	ผู้ที่ชอบทำอะไรความดีเพียงผิวเผิน
ใต้ดิน	สิ่งที่วางหรืออาศัยอยู่ต่ำลงไปบนดิน	ไม่เปิดเผย ไม่ถูกกฎหมาย
สวมหน้ากาก	การนำสิ่งอื่นมาปิดบังใบหน้า	แสดงท่าทีให้เข้าใจผิด
ยกเมฆ	อาการกำลังยกขึ้นด้านบน	การกู้เรื่องขึ้นมาเอง
นกต่อ	นกที่มีไว้สำหรับล่อนกตัวอื่น	คนที่ทำหน้าที่ให้ผู้อื่นหลงเชื่อ
แกะดำ	สัตว์ชนิดหนึ่งขนหยิกมีเขา	ผู้ที่ไม่เหมือนใคร(ทางไม่ดี)
ถื่อหาง	อาการกำลังจับ ยก หยิบ	การเข้าข้าง สนับสนุน
นอกคอก	อาการที่กำลังอยู่ด้านนอก	ประพฤตินอกกลุ่มนอกทาง
แบไต๋	อาการกำลังกางมือออก	เปิดเผยความลับที่ซ่อน
ไก่อ่อน	ไก่ที่ยังมีอายุไม่มาก	คนที่ไม่มีความประสบการณ์
คั่นปาก	อาการที่กำลังคั่น	อยากพูด
หिन	แร่ชนิดหนึ่ง	ยาก
กล้วย หมู	ผลไม้ สัตว์	ง่าย

คำ	ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ไฟเขียว	สัญญาณจราจร	อนุญาต เห็นชอบ อนุมัติ
หนอนหนังสือ	-	คนที่ชอบอ่านหนังสือ
แพะรับบาป	-	ผู้ที่ตกเป็นผู้ต้องหาและรับโทษแทนผู้ทำผิดจริง
ดาว	ดวงดาว ในระบบสุริยะจักรวาล	บุคคลที่เด่นในทางใดทางหนึ่ง
ภาษาดอกไม้	-	พุดจาสุภาพ น่าฟัง
ดาว	ดวงดาว	คนที่กำลังเจริญรุ่งเรือง , โดดเด่น
ดำ	สีดำ	สิ่งชั่วร้าย สิ่งไม่ดี
ขาว	สีขาว	สิ่งที่ดี สิ่งที่มีเกียรติ
กล้วย	ผลไม้ชนิดหนึ่ง เมื่อสุกมีสีเหลือง	ง่าย ๆ ไม่ยุ่งยาก
หมู	สัตว์ชนิดหนึ่งมีสีขา ตัวอ้วนกลม	ง่าย
หิน	ของแข็งที่ประกอบด้วยแร่ชนิดเดียวหรือหลายชนิดรวมตัวกันอยู่ตามธรรมชาติ	ยาก
ขวากหนาม	ส่วนที่ยื่นออกมาจากกิ่งหรือใบ	อุปสรรค
เพชร	ชื่อแก้วที่แข็งที่สุดและมีน้ำแวววาวมากกว่าพลอยอื่น ๆ	สิ่งที่มีค่ามาก
ต้มตุ๋น	วิธีการทำอาหารให้สุก ต้องใช้เวลา	หลอกลวง
เก้าอี้	ที่สำหรับนั่ง มีขาและพนักพิง	ตำแหน่ง
หัวโขน	รูปหัวยักษ์ ลิง ที่ใช้สวมเวลาเล่นโขนหรือละคร	บทบาทหน้าที่
งูเห่า	ชื่องูชนิดหนึ่ง มีพิษร้ายแรง	คนที่เลี้ยงไม่เชื่อใจ ชอบแวงกัด
ปลาไหล	ชื่อปลาชนิดหนึ่ง รูปร่างกลมยาวและเคลื่อนที่คล้ายงู	คนกะล่อน ปลิ้นปล้อน
ดำ	สีดำ	ความชั่วร้าย
บ้านเล็ก	บ้านที่มีขนาดเล็ก	เมียน้อย
สุนัขจิ้งจอก	ขนตามลำตัวสีเทาปนน้ำตาล มีขนสั้น ลักษณะคล้ายอานม้าบริเวณไหล่ ปากแหลม หูตั้งแหลมตรง หางเป็นพวง เขี้ยวและฟันคมมาก กลางวันมัก	คนเจ้าเล่ห์

คำ	ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
	นอนอยู่ในโพรงดิน ออกหากินในเวลา กลางคืน กินเนื้อสัตว์	
แพะ	ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เป็นสัตว์เคี้ยว เอื้องกับคู่ขนาดกลาง ขนลำตัวหยาบสี ดำ ขาว หรือน้ำตาล มีเขา ๑ คู่	คนบริสุทธิ์ที่ถูกใส่ร้าย
เต่า	สัตว์เลื้อยคลาน มีสีขา คอยาว ลำตัว สั้น มีกระดองหุ้ม กระดองมีทั้งที่เป็น แผ่นเกล็ดแข็งและที่เป็นแผ่นหนัง	คนที่ทำงานช้า
หงส์	นกในนิยายถือว่าเป็นนกในตระกูลสูง	คนสูงศักดิ์ คนฐานะร่ำรวย
ลิง	ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ลักษณะคล้าย คน แขนยาวว ตีนหน้าและตีนหลังใช้ จับเกาะได้ ว่องไว ชอบห้อยโหนบน ต้นไม้	คนซุกซน
กาฝาก	ชื่อพืชชนิดหนึ่งที่อาศัยเกาะอยู่ตาม ต้นไม้ดูดสารอาหารที่จากพรรณไม้ที่ อาศัยอยู่	คนที่ชอบพึ่งพิงอาศัยคนอื่น แต่ไม่ทำ ประโยชน์
แกง	กับข้าวประเภทที่เป็นน้ำ มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธีปรุงและเครื่องปรุง เช่น แกงจืด แกงเผ็ด แกงส้ม	โกหก หลอกให้เชื่อ
นกขมิ้น	ชื่อนกชนิดหนึ่ง ตัวเท่านั้นเอียง มี หลายสี เช่น เหลือง แดง ฟ้ำ	คนเร่ร่อน ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง
นกพิราบ	ชื่อนกขนาดกลาง รูปร่างคล้ายนกเขา แต่ขนาดใหญ่กว่า ส่วนใหญ่ตัวสีเทา อมฟ้า อาศัยอยู่เป็นฝูง ทำรังแบบง่าย ๆ ตามซอกอาคารด้วยกิ่งไม้ขนาดเล็ก	คนส่งสาร แต่ถ้าเป็นพิราบขาว จะ หมายถึงสันติภาพ

ตัวอย่างการใช้คำที่มีความหมายโดยนัย

๑. งานชิ้นนี้เป็นงานกล้วยๆสำหรับฉัน

(คำว่า“กล้วย” ในที่นี้มีความหมายโดยนัยว่า ง่ายมาก)

๒. เด็กคนนี้เป็นเด็กหัวอ่อนจึงถูกชักจูงจากเพื่อนคนอื่นได้โดยง่าย

(คำว่า“หัวอ่อน” ในที่นี้มีความหมายโดยนัยว่า ว่าง่ายสอนง่าย)

๓. สุนัขแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าดูฉลาด เหมือนกาคาบพริก

(คำว่า“กาคาบพริก”ในที่นี้มีความหมายโดยนัยว่าคนผิวดำแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสี

แดง)

กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๔๑. คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ .

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำคูณสภา

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่มีความหมายโดยนัยในประโยคที่กำหนดให้พร้อมทั้งบอกความหมายให้ถูกต้อง จากนั้นให้นักเรียนคำที่มีความหมายโดยนัยไปแต่งประโยคใหม่ให้สอดคล้องกับความหมาย

๑. มาวินเข้าห้องสมุดทุกวัน เพื่อน ๆ ต่างเรียนเขาว่านอนหนังสือ

คำ..... ความหมาย.....
แต่งประโยค.....

๒. ต้นกล้าเป็นคนที่ชอบทำงานแบบผักชีโรยหน้า

คำ..... ความหมาย.....
แต่งประโยค.....

๓. วดีเป็นดาวเด่นในแวดวงนักธุรกิจ

คำ..... ความหมาย.....
แต่งประโยค.....

๔. เพื่อน ๆ ไม่อยากทำงานร่วมกับปลาตาว เพราะเธอทำงานเหมือนเต่าคลาน

คำ..... ความหมาย.....
แต่งประโยค.....

๕. ใบบัวรู้สึกว่าชีวิตของเธอมีแต่ขวากหนาม ทำอะไรก็ไม่ราบรื่น

คำ..... ความหมาย.....
แต่งประโยค.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนเรียงความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง หลักการเขียนเรียงความ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรียงความ คือ งานเขียนประเภทหนึ่งที่ย่อยเรียงขึ้นตามหัวข้อที่ตั้งไว้เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก ทศนคติ ข้อคิด หรือจุดประสงค์อื่นตามแต่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เรียงความมีส่วนประกอบ ดังนี้

๑. ชื่อเรื่อง เป็นสิ่งที่บอกทิศทางของเรื่อง รวมถึงจุดประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการสื่อ
๒. คำนำ ส่วนที่เกริ่นเพื่อเข้าสู่ประเด็นหลักของเรื่อง เรียงความจะมีคำนำ ๑ ย่อหน้า โดยจะกล่าวถึงความหมายคำสำคัญในเรื่อง สร้างความสงสัยด้วยคำถามหรือคำพูดชวนคิด กล่าวเชื่อมโยงประเด็นที่ต้องการนำเสนอ
๓. เนื้อเรื่อง เป็นการนำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง โดยส่วนใหญ่เนื้อเรื่องหลักมีมากกว่า ๑ ย่อหน้า โดยจำนวนย่อหน้าขึ้นอยู่กับเนื้อหา ใน ๑ ย่อนำนั้นจะมีประเด็นสำคัญเพียงประเด็นเดียว แต่ทุกย่อหน้าต้องมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับชื่อเรื่องหรือแนวคิดในการเขียนเรียงความเรื่องนั้น ๆ
๔. ส่วนสรุป เป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความที่จะกล่าวอ้างถึงสาระสำคัญของเรื่อง มีกลวิธีหลายอย่าง เช่น กล่าวสรุปสาระสำคัญของเรื่องอีกครั้ง ชักชวนให้ผู้อ่านคล้อยตามหรือปฏิบัติตามแนวทางที่ผู้เขียนนำเสนอ อาจนำคำคม สุภาษิตหรือคำประพันธ์มาประกอบเพื่อให้ความหมายลึกซึ้งยิ่งขึ้น

หลักการเขียนเรียงความ

๑. เนื้อหาและสาระสำคัญจะต้องสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
๒. แต่ละย่อหน้าต้องมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว
๓. แต่ละย่อหน้าต้องมีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกัน
๔. ข้อมูลที่ใช้ประกอบแต่ละย่อหน้าต้องเกี่ยวข้องและสนับสนุนใจความหลักของย่อหน้านั้น ๆ

ขั้นตอนการเขียนเรียงความ

๑. กำหนดหัวข้อ ในระดับเบื้องต้นควรเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสิ่งรอบตัว หรือเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจ

๒. เตรียมโครงเรื่อง โดยการคิดสำคัญที่จะใช้ในการเขียนโดยต้องเกี่ยวข้องกับเรื่อง จากนั้นเรียงลำดับความสำคัญของเรื่อง ว่าควรเขียนสิ่งใดก่อนหรือหลัง สุดท้าย คือ กำหนดเนื้อหาว่าควรมีประเด็นใดบ้าง

๓. หาข้อมูลประกอบ หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการเขียนแต่ละย่อหน้าให้ได้ใจความสมบูรณ์

๔. ลงมือเขียนเรียงความ ดังนี้

๑. เขียนคำนำ เลือกใช้กลวิธีนำเสนอให้เหมาะสม โดยทิ้งท้ายย่อหน้าให้เนื้อหาเชื่อมโยงกับส่วนแรกของย่อหน้าถัดไป (ย่อหน้าแรกของเนื้อเรื่อง)

๒. เขียนเนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องแต่ละย่อหน้าจะมีประเด็นสำคัญเพียง ๑ ประเด็น ก่อนจะทิ้งท้ายแต่ละย่อหน้า ให้เขียนประโยคเพื่อเชื่อมโยงกับย่อหน้าต่อไปด้วย

๓. เขียนสรุป ให้เลือกวิธีการสรุปแล้วเขียน ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวเนื้อหาโดยสรุปอีกครั้ง ชักชวนให้ผู้อ่านคล้อยตามสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอ ชักชวนให้ปฏิบัติตามหรืออย่างไรอย่างหนึ่ง อาจใช้คำคม สุภาษิต หรือคำประพันธ์มาประกอบ

๕. ตั้งชื่อเรื่องหรือปรับชื่อเรื่องอีกครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการนำเสนอ

๖. อ่านทบทวนแต่ละย่อหน้าอีกครั้ง ตรวจสอบการสะกดคำ การใช้คำให้ถูกต้องตามความหมาย ส่วนใดควรเพิ่มหรือส่วนใดควรตัด ปรับปรุงและแก้ไขให้สมบูรณ์

วีระชาติ ศิริไกรวัฒนาวงศ์. (๒๕๖๔). Lecture สรุปเข้มภาษาไทย ประถม.

กรุงเทพฯ: คาร์เปเดียมเมอร์

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนเรียงความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง หลักการเขียนเรียงความ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเรียงลำดับเรียงความต่อไปนี้ โดยการโยงเส้นจับคู่ส่วนประกอบของเรียงความให้ถูกต้อง

ป่าไม้ถือเป็นทรัพยากรสำคัญของโลก เพราะป่าให้ที่อยู่แก่สิ่งมีชีวิต ช่วยอนุรักษ์น้ำ อนุรักษ์ดิน ป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์จะก่อให้เกิดระบบนิเวศที่ดี และให้อากาศที่บริสุทธิ์อันเป็นประโยชน์แก่มวลมนุษย์

คำว่า “ป่า” เป็นเพียงคำสั้น ๆ ที่หลายคนเคยได้ยินจนคุ้นชินกับคำนี้ แต่ใครจะคิดว่าคำว่าป่านี้ จะมีความสำคัญต่อมวลมนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลายเป็นอย่างมาก ดังคำที่กล่าวว่า “ป่าไม้ให้คุณค่า ให้ชีวิต” ไม่ใช่สิ่งเกินจริงเลยแม้แต่น้อย

หากโลกใบนี้ไม่มีป่าไม้ที่สมบูรณ์ อาจจะทำให้เกิดภัยต่าง ๆ น้ำไม่สะอาด อากาศไม่บริสุทธิ์ ไม่มีทรัพยากรที่เอื้อประโยชน์แก่โลกมนุษย์ โลกก็ไม่อาจจะคงอยู่ได้ และมนุษย์ก็ไม่สามารถอยู่ได้ด้วยเช่นเดียวกัน ทุกคนจึงควรตระหนักและให้ความสำคัญกับป่าไม้

ป่าไม้ให้ชีวิต ให้คุณค่า ให้ประโยชน์แก่มวลมนุษย์และสรรพสัตว์น้อยใหญ่ เราทุกคนในฐานะมนุษย์โลกที่ได้รับประโยชน์และใช้ทรัพยากรจากป่าไม้ จึงควรเห็นคุณค่าของป่าไม้ ร่วมกันสร้าง เว้นการทำลาย และควรช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้ให้คงอยู่กับเราสืบไป

การที่มีป่าไม้จำนวนมาก และป่ามีความสมดุลกันระหว่างธรรมชาติและสัตว์ จะช่วยป้องกันภัยธรรมชาติได้ ทำให้ฝนตกตามฤดูกาล และป้องกันน้ำป่าไหลบ่าได้ เนื่องจากป่าจะช่วยดูดซับน้ำเอาไว้ ลดความรุนแรงของน้ำท่วมฉับพลัน

ย่อหน้าที่ ๑ คำนำ

ดึงดูดความสนใจ

ย่อหน้าที่ ๒ เนื้อเรื่อง

ประเด็นย่อย

รายละเอียด

ย่อหน้าที่ ๓ เนื้อเรื่อง

ประเด็นย่อย

รายละเอียด

ย่อหน้าที่ ๔ เนื้อเรื่อง

ประเด็นย่อย

รายละเอียด

ย่อหน้าที่ ๕ สรุป

สรุปย่อประเด็นสำคัญของเรียงความ

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนฝึกลองคิดประเด็นประเด็นที่จะนำมาเขียนเรียงความ โดยการวางโครงเรื่อง แต่ละย่อหน้าให้น่าสนใจ

ย่อหน้าที่ ๑ คำนำ

ประเด็นสำคัญ

.....

ย่อหน้าที่ ๒ เนื้อเรื่อง

รายละเอียด

.....

ย่อหน้าที่ ๓ เนื้อเรื่อง

รายละเอียด

.....

ย่อหน้าที่ ๔ เนื้อเรื่อง

รายละเอียด

.....

ย่อหน้าที่ ๕ สรุป

สรุปประเด็นสำคัญ/ข้อความทิ้งท้าย

.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนถูกต้อง					☐
๒. ร้องและอ่านบทร้องเล่นของเด็กไทย					☐
๓. กรอกแบบรายการ					☐
๔. เขียนจดหมายถึงพ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือญาติ					☐
๕. ร่างการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : กลางภาค ปลายภาค หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในกลางภาคเรียน คือ

.....
.....

สิ่งที่ฉันชอบ / ทำได้ดี

.....
.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ

.....
.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ

.....
.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก

.....
.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ วิชาเหมือนสินค้า

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์จากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน ผู้อ่านต้องใช้บริบทในการเข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ จึงจะช่วยให้อ่านเรื่องได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และช่วยทำให้เข้าใจความหมายของบทหรือกรอนที่อ่านได้ และเกิดความซาบซึ่งประทับใจยิ่งขึ้น

คำศัพท์จากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

คำศัพท์

๑. คงคา
๒. คร้าน
๓. ความเพียร
๔. เทียง
๕. นายงาน
๖. โยธา
๗. ระโยงระยาง
๘. ล้าต้า
๙. สำเภา
๑๐. โสภา
๑๑. เสปียง
๑๒. สมอ
๑๓. สายระยาง
๑๔. หางเสื่อ

ความหมาย

- น้ำ, แม่น้ำ
- มีความรู้สึกไม่อยากกระทำหรือคิด
- ความบากบั่น, ความพยายาม
- ตรง, แน่นนอน, แม่นยำ
- หัวหน้างาน
- พลรบ, ทหาร
- สายโยงเป็นแถว
- คนถือบัญญัติเรือสำเภา
- ชื่อเรือเดินทะเลแบบจีน เล่นด้วยใบงม
- อาหารที่นำไปกินระหว่างเดินทางไกลหรือระหว่างไปรบ
- ของหนักที่ล้ามโซ่หรือเชื่อมอยู่กับเรือ เวลาจอดเรือใช้ทอดลงไปให้น้ำให้เกาะพื้นทะเลเพื่อไม่ให้เรือเรือไปที่อื่น
- สายเชือก หรือลวดที่รั้งเสากระโดงเรือ
- เครื่องถือท้ายเรือ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง คั่นคว่ำหาคำศัพท์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์จากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านความหมายของคำศัพท์จากเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า จากนั้นนำจับคู่คำศัพท์ทางด้านซ้ายมือ ให้สัมพันธ์กับความหมายทางด้านขวามือ

คำศัพท์	ความหมาย
☐ ๑. คงคา	ก. ตรง, แน่นอน, แม่นยำ
☐ ๒. คร้าน	ข. คนถือบัญชีเรือสำเภา
☐ ๓. ความเพียร	ค. ชื่อเรือเดินทะเลแบบจีน เล่นด้วยใบ
☐ ๔. เทียง	ง. น้ำ, แม่น้ำ
☐ ๕. หางเสือ	จ. พื้นเรือนที่ยื่นพ้นชายคาระเบียงออกมา
☐ ๖. นายงาน	ฉ. ความบากบั่น, ความพยายาม
☐ ๗. โยธา	ช. พลรบ, ทหาร
☐ ๘. ลำต้ำ	ซ. งาม
☐ ๙. สำเภา	ณ. มีความรู้สึกไม่อยากกระทำหรือคิด
☐ ๑๐. โสภา	ญ. พลรบ, ทหาร ฎ. หัวหน้างาน ฏ. กระจายเกลื่อนไป ฐ. เครื่องถือท้ายเรือ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน เป็นการวิเคราะห์คุณคาลักษณะดีเด่นในด้านต่าง ๆ ของเรื่อง เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยใช้ความคิดพิจารณา ไตร่ตรอง กลั่นกรอง แยกแยะและแสวงหาเหตุผลเพื่อประเมินคุณค่าของวรรณคดีอย่างมีเหตุผล

การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

คุณค่าของเรื่องที่อ่านแบ่งได้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. **คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ** คือ การที่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิดเพิ่มขึ้น ทำให้มีปัญญา แลกงานทั้งด้านวิชาการ ความรู้รอบตัว ความรู้เท่าทันคนและอื่น ๆ

๒. **คุณค่าด้านวรรณศิลป์** คือ ความพิถีพิถันในการใช้คำอย่างประณีตทำให้เกิดความงาม ความไพเราะในการใช้ภาษา ผู้อ่านสามารถได้รับรสไพเราะของเสียง ซาบซึ้งในความหมาย เห็นภาพเคลื่อนไหว เกิดจินตนาการตามสัมผัสอารมณ์และความนึกคิดต่าง ๆ ที่ผู้แต่งถ่ายทอดออกมา เป็นบทประพันธ์ เช่น ความรู้สึกโศกเศร้าสะเทือนใจ โกรธ ตลกขบขัน เป็นต้น

๓. **คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม** คือ เรื่องราวที่อ่านจะสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม คติชีวิต คำสั่งสอน คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ การเมือง อาหารการกิน สอดแทรกไปกับการดำเนินเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ เกี่ยวกับสังคมในอดีต ช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิตความเป็นไทยมากยิ่งขึ้น และงานเขียนที่ดีจะช่วย จรรโลงสังคมได้ด้วย

๔. **คุณค่าด้านคุณค่าด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน** คือ ผู้การที่ผู้อ่าน สามารถนำแนวคิดจากวรรณคดีและประสบการณ์จาก เรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านนั้น ๆ ว่าให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้าง แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์จากบทร้อยกรองเรื่อง วิชาเหมือนสินค้า และคำประพันธ์จากเรื่องอื่น ๆ จากนั้นวิเคราะห์คำประพันธ์ว่าเป็นคุณค่าด้านใด แล้วเขียนเติมในช่องว่างให้สมบูรณ์

๑. วิชาเหมือนสินค้า ต้องยากลำบากไป	อันมีค่าอยู่เมืองไกล จึงจะได้สินค้ำมา	คุณค่าด้านใด
๒. จงตั้งเอากายเจ้า ความเพียรเป็นโยธา	เป็นสำเภาอันโสภา แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ	คุณค่าด้านใด
๓. นี้นิวเป็นสายระยาง ปากเป็นนางงานไป	สองเท้าต่างสมอใหญ่ อชฌาสัยเป็นเสปียง	คุณค่าด้านใด
๔. สติเป็นทางเสื่อ ถือไว้อย่าให้เอียง	ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง ตัดแล่นเลี้ยงข้ามคงคา	คุณค่าด้านใด
๕. ปัญญาเป็นกล้องแก้ว เจ้าจงเอาหูตา	ส่องดูแถวแนวหินผา เป็นลำด้าฟุ้งดูลม	คุณค่าด้านใด
๖. ขี้เกียจคือปลาร้าย เอาใจเป็นปิ่นคม	จะทำลายให้เรือจม ยิงระดมให้จมไป	คุณค่าด้านใด
๗. จึงจะได้สินค้ำมา จงหมั่นมั่นหมายใจ	คือวิชาอันพิสมัย อย่าได้คร้านการวิชา	คุณค่าด้านใด

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

บทร้อยกรองเป็นบทประพันธ์ที่ผู้แต่งคิดค้นประดิษฐ์เรียบเรียงถ้อยคำ แต่ละวรรค แต่ละบทอย่างประณีตบรรจงตามลักษณะกฎเกณฑ์ของฉันทลักษณ์ ทำให้เกิดเสียง จังหวะ ลีลาที่งดงามเกิดความไพเราะและเพลิดเพลินไปกับน้ำเสียงและเนื้อหาของเรื่องนั้น ๆ

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเป็นการอ่านที่มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลินซาบซึ้งในรสของคำประพันธ์ ซึ่งจะต้องอ่านอย่างมีจังหวะ ลีลา และท่วงทำนองตามลักษณะคำประพันธ์แต่ละชนิด

รูปแบบการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองสามารถอ่านได้ ๓ รูปแบบ คือ การอ่านแบบธรรมดา การอ่านแบบเจรจา และการอ่านแบบทำนองเสนาะ ดังนี้

๑. การอ่านแบบธรรมดา คือ การอ่านเหมือนร้อยแก้วแต่เว้นจังหวะวรรคตอนในการอ่าน อาจมีการทอดเสียงบ้างเล็กน้อย

๒. การอ่านแบบเจรจา คือ เป็นการอ่านเหมือนร้อยแก้ว เน้นจังหวะวรรคตอนและเน้นเสียงเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก คล้ายการพูดมากกว่าการอ่านแบบธรรมดา

๓. การอ่านแบบทำนองเสนาะ คือ อ่านให้มีสำเนียงสูง ต่ำ หนัก เบา ยาว สั้น เอื้อนเสียง และเน้นสัมผัสให้ชัดเจน ทำให้เกิดความไพเราะ เสียงเป็นกังวาน แสดงอารมณ์ตามเนื้อหาของบทร้อยกรอง

หลักสำคัญในการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

๑. อ่านออกเสียงให้ชัดเจนและถูกต้องตามอักขรวิธี
๒. อ่านเว้นจังหวะวรรคตอนให้ถูกต้องตามลักษณะของบทร้อยกรองแต่ละประเภท รู้จักทอดจังหวะ เอื้อนเสียง หรือหลบเสียง
๓. น้ำเสียงไพเราะชัดเจน นุ่มนวลน่าฟัง เสียงไม่เบาหรือดังมากจนเกินไป
๔. เน้นเสียงแสดงอารมณ์ให้เป็นไปตามเนื้อเรื่อง เช่น รัก ร่าเริง โกรธ เศร้า โดยใช้น้ำเสียงให้เข้ากับสถานการณ์นั้น ๆ

มารยาทในการอ่าน

๑. อ่านด้วยน้ำเสียงสุภาพ เสียงดังพอประมาณ ไม่ตะโกนเสียงดัง
๒. มีท่าทางที่สุภาพในการอ่าน บุคลิกภาพเรียบร้อย สง่างาม
๓. ถ้าเป็นการนั่งอ่าน ควรนั่งหลังตรง ถ้าเป็นการยืน ควรยืนตรงด้วยท่าทางที่สุภาพ
๔. ถ้าเป็นการอ่านบทร้อยกรอง ควรอ่านให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

การอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑

กาพย์ยานี ๑๑ เป็นคำประพันธ์ไทย ประเภทกาพย์ที่กวีนิยมแต่งมากที่สุด มีรูปแบบดังนี้
บทหนึ่งมีสองบาท เรียกว่า บาทเอกและบาทโท บาทละ ๑๑ คำ วรรคหน้ามี ๕ คำ

การแบ่งวรรคในการอ่านกาพย์ยานี ๑๑ แบ่งวรรคได้ ดังนี้

๑. วรรคหน้ามี ๕ คำ แบ่งจังหวะการอ่านได้ เป็น ๒/๓
๒. วรรคหลังมี ๖ คำ แบ่งจังหวะการอ่านได้ ๓/๓

ตัวอย่าง

เพราะครู/ผู้นำทาง//	ไขเรือจ้าง/รับเงินตรา//
พุ่มพาน/จิ้งนำมา//	กราบบูชา/พระคุณครู//
หญ้าแพรก/แทรกดอกไม้//	พร้อมมาลัย/อันงามหรู//
เข็มดอก/ออกช่อชู//	จากจิตหนู/ผู้รู้คุณ//

ครูภาทิพ ศรีสุทธิ

ควรเรา/ผู้เยาว์วัย//	จงใส่ใจ/การศึกษา//
อบรม/บ่มวิชา//	ปรงปรีชา/ให้เชี่ยวชาญ//
ขั้นนี้/จักชี้ว่า//	มีปัญญา/ไม่สมฐาน//
ต้องหัด/ตัดสันดาน//	กอบวิจารณ์/ใช้ปัญญา//

ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ : พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ)

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งวรรคตอนในการอ่านกาพย์ยานี ๑๑ โดยใช้เครื่องหมาย / (วรรคเล็ก) และ // (วรรคใหญ่) แล้วร่วมกันฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า ต้องยากลำบากไป จงตั้งเอากายเจ้า ความเพียรเป็นโยธา นี้นับเป็นสายระยาง ปากเป็นนางงานไป สติเป็นทางเสื่อ ถือไว้อย่าให้เอียง ปัญญาเป็นกลองแก้ว เจ้าจงเอาหูดตา ชี้เกียดคือปลาร้าย เอาใจเป็นปิ่นคม จึงจะได้สินค้ามา จงหมั่นมั่นหมายใจ	อันมีค่าอยู่เมืองไกล จึงจะได้สินค้ามา เป็นสำเภาอันโสภာ แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ สองเท้าต่างสมอใหญ่ อังฆมาสัยเป็นเสปียง ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง ตัดแล่นเลียงข้ามคงคา สองดูแถวแนวหินผา เป็นลำต้าฟังกูลม จะทำลายให้เรือจม ยิ่งระดมให้จมไป คือวิชาอันพิสมัย อย่าได้คร้านการวิชา
--	---

จากหนังสือวรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ หน้า ๔๓

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การแต่งบทร้อยกรอง

การแต่งบทร้อยกรอง จะมีการใช้คำสัมผัส คำคล้องจอง เพื่อให้บทร้อยกรองมีความไพเราะ และสื่อความได้ แต่สิ่งสำคัญในการแต่งบทร้อยกรองจะต้องคำนึงของฉันทลักษณ์และคณะของบทร้อยกรองแต่ละชนิดด้วย

๑. คำสัมผัส มี ๓ ประเภท คือ สัมผัสพยัญชนะ สัมผัสสระ และสัมผัสวรรณยุกต์ ดังนี้

๑.๑ สัมผัสพยัญชนะ คือ คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน เช่น

กิน สัมผัสพยัญชนะกับคำว่า การ, กัน, ก่อน

ขาย สัมผัสพยัญชนะกับคำว่า ของ, คน, ใคร

กิน สัมผัสพยัญชนะกับคำว่า คน, ของ, ใคร

๑.๒ สัมผัสสระ หรือคำคล้องจอง คือ คำที่มีเสียงสระเหมือนกันและตัวสะกดมาตราเดียวกัน จะมีเสียงวรรณยุกต์เดียวกันหรือไม่ก็ได้ บางตำราหากใช้สระอำ, ไอ (ไอ) จะนิยมสัมผัสด้วยสระอำ, ไอ (ไอ) เท่านั้น เช่น

กิน คล้องจองกับคำว่า บิน, ดิ้น, ศิลป์

ขาย คล้องจองกับคำว่า ชาย, หาย, ป้าย

กิน คล้องจองกับคำว่า ปีน, ดิ้น, ผีน

๑.๓ สัมผัสวรรณยุกต์ คือ คือ ๒-๓ คำ ที่มีพยัญชนะต้น สระ และตัวสะกดมาตราเดียวกันโดยเปลี่ยนรูปวรรณยุกต์ และมีตำแหน่งติดกันอาจเรียงเป็นคำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์แล้วตามด้วยคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอก (และโทตามลำดับ) หรือคำที่มีรูปวรรณยุกต์โท แล้วตามด้วยคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอก (และคำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ตามลำดับ) เช่น สัตวาวาว่า ฝิป่าโปงโป่งโป่ง โวยไวย ร้างร้าง

๒. คำคล้องจอง คือ คำสัมผัสสระโดยใช้สระและเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน (มาตราเดียวกัน) แต่มีเสียงพยัญชนะต้นต่างกันและสามารถใช้เสียงวรรณยุกต์ต่างกันได้อีกด้วย

๒.๑ คำคล้องจองจะมีตั้งแต่ ๒ คำ (พยางค์) ไปจนถึงหลาย ๆ คำ

๒.๑.๑ คำคล้องจอง ๒ คำ คำสุดท้ายของคำชุดก่อนจะสัมผัสกับคำแรกของคำชุดถัดไป เช่น กิน **ข้าว** **สาว**สวย, **ช่วย**งาน **บ้าน**เรือน

๒.๑.๒ คำคล้องจอง ๓ คำ มี ๒ รูปแบบ คือ

๑) คำสุดท้ายของคำชุดก่อนจะสัมผัสกับคำแรกของคำชุดถัดไป เช่น กิน **กล้วย****เดี่ยว** **เที่ยว**สวน **สัตว์** **นัด**ทำงาน

๒) คำสุดท้ายของคำชุดก่อนจะสัมผัสกับคำที่ ๒ ของคำชุดถัดไป เช่น
กินกล้วย**เดี่ยว** อยากร**เดี่ยว**วัด ไป**นัด**เพื่อน

๒.๑.๓ คำคล้องจอง ๔ คำ มี ๒ รูปแบบ คือ

๑) คำสุดท้ายของคำชุดก่อนจะสัมผัสกับคำแรกของคำชุดถัดไป เช่น
ฉันกินกล้วย**เดี่ยว** **เดี่ยว**สวนสัตว์**กัน** **วัน**นัดทำงาน

๒) คำสุดท้ายของคำชุดก่อนจะสัมผัสกับคำที่ ๒ ของคำชุดถัดไป เช่น
ฉันกินกล้วย**เดี่ยว** อยากร**เดี่ยว**ชม**วัด** ไป**นัด**เพื่อนก่อน

๒.๒ คำคล้องจองที่มีมากกว่า ๔ คำ มี ๓ ลักษณะ ดังนี้

๒.๒.๑ คำสุดท้ายของคำชุดก่อนจะสัมผัสกับคำแรกของคำชุดถัดไป เช่น
ฉันอยากกินกล้วย**เดี่ยว** **เดี่ยว**สวนสัตว์**เพลิน** **เพลิน**เดินทางไปทำงาน

๒.๒.๒ คำสุดท้ายของคำชุดก่อนจะสัมผัสกับคำที่ ๒ ของคำชุดถัดไป เช่น
ฉันอยากกินกล้วย**เดี่ยว** อยากร**เดี่ยว**ชม**รอบ**วัด ไป**นัด**เพื่อนทำงาน

๒.๒.๓ คำสุดท้ายของคำชุดก่อนจะสัมผัสกับคำที่ ๓ ของคำชุดถัดไป เช่น
ฉันอยากกินกล้วย**เดี่ยว** อยากรไป**เดี่ยว**ชม**วัด** โทรไป**นัด**เพื่อนมา

๒.๓ รูปแบบคำคล้องจอง

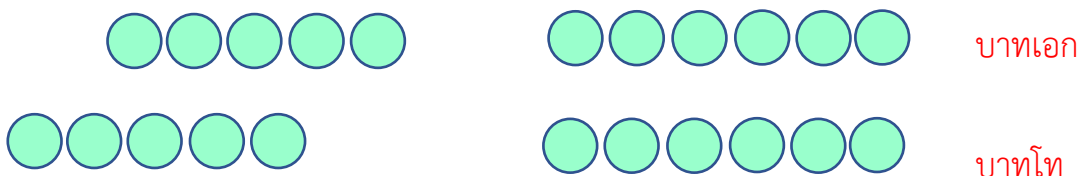
รูปแบบคำคล้องจองมีมากกว่านี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะการนำไปใช้ ซึ่งอาจเป็นส่วน
หนึ่งของฉันทลักษณ์คำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ

ภาพยยานี ๑๑

เป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองชนิดหนึ่ง มีรูปแบบ ดังนี้

๑. จำนวนคำ

๑ บท มี ๒ บาท คือ บาทเอกและบาทโท แต่ละบาทแบ่งเป็น ๒ วรรค วรรคหน้า
มี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ

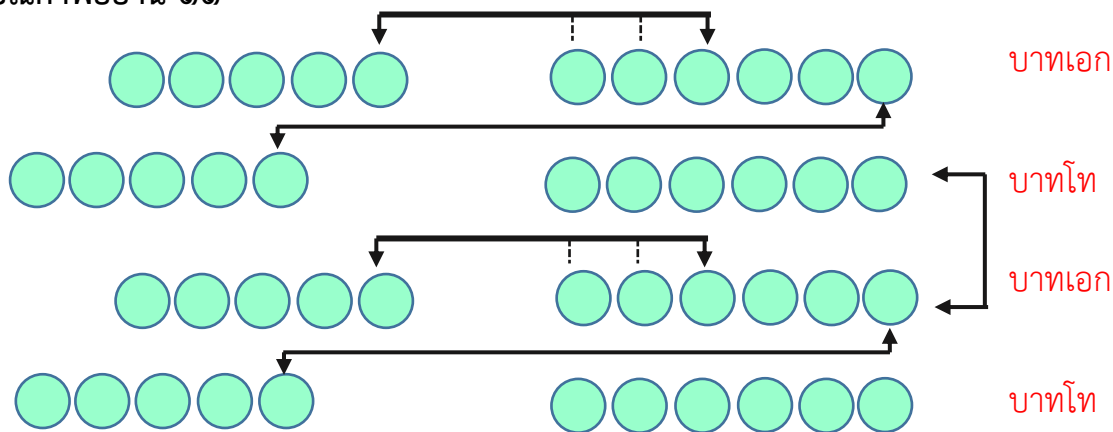
๒. การสัมผัส

ภาพยยานี ๑ บท มีสัมผัสบังคับ ๒ คู่ คือ

สัมผัสระหว่างวรรค คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำที่ ๓ ของวรรคที่ ๒ คำ
สุดท้ายของวรรคที่ ๒ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓

สัมผัสระหว่างบท คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ ในบทที่ ๑ จะส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของ
วรรคที่ ๒ ในบทถัดไป

ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑

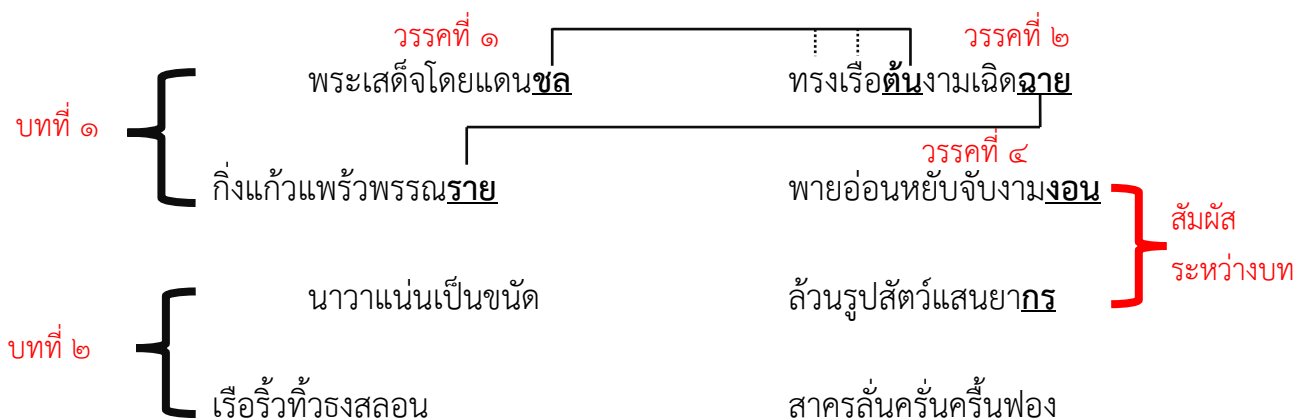

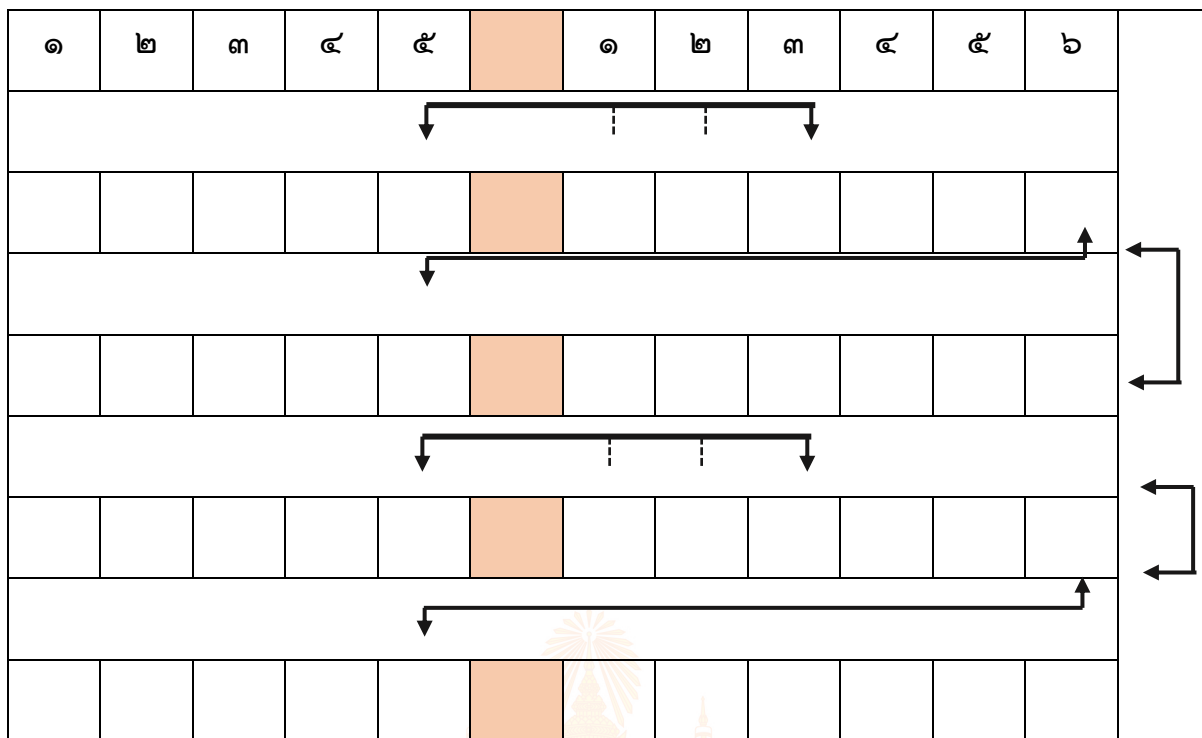
การแต่งกาพย์ยานี ๑๑

การแต่งกาพย์ยานี ๑๑ มีหลักในการแต่ง ดังนี้

๑. ฝึกหาคำสัมผัส (คำคล้องจอง) ทีละ ๑ คำ โดยคิดคำตั้งต้นและหาว่าคำใดที่สัมผัสกับคำนี้
๒. ฝึกพูดเป็นจังหวะ ๒/๓ และ ๓/๓ เช่น ฉันทโยนก/จะกินข้าว ฉันทไปเที่ยว/กับเพื่อนฉันท
๓. ฝึกต่อคำคล้องจองโดยให้คิดคำ ๒ ชุด ชุดที่ ๑ มี ๒ คำ (หรือ ๒ พยางค์) ชุดที่ ๒ มี ๓ คำ (หรือ ๓ พยางค์) แล้วให้คำสุดท้ายของชุดที่ ๑ สัมผัสกับ คำแรกของชุดที่ ๒ เช่น กิน **ข้าว-สาว**คนสวย
๔. ฝึกต่อคำคล้องจองโดยให้คิดคำ ๒ ชุด ชุดละ ๓ คำ (หรือ ๓ พยางค์) แล้วให้คำสุดท้ายของชุดที่ ๑ สัมผัสกับคำสุดท้ายของชุดที่ ๒ เช่น ฉันทกิน **ข้าว-แสง**แพรว **พราว**
๕. ฝึกแต่งกาพย์โดยเขียนลงในตารางฝึกแต่งกาพย์ยานี ๑๑

ตัวอย่างกาพย์ยานี ๑๑

*เส้นประ = อาจรับสัมผัสตำแหน่งนี้ก็ได้

วีระชาติ ศิริไกรวัฒนาวงศ์. (๒๕๖๔). Lecture สรุปลักษณ์ภาษาไทย ประถม.
 กรุงเทพฯ: คาร์ปเดียมเมอร์

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑ (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแต่งกายยานี ๑๑ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนใช้คำด้านขวามือ เติมข้อความที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์

๑. ผู้ใหญ่หาผ้า..... ให้.....ใช้คล้อง.....
 ใฝ่ใจเอาใส่..... มิหลงไหลใครขอดู

สะใภ้ ไหล่ ใหม่ คลุม
 ห่อ คอ แขน ขา

๒. ข้าไหว้พระ..... ไหว้บาทาพระ.....
 ไหว้พระอาจารย์ ไส้เกศไหว้บาทา

มารดา บิดา ขนนิ สาลี

๓. สระธุสะจะขอ..... พระศรีไตร.....
 พ่อแม่แลครุบา เทวดาในราศรี

สรณา พารา ้วย ไหว้

๔. มวลผู้ชู..... เสาะ.....ไม่ห่าง.....
 ผิดชอบกอบไม่เกิน รู้ดำเนินตามเหตุผล

วิทยา ปรีชา เห็น ดำเนิน

๕. ขี้เกียจคือปลา..... จะ.....ให้เรือจม
 เอาใจเป็นปิ่น..... ยิงระดมให้จมไป

ร้าย ตาย ทำลาย
 คม คน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง สำนวนไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การใช้สำนวนเปรียบเทียบ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สำนวนไทย

สำนวน หมายถึง สำนวนโวหาร มักเป็นถ้อยคำที่แปลไม่ตรงตัว มีความหมายแฝงเมื่อกล่าวถึงสำนวนไทย มักมีความหมายรวมถึงภาษิต และคำพังเพย

สำนวนไทยมีที่มาแตกต่างกัน ดังนี้

๑. มีที่มาจากวรรณคดี เช่น ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง
๒. มีที่มาจากประวัติศาสตร์ เช่น ลูกขุนพลอยพยัก
๓. มีที่มาจากพระพุทธศาสนาและความเชื่อ เช่น สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ
๔. มีที่มาจากการเล่นและกีฬา เช่น ไม่ดูตาม้าตาเรือ (หมากรุก), งงเป็นไก่ตาแตก (ตีไก่)
๕. มีที่มาจากค่านิยม เช่น เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด
๖. มีที่มาจากธรรมชาติ เช่น ฝนตกขี้หมูไหล
๗. มีที่มาจากสัตว์ เช่น หน้าเนื้อใจเสือ, วัวสันหลังหวะ, กิ้งก่าได้ทอง
๘. มีที่มาจากเครื่องใช้ เช่น เข็นครกขึ้นภูเขา
๙. มีที่มาจากอวัยวะ เช่น ปากว่าตาขยิบ

ตัวอย่างที่จัดตามหมวดหมู่

๑. ความหมายเกี่ยวกับเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ

สำนวน	ความหมาย
เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน	ทำงานชนิดที่ได้เงินเล็กน้อยก็เอา
เบี้ยหัวแตก	เงินที่ได้กระจายไม่เป็นกอบเป็นกำ
เบี้ยน้อยหอยน้อย	มีเงินน้อย
เบี้ยบ้ายรายทาง	เงินที่เสียไประหว่างการติดต่อธุรกรรมการงาน

๒. ความหมายเกี่ยวกับความฟุ่มเฟือย/ความสิ้นเปลือง

สำนวน	ความหมาย
ต้ำน้ำพริกละลายแม่น้ำ	๑) ลงทุนไปโดยได้รับผลประโยชน์ไม่คุ้มทุน ๒) เสียทรัพย์โดยไม่ได้รับประโยชน์อะไร
ชี้ข้างจับตักแตน	๑) ลงทุนมากแต่ได้ผลนิดหน่อย ๒) เรื่องเล็กทำให้เป็นเรื่องใหญ่ ทำให้ได้ผลไม่คุ้ม
ฆ่าข้างเอางา	ทำลายสิ่งที่ใหญ่โต เพื่อให้ได้ของสำคัญเพียงเล็กน้อยมาเป็นประโยชน์ของตน โดยไม่คิดว่าที่ทำลงไปนั้นสมควรหรือไม่
กระเซอกันรั้ว	สุรุ่ยสุร่าย, ไม่รู้จักเก็บหอมรอมริบ, ขาดการประหยัด

๓. ความหมายเกี่ยวกับการพูด

สำนวน	ความหมาย
ชักใบให้เรือเสีย	พูดหรือทำขวาง ๆ ให้การสนทนาหรือการงานเขวออกนอกเรื่องไป
ชักแม่น้ำทั้งห้า	พูดจาหวานล่อมยกยอบุญคุณเพื่อขอสิ่งที่ประสงค์
ปากเปียกปากแฉะ	กล่าวตักเตือนซ้ำแล้วซ้ำเล่าก็ยังไม่ได้ผลตามที่มุ่งหมาย
ปากหวานกันเปรี้ยว	พูดจาอ่อนหวานแต่ไม่จริงใจ

๔. ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมของคน

สำนวน	ความหมาย
หาเหาใส่หัว	รนาเรื่องเดือดร้อนมาใส่ตน ทำนองหาภาระให้ต้องกังวลใจ
จองทองพองขน	เยอหยิ่งลบหลู่ผู้มีคุณ
กินปูนร้อนท้อง	ทำอาการมีพิรุณขึ้นเอง, แสดงอาการเดือดร้อนขึ้นเอง
เอามือชุกหีบ	หาเรื่องเดือดร้อนหรือความลำบากใส่ตัวเองโดยใช่ที่

วีระชาติ ศิริไกรวัฒนาวงศ์. (๒๕๖๔). Lecture สรุปเข้มภาษาไทย ประถม.
กรุงเทพฯ: คาร์ปเดียมเมอร์

ตัวอย่างสำนวนเปรียบเทียบ

สำนวน	การเปรียบเทียบ
กาคาบพริก	เปรียบเทียบกับที่คนผิวดำแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสีแดง
คางคกขึ้นวอ	เปรียบเทียบกับคนที่มีฐานะต่ำต้อย พอได้ดิบได้ดีก็มักแสดงกิริยาอวดดีลืมตัว
ชิงสุกก่อนห่าม	เปรียบเทียบกับการทำสิ่งที่ยังไม่สมควรแก่วันหรือยังไม่ถึงเวลา
นกสองหัว	เปรียบเทียบกับคนที่ทำตัวฝักใฝ่เข้าด้วยทั้ง ๒ ฝ่าย
กระต่ายตื่นตูม	เปรียบเทียบกับคนที่แสดงอาการตื่นตกใจง่ายโดยไม่ทันสำรวจให้ถ่องแท้ก่อน
กระต่ายหมายจันทร์	เปรียบเทียบกับผู้ชายหมายปองผู้หญิงที่มีฐานะดีกว่า
ซึกแม่น้ำทั้งห้า	เปรียบเทียบกับคนที่พูดจาหวานล่อมเพื่อให้คล้อยตามโดยอ้างสิ่งต่าง ๆ
ไกลปืนเที่ยง	เปรียบเทียบกับคนที่ไม่รู้อะไรเลย เพราะอยู่ห่างไกลความเจริญ
ขวานผ่าซาก	เปรียบเทียบกับคนที่พูดจาโผงผาง ไม่เกรงใจใคร
ชิงกีรา ช่างแข็งแรง	เปรียบเทียบกับคนที่จัดจ้านพอกัน มีอารมณ์ร้อนพอ ๆ กัน ไม่ยอมลดละกัน
เขavnนม	เปรียบเทียบกับคนที่เลิกชกมวย
คดในข้ออโนกระดุก	เปรียบเทียบกับคนที่มีสันดานคดโกง
คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ	เปรียบเทียบกับว่า คนรักมีน้อย คนเกลียดชังมีมาก
คลุกคลีตีโมง	เปรียบเทียบกับคนที่มั่วสุม หรือคลุกคลีพัวพันกันอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา

สำนวน	การเปรียบเทียบ
ซ้องปากแตก	เปรียบเทียบกับคนที่ปากโป้ง เก็บความลับไม่อยู่
ฆ่าช้างเอางา	เปรียบเทียบกับการทำลายของใหญ่ เพื่อให้ได้ของเล็กน้อยซึ่งไม่คุ้มค่า
งงเป็นไก่ตาแตก	เปรียบเทียบกับคนที่งมงาย จนทำอะไรไม่ถูก
งอมืองอตีน	เปรียบเทียบกับคนเกียจคร้าน ไม่สนใจชวนขวยทำงาน ไม่คิดสู้งาน
งูกินหาง	เปรียบเทียบกับคนที่เกี่ยวโยงกันจากหัวถึงหางโดยซัดกันเป็นทอด ๆ
เงียบเป็นเป่าสาก	เปรียบเทียบกับว่าลักษณะที่เงียบสนิท
โง่แล้วอยากนอนเตียง	เปรียบเทียบกับคนโง่แล้วไม่เจียมตัวว่าโง่ ไปทำสิ่งที่ตนไม่รู้ไม่เข้าใจ

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การแต่งกายยານี ๑๑ (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การแต่งกายยານี ๑๑ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับกลุ่มช่วยกันแต่งกายยານี ๑๑ ตามหัวข้อที่สนใจ จำนวน ๒ บท

ชื่อเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของการอ่านนั้น เป็นการอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง โดยใช้ความคิด ความรู้ และประสบการณ์ เพื่อพิจารณาเรื่องที่อ่านนั้น มีความสมเหตุสมผลและมีความถูกต้องหรือไม่ มีหลักในการพิจารณา ดังนี้

ลักษณะข้อเท็จจริง	ลักษณะข้อคิดเห็น
๑. มีความเป็นไปได้ ๒. มีความสมจริง ๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้ ๔. มีความสมเหตุสมผล	๑. เป็นข้อความที่แสดงความรู้ลึก ๒. เป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็น ๓. เป็นข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบ ๔. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดเห็นของผู้พูดเอง

ตัวอย่างประโยคที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ประโยคที่เป็นข้อเท็จจริง	ประโยคที่เป็นข้อคิดเห็น
๑. จังหวัดน่านอยู่ทางภาคเหนือของไทย	๑. จังหวัดน่านมีภูมิประเทศที่สวยงามน่าอยู่
๒. โลมาเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	๒. โลมาเป็นสัตว์น่ารักที่ชอบหอมแก้มคน
๓. ผักบุงจีนมีลำต้นอวบกว่าผักบุงไทย	๓. ถ้าเรากินผักบุงจะทำให้ตาหวาน
๔. แมวมีฝีเท้าเบามาก	๔. คนที่เชื่อถือโซคกลาง เชื่อว่าแมวเป็นสัตว์ลึกลับ
๕. น้ำทะเลมีรสเค็ม	๕. ทะเลมีความสวยงาม
๖. ประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ	๖. ประเทศไทยมีรูปร่างเหมือนชวาน
๗. ตลาดน้ำอัมพวาอยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม	๗. ตลาดน้ำอัมพวาน่าท่องเที่ยวที่สุดแล้ว
๘. คนอีสานส่วนใหญ่กินข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก	๘. ข้าวเหนียวมีรสชาติอร่อยมาก
๙. กัลฉ่ายเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว	๙. กัลฉ่ายเป็นผลไม้ที่คนไทยนิยมรับประทาน
๑๐. พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก	๑๐. พระอาทิตย์มีสีที่สวยงาม

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การใช้สำนวนเปรียบเทียบ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การใช้สำนวนเปรียบเทียบ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่สำนวนให้ถูกต้อง จากนั้นนำสำนวนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ถูกต้อง พร้อมบอกความหมายของสำนวน

เงียบเป็น
งงเป็น
กระต่าย
ไกล
คางคก

ปิ่นเที่ยง
ชั้นวอ
ไก่ตาแตก
เป่าซาก
ตื่นตูม

ซิงกี้รา
ซึกแม่
ขวาน
งอมือ
ซ้อง

งอตีน
ปากแตก
น้ำทิ้งห้า
ผ่าซาก
ซาก็แรง

๑. ธิดาเริ่มทำงานจากเงินเดือนน้อย จนตอนนี้ เธอได้เลื่อนขั้นเป็นผู้จัดการ เธอจึงคิดว่าควรวางตัวใหม่ จะเลิกคบกับเพื่อนกลุ่มเดิม ไม่อยู่ในสังคมเดิม เธอจะเลิกคบแต่คนที่อยู่ในฐานะระดับเดียวกับเธอเท่านั้น
สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด

.....

๒. พิมพ์ดาวเป็นคนที่ไม่ค่อยรู้เรื่องอะไรเลย รับข้อมูลข่าวสารช้า จนเพื่อนไม่ค่อยอยากคุยหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเธอ เพราะใช้เวลานานในการสื่อสารและการเดินทาง
สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด

.....

๓. กระแตเป็นคนที่เข้าใจอะไรยาก อธิบายอะไรไปก็ไม่เข้าใจ ให้ทำงานอะไรก็ไม่ถูกค่อยถูก เมื่อมีเหตุการณ์ใดก็ตามเกิดขึ้น เธอจะทำตัวงง และไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์นั้นได้
สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด

.....

๔. กานต์และปราณเป็นพี่น้องกัน แต่ทั้ง ๒ คนมักจะทะเลาะกันอยู่เสมอ หากแย่งของเล่นแล้วเกิดการทะเลาะกัน ถ้ากานต์เริ่มขึ้นเสียงใส่ ปราณก็ไม่ยอมแพ้จะตะคอกกลับไป จนกลายเป็นเรื่องใหญ่
สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด

.....

<p>๕. พลุกซ้อยากไปเรียนที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่ด้วยความไกลบ้านมาก พ่อและแม่จึงไม่ยอมให้ไป เขาจึงพยายามหาข้อมูลมาให้พ่อและแม่ดู พร้อมทั้งพูดหวานล่อมถึงข้อดีต่าง ๆ จนพ่อและใจอ่อนยอมให้เขาไปเรียนต่อตามที่ต้องการ</p> <p>สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๖. ทับทิมกำลังจะเปิดประตูเข้าไปในห้องประชุมเพราะใกล้เวลานัดหมายแล้ว แต่ด้วยความรีบร้อน เธอจึงเปิดประตูอย่างแรง ทำให้ทุกคนในห้องตกใจ และหันมามองเธอเป็นตาเดียวห้องทั้งห้องเงียบสนิทเหมือนไม่มีใครอยู่ในห้อง</p> <p>สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>๗. อันป็นเป็นคนตกใจง่าย บังเอิญที่ทำงานมีเสียงกริ่งดังขึ้น เขาจึงตกใจตะโกนเสียงดังโวยวายว่าไฟไหม้ตึก จนทำให้คนอื่นตกใจไปด้วย แท้จริงแล้วเป็นการทดสอบระบบเตือนภัย หากเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ ซึ่งบริษัทได้แจ้งล่วงหน้าไปแล้ว</p> <p>สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๘. แป้งหอมเป็นคนที่ท้อแท้กับชีวิตอยู่บ่อยครั้ง เมื่อใดก็ตามที่เธอพบปัญหา เธอก็มักจะหนีปัญหา ไม่พยายามหาทางแก้ไข และเธอมักจะเปรียบเทียบตนเองกับคนรอบข้างบ่อย ๆ ว่าเพราะเหตุใด เธอจึงไม่ก้าวหน้าเหมือนเพื่อนคนอื่น</p> <p>สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>๙. ปราบต์ชอบพูดจาเสียงดังโดยไม่สนใจสถานการณ์รอบข้างว่าควรต้องปฏิบัติตนอย่างไร ไม่สนใจว่าคนฟังจะรู้สึกอย่างไร ทำให้หลาย ๆ คนไม่ชอบเขา แต่เขาก็ไม่สนใจ ยังคงพูดจาไม่สนใจใครและเสียงดังเหมือนเดิม</p> <p>สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๑๐. เฉอเอมเป็นคนที่เก็บความลับไม่อยู่ หากเธอรู้เรื่องอะไรก็ตาม เธอมักจะนำเรื่องไปพูดต่อหรือทำให้คนอื่นเสียหายจากคำพูดของเธอหลาย ๆ คนจึงหลีกเลี่ยงการที่จะสนทนาด้วย เพราะไม่ชอบนิสัยของเธอ</p> <p>สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การแสดงความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็น หมายถึง การแสดงความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยที่ผู้แสดงความคิดเห็นนั้นจะระบุข้อเท็จจริงประกอบ ข้อคิดเห็น หรือมีเฉพาะข้อคิดเห็นเพียงอย่างเดียว

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อมูลหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเป็นอยู่ตามจริง ข้อมูลนั้น ๆ จะเกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ เวลา จำนวน ปริมาณ และขนาดที่วัดได้

ข้อคิดเห็น หมายถึง ความเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจจะเป็นความชอบหรือไม่ชอบ การเสนอแนะทางปฏิบัติหรือเปลี่ยนแปลงบางอย่าง หรือการแสดงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ มักมีคำสำคัญ ได้แก่ คิดว่า เห็นว่า รู้สึกว่า น่าจะ ควรจะ ไม่น่าจะ ไม่ควร ไม่ควรจะ ถ้า...ก็จะ ฯลฯ

ข้อแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

- ๑) ข้อเท็จจริงสามารถพิสูจน์ได้เสมอ มีจำนวนนับที่ชัดเจน
- ๒) ข้อคิดเห็นมักมีค่าแสดงจำนวนที่ไม่ชัดเจน เช่น สูง มาก น้อย ซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนที่ชัดเจนได้
- ๓) ข้อคิดเห็นอาจเป็นเพียงความรู้สึก หรือทัศนคติของคนเพียงคนเดียวหรือกลุ่มบุคคล ไม่สามารถใช้เป็นข้อสรุปของบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องด้วย
- ๔) ข้อคิดเห็นอาจเป็นข้อความแสดงอารมณ์หรือความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ โศกเศร้า ตื่นเต้น ตกใจ หรือคร่ำครวญ

องค์ประกอบของการแสดงความคิดเห็น

๑. ประเด็นหรือที่มาของเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็น หมายถึง ต้นเหตุที่ทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็น
๒. ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งนั้น โดยจะมีเหตุผลสนับสนุนหรือใส่อารมณ์ความรู้สึกประกอบ
๓. ถ้าเป็นการแสดงความคิดเห็นเชิงเสนอแนะ จะมีแนวทางปฏิบัติ

ตัวอย่างการวิเคราะห์การแสดงความคิดเห็นตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ข้อความ
ประเด็นหรือที่มาของเรื่อง	ปัญหาสอบเข้าโรงเรียนดังระดับจังหวัดได้
ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งนั้น	ฉันคิดว่าเขาเก่งมาก ส่วนแก้วตาเธอไม่ค่อยขยันเรียนก็เลยสอบไม่ได้
ข้อเสนอแนะ (มีหรือไม่มีก็ได้)	ฉันว่าถ้าเธอตั้งใจเรียนมากกว่านี้ก็จะสอบติดเหมือนกับปัญญานะ

หลักการวิเคราะห์และเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

๑. ศึกษาหาความรู้เรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี เพื่อวิเคราะห์ให้ได้อย่างถูกต้อง และแสดงความคิดเห็นได้อย่างลึกซึ้ง
๒. วิเคราะห์เนื้อหาตามความเป็นจริง โดยจำแนกหัวข้อให้ชัดเจน
๓. แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ปราศจากอคติ ไม่ควรใช้อารมณ์ส่วนตัวมาประกอบการแสดงความคิดเห็น
๔. สรุปประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน

ตัวอย่าง การวิเคราะห์และเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาต่าง ๆ มากมาย หลายปัญหาเกิดจากคนขาดระเบียบวินัย เช่น การทิ้งขยะไม่เลือกที่ ทำให้บ้านเมืองสกปรก ไม่เคารพกฎจราจร ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และการจราจรติดขัด ทำให้เสียเวลา เสียทรัพย์สิน แม้ว่าจะมีการติดค่าขวัญไว้ตามที่ต่างๆ เป็นเครื่องเตือนสติ เช่น “ทิ้งขยะถูกที่เป็นศรีแก่บ้านเมือง” ก็ไม่เป็นผล ทั้งนี้เพราะคนในสังคมขาดระเบียบวินัยนั่นเอง

การมีวินัยในตนเองจะต้องสร้างตั้งแต่ยังเด็ก โดยการอบรมสั่งสอนทั้งที่บ้านและโรงเรียน ให้เด็กเห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัย ระเบียบวินัยที่ควรสร้างเสริมได้แก่ การประหยัด การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง การรู้จักรักษาความสะอาด

(ข้อความที่เป็นตัวดำ คือ ใจความสำคัญของย่อหน้า)

เขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนต้องการเขียนถึงคนขาดระเบียบวินัยทำให้เกิดปัญหาต่างๆ และเสนอแนะให้สร้างวินัยแก่เด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ซึ่งหากเด็กทุกคนได้ฝึกปฏิบัติในเรื่อง

ต่อไปนี้เป็น การประหยัด การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และการรักษาความสะอาด
จนเป็นนิสัยย่อมช่วยให้ปัญหาต่างๆ ลดลงได้อย่างแน่นอน

อ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๓๘ . หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษา

ปีที่ ๕ เล่ม ๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ซันด์ชัย อธิเกียรติ และสิริพัชร์ เจษฎาภิโรจน์. ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.

วีระชาติ ศิริไกรวัฒนาวงศ์. (๒๕๖๔). Lecture สรุปเข้มภาษาไทย ประถม.

กรุงเทพฯ: คาร์เปเดียมเมอร์

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านโฆษณาแล้วระบุว่าแต่ละข้อความนั้นเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น หากเป็นข้อเท็จจริงให้ใส่ (จ) หากเป็นข้อคิดเห็นให้ใส่ (ค) หน้าข้อความ

เสื้อผ้าเด็กจากแบรนด์อ่อนละมุน

- ผลิตจากผ้าฝ้าย ซึ่งช่วยลดความชื้นบนเสื้อผ้าได้ดี
- สวมใส่สบายตัว ทารกหลับยาวตลอดวัน
- ได้รับความนิยมนอย่างแพร่หลายในดารา
- ใช้กระดุมแปะ ลดปัญหาเวลาเปลี่ยนแพมเพิส

รองเท้า Shoes

- รองเท้าสตรีอันดับ ๑ ได้รับความไว้วางใจจากผู้หญิงทั่วประเทศ
- ผลิตจากหนังแท้ อ่อนนุ่ม ลดปัญหารองเท้ากัด
- ถูกออกแบบให้มีส่วนเสริมอุ้งเท้า ช่วยลดอาการปวดเท้าได้
- ใส่แล้วทรงตัวได้ดี เดิน และกระโดดได้แม้เป็นพื้นที่จำกัด

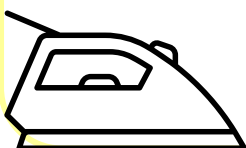

ตามสั่งทันใจ เมนูไหนก็เด็ด

- ราคาหลักร้อย ความอร่อยหลักล้าน
- อร่อยสุดในหัวหิน
- การันตีความอร่อยจากป้าย Clean food Good taste

เตารีดพลังเทอร์โบ

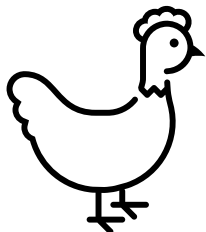
- รีดง่าย ผ้าเรียบไว เพียงแค่รีดผ่านไม่กี่วินาที
- สามารถใช้งานได้นาน มากกว่าอายุของผู้ใช้งาน
- น้ำหนักเบา ใช้งานง่าย รีดเรียบ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากสิ่งของที่กำหนดให้

ข้อเท็จจริง

ข้อคิดเห็น

.....

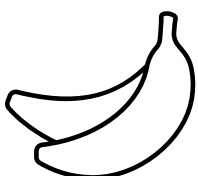
.....

.....

.....

.....

.....

.....

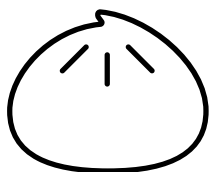
.....

.....

.....

.....

.....

.....

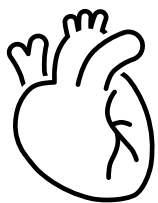
.....

.....

.....

.....

.....

.....

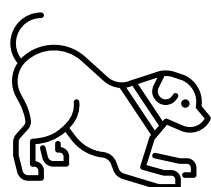
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การอ่านงานเขียนประเภทคำแนะนำ หรือคำอธิบายแสดงขั้นตอน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙
เรื่อง การอ่านงานเขียนประเภทคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย และงานเขียนคำแนะนำ และวิธีปฏิบัติ

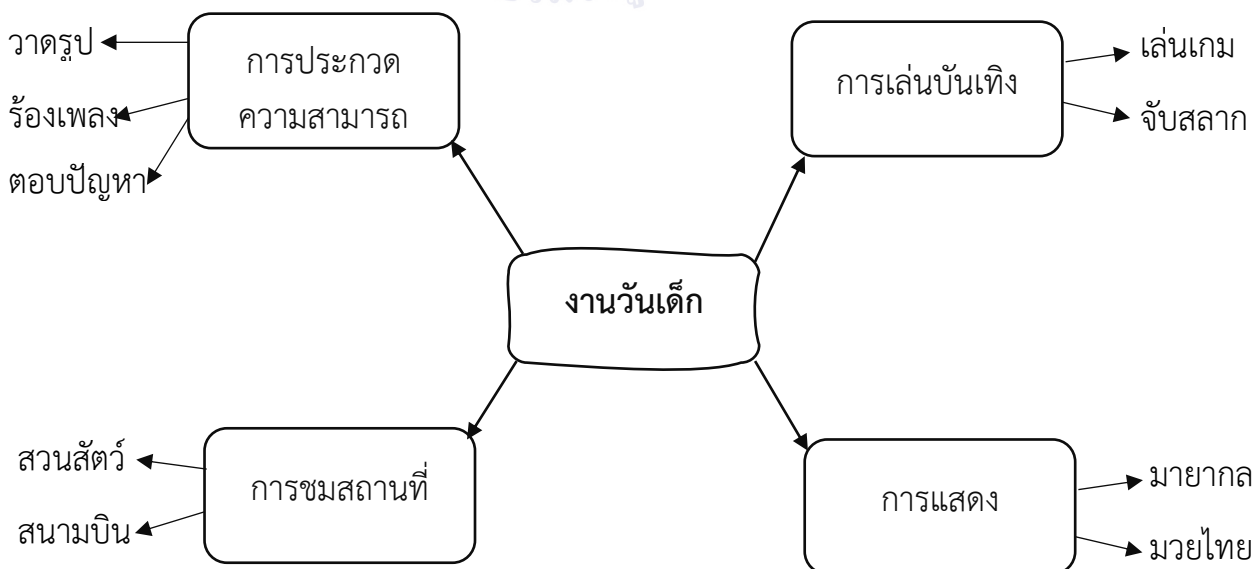
เป็นการอ่านเพื่อค้นคว้าข้อมูลความรู้ หรือวิธีนำไปใช้ ต้องอ่านอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วน จะทำให้ปฏิบัติตามได้ถูกต้อง เช่น คำแนะนำการใช้พจนานุกรม การใช้วัสดุอุปกรณ์ ข้อเสนอ คำเตือนบนฉลากยา คู่มือและเอกสารของโรงเรียน ข่าวสารทางราชการ

การเขียนอธิบาย

การเขียนอธิบาย เป็นการเขียนที่บอกลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เข้าใจ และชัดเจน วิธีการเขียนอธิบาย ผู้เขียนต้องตั้งหัวเรื่องหรือลำดับความคิด ดังนี้

๑. สิ่งที่จะอธิบาย คือ อะไร ลักษณะเด่นหรือรายละเอียด
๒. จุดมุ่งหมายในการเขียนอธิบายสิ่งนั้น
๓. ข้อคิด หรือข้อสังเกตเกี่ยวกับสิ่งนั้น

ตัวอย่าง แผนภาพโครงเรื่อง งานวันเด็ก

เรื่อง งานวันเด็ก

งานวันเด็กของอำเภอปีนี้ จัดที่สวนสัตว์ และสนามบิน ในงานจัดให้มีการประกวดความสามารถ ได้แก่ การวาดรูประบายสี การร้องเพลง และการตอบปัญหา มีบริเวณที่จัดให้พ่อแม่ ผู้ปกครองพาบุตรหลานมาเล่นบันเทิง ได้แก่ การเล่นเกมและจับสลากของเล่น นอกจากนี้แล้วยังจัดเวทีการแสดงเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการแสดงของนักเรียน โดยให้แสดงมายากลและรำไทย

การเขียนคำแนะนำ หรือวิธีปฏิบัติ

การเขียนคำแนะนำ วิธีการปฏิบัติ เป็นการเขียนบอกวิธีการให้ปฏิบัติได้ มักเขียนเป็นข้อความสั้นๆ ให้น้ำความชัดเจน ใช้ภาษากระทัดรัด สื่อความหมายชัดเจน อาจมีการย่อข้อความสำคัญ

ตัวอย่างแผนภาพโครงเรื่อง การทำน้ำพริกกะปิ

วิธีทำน้ำพริกกะปิ

๑. โขลกพริกชี้หนูกับกระเทียม ตำให้เข้ากัน

๒. ใส่กุ้งแห้ง กะปิ น้ำตาลปี๊บ มะเขือพวง ตำเบา ๆ พอให้มะเขือแตก

๓. ปรงด้วยน้ำปลา น้ำมะนาว คนให้เข้ากัน ตักใส่ถ้วย

วิธีทำน้ำพริกกะปิ

น้ำพริกกะปิของแต่ละบ้านมีผสมหลักเหมือนกัน แต่วิธีทำและการปรุงรสจะแตกต่างกันไปตามบ้าน ตามแต่ละพื้นที่ มีวิธีการทำดังนี้

๑. โขลกพริกชี้หนูกับกระเทียมให้ละเอียด ระหว่างตำให้ใช้มือป้องที่ปากครกเพื่อป้องกันไม่ให้พริกกับกระเทียมกระเด็นออกมา

๒. ใส่กุ้งแห้งป่น กะปิ กับน้ำตาลปีบลงไป ใช้สากยี่ คลุกเคล้าให้เข้ากัน แล้วใส่มะเขือพวงลงไป ใช้สากบวบให้พอแตก

๓. ปรุงรสด้วยน้ำปลา น้ำมะนาว และคนให้เข้ากัน แล้วตักใส่ถ้วย แค่นี้ก็ได้ น้ำพริกกะปิรสเด็ดแล้ว

วิภา ตัณฑุลพงษ์ .๒๕๕๔. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านรายวิชา
ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง แล้ววิเคราะห์และเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

เรื่อง เราคือบทเรียนของเด็ก

การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญของชีวิต ทุกคนเกิดมาแล้วจะโง่จะฉลาด จะดีจะชั่วก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา

พ่อแม่ทุกคนปรารถนาจะให้บุตรหลานของตนเป็นคนดี จนถึงกับยอมลำบากตรากตรำทำงานหาทรัพย์สินเงินทองมาเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตรหลาน นับว่าเป็นหน้าที่ที่ควรได้รับการยกย่องในการเสียสละนั้น

แต่สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดในชีวิตเด็ก ก็คือบทเรียนอันเป็นจริยธรรมศึกษา ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติตัวของพ่อแม่เด็ก นั่นคือการประพฤติปฏิบัติดี เพราะสิ่งที่เด็กได้ยินได้ฟัง ได้รู้ได้เห็นจากพ่อแม่ผู้ปกครองของตน เช่น การพูดจาไพเราะ การทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นบทเรียนสำคัญที่จะซึมซาบเข้าไปในจิตใจของเด็กดียิ่งกว่าหนังสือหรือบทเรียนอื่น ๆ เพราะเป็นการให้การศึกษาที่มีค่ายิ่ง เป็นการปลูกสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก

ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นคนดี มีนิสัยดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตา มีความยุติธรรม มีความรัก ความสามัคคีในครอบครัว เป็นแบบอย่างที่ดี ก็จะทำให้เด็กเอาอย่างในทางที่ดี เป็นคนดีของพ่อแม่ผู้ปกครอง สมความปรารถนาทุกประการ

แสงธรรม : มุลนิธิ กสม.

๑. ใจความสำคัญของเรื่อง

.....

๒. เขียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

.....

๓. การนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริง

.....

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การพูดแสดงความคิดเห็น

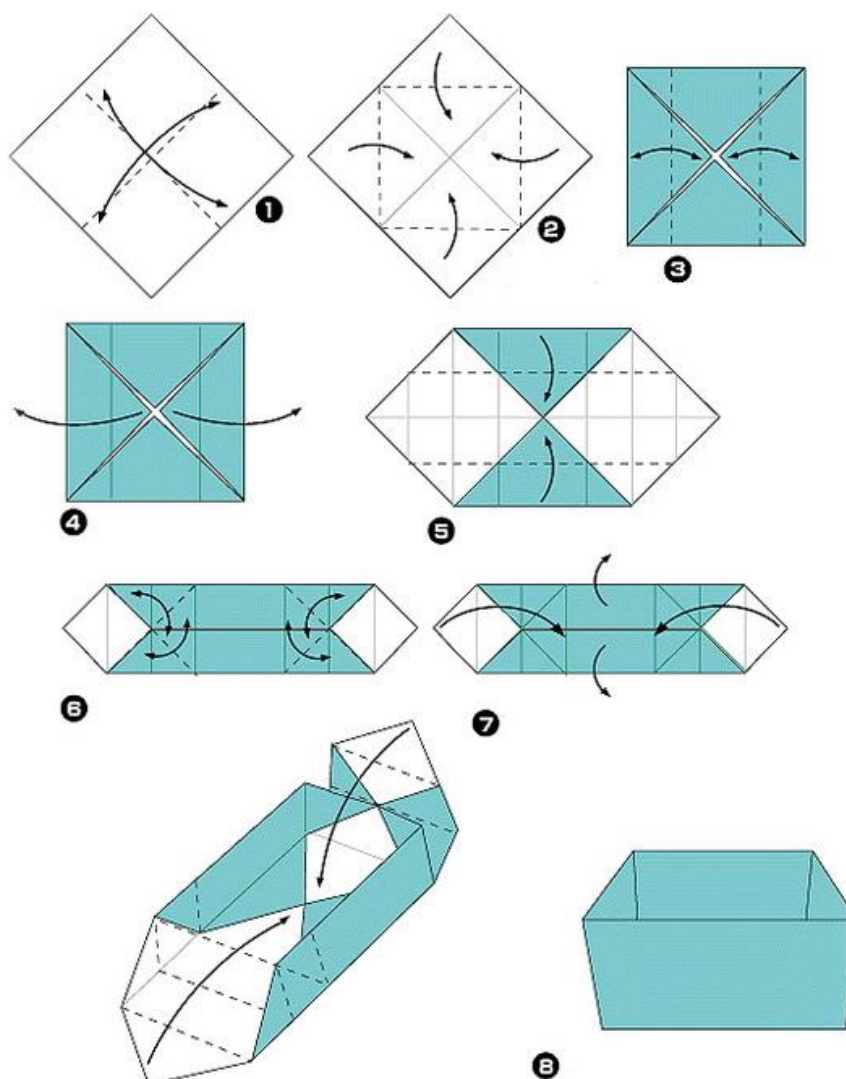
การพูดแสดงความคิดเห็น เป็นการพูดเพื่อแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคลจากการอ่าน การฟัง และการดูอย่างมีเหตุผล การพูดแสดงความคิดเห็นนั้นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนพูด เพื่อไม่ให้ผู้อื่นเสื่อมเสียและเกิดความขัดแย้งกัน เพราะในเรื่องเดียวกัน แต่ละคนอาจมีมุมมองและความคิดเห็นแตกต่างกันได้ เพราะการดำเนินชีวิตประจำวันทุกคนอาจมีการพูดแสดงความคิดเห็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โอกาสที่เราจะแสดงความคิดเห็นจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

ค่านิยมในการพูดแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มีดังนี้

๑. คิดให้ดีกว่าก่อนพูด
๒. มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะพูดเป็นอย่างดี
๓. มีเหตุผลโดยยกตัวอย่างประกอบการพูดให้เห็นจริง
๔. เรียงลำดับการพูดให้ต่อเนื่อง ไม่พูดว้าววน
๕. เนื้อหาของการพูดต้องเป็นเชิงสร้างสรรค์
๖. หลีกเลี่ยงเรื่องส่วนตัวทั้งของตนเองและผู้อื่น
๗. มีมารยาทในการพูด

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การอ่านงานเขียนประเภทคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙
 เรื่อง การอ่านงานเขียนประเภทคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกพับกระดาษตามรูปแบบที่กำหนดให้ พร้อมทั้งเขียนวิธีการพับกระดาษให้ถูกต้อง

ที่มารูปภาพ

Ninggamto. การพับกระดาษ. สืบค้น ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖, จาก <https://shorturl.at/agrV๙>

ขั้นตอนการพับกล่องกระดาษ

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.
- ๖.
- ๗.
- ๘.
- ๙.
- ๑๐.

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันทำได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. บอกความหมายคำศัพท์					☐
๒. วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน					☐
๓. อ่านออกเสียงกาพย์ยานี ๑๑ เป็นทำนองเสนาะ					☐
๔. ใช้สำนวนเปรียบเทียบ					☐
๕. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน					☐
๖. ใช้คำในการแต่งกาพย์ยานี ๑๑					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
นิทานอ่านสนุก

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานพื้นบ้าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านเรื่อง พิกุลทอง แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

นิทานพื้นบ้าน เรื่อง

ตัวละครสำคัญ

.....

สถานที่

.....

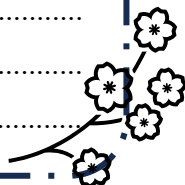
ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....

สรุปความรู้จากนิทานพื้นบ้าน

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

นิทานพื้นบ้าน เรื่อง พิกุลทอง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีหญิงสาวสวย คนหนึ่งชื่อว่า “พิกุล” กล่าวกันว่าเธอมีความสวยทั้งหน้าตาและมารยาท มารดาของเธอตายตั้งแต่ยังเล็ก เธอจึงได้รับการเลี้ยงดูจากแม่เลี้ยงซึ่งเธอเองก็มีลูกสาวคนหนึ่ง ชื่อว่า “มะลิ” แต่ก็โชคร้ายที่ว่าทั้งแม่เลี้ยงและลูกสาวของเธอนั้นเป็นคนใจร้าย ทั้งคู่จะบังคับให้พิกุลทำงานหนักทุกวัน

อยู่มาวันหนึ่งหลังจากตำข้าวเสร็จแล้วพิกุลก็ออกไปตักน้ำที่ลำธารซึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้านนัก ในขณะที่เดินทางกลับ มีหญิงชราคนหนึ่งขอน้ำเธอดื่ม เธอนำน้ำให้หญิงชราและบอกให้เธอเอาน้ำไปอีกเพื่อจะได้ล้างหน้าและล้างตัวให้สดชื่น พิกุลบอกหญิงชราว่าไม่ต้องห่วงเพราะถ้าน้ำไม่พอเธอจะไปตักมาอีกหญิงชรายิ้มและกล่าวว่า “เธอนอกจากจะสวยแล้วยังใจดีอีกถึงแม้ว่าฉันจะดูยากจนและมอมแมมเธอก็ปฏิบัติกับฉันเป็นอย่างดี”

หลังจากกล่าวชื่นชมพิกุลแล้ว หญิงชราก็ให้พรวิเศษกับเธอ และด้วยอำนาจของพรวิเศษนี้จะทำให้ดอกพิกุลทองคำร่วงออกมาจากปากของเธอ เมื่อใดก็ตามที่เธอรู้สึกสงสารใครหรือสิ่งใดหลังจากหญิงชราให้พรวิเศษแก่พิกุลแล้วก็หายวับไปต่อหน้าต่อตาของเธอ พิกุลก็รู้ทันทีว่าแท้ที่จริงแล้วหญิงผู้นั้นเป็นนางฟ้าจำแลงมาให้พรวิเศษแก่ตน พิกุลทองที่กลับถึงบ้านซ้าก็ถูกแม่เลี้ยงดุว่าไปเกลียดเพื่อหนึ่งงาน เธอจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ผู้เป็นแม่เลี้ยงฟังพร้อมกับเกิดความรู้สึกสงสารในขณะเล่าจึงทำให้ดอกพิกุลทองคำร่วงออกมาจากปากของเธอด้วย แม่เลี้ยงจอมละโมภก็เปลี่ยนอารมณ์จากโกรธเป็นละโมภในทันทีพร้อมกับตะครุบดอกพิกุลทองทั้งหมดไว้ในขณะที่ปากก็สั่งให้พิกุลพูดต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อสนองความละโมภของเธอ

แม่เลี้ยงของพิกุลก็เก็บรวบรวมดอกพิกุลทองคำไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อนำไปขายและได้เงินมากมาย ชีวิตทุกคนตอนนี้ก็มีความสุขเป็นอย่างดี พิกุลเองก็ไม่ต้องทำงานหนักเหมือนแต่ก่อน แต่ก็ถูกบังคับให้พูดทั้งวันเพื่อให้ดอกพิกุลทองคำออกมาจากปากของเธอมาก ๆ นั่นเองพิกุลทองอ่อนล้าไปกับการตอบสนองความละโมภของแม่เลี้ยง จนเกิดเจ็บคอและกลายเป็นคนเสียงแหบเสียงแห้งไปเลย เธอพูดไม่ได้ไประยะหนึ่ง อาการเช่นนี้ทำให้แม่เลี้ยงโมโหมากขึ้นจนถึงขั้นตบตี พิกุลเพื่อพยายามบังคับให้เธอพูดแต่พิกุลก็พูดไม่ได้แม้แต่คำเดียว

แม่เลี้ยงเองจึงตัดสินใจส่งมะลิไปทำตามอย่างพิกุลบ้าง มะลิถูกส่งไปยังสถานที่เดียวกับที่พิกุลบอกไว้แต่ที่พบกับหญิงชราที่กลับเป็นพบหญิงสาวสวยสวมเสื้อผ้างดงามยืนอยู่ได้ร่มไม้ใหญ่ หญิงสาวผู้นั้นขอน้ำมะลิดื่มแต่ด้วยความริษยามะลิแสดงอาการโกรธและคิดว่าหญิงผู้นั้นไม่ใช่นางฟ้า เธอจึงปฏิเสธและใช้วาจาหยาบคายด่าทอนางฟ้าจำแลง ดังนั้นนางฟ้าจึงสาปแช่งมะลิว่า เมื่อใดก็ตามที่เธอโกรธและพูดออกมา ก็จะมีหนอร่วงออกมาจากปากของเธอ เมื่อกลับมาถึงบ้านมะลิก็เล่าเรื่องทั้งหมดให้ผู้เป็นแม่ฟังและด้วยความโกรธ ขณะเล่าเรื่องนั้นก็ทำให้บ้านทั้งหลังเต็มไปด้วยตัวหนอน ผู้เป็นแม่คิดว่าพิกุลิจฉา ลูกสาวของตน ดังนั้นจึงแกล้งบิดเบือนเรื่องที่เล่าจึงเป็นเหตุให้ลูกสาวของตนไม่ได้พบกับหญิงชราแม่เลี้ยงจึงทุบตีพิกุลและไล่เธอออกจากบ้านไป

ด้วยความเสียใจพิกุลจึงท่องเที่ยวไปในป่าแต่เพียงลำพัง เธอเดินไปในทิศทางที่เจ้าชายซีม้า
ประพาสป่ากับข้าราชการบริพารผ่านมา เมื่อทอดพระเนตรเห็นสาวนั่งร้องไห้อยู่ทรงถามเรื่องราว
ความเป็นมาทั้งหมด ทันทันทีที่พุดจบบทบริเวณนั้นก็เต็มไปด้วยดอกพิกุลทองคำ เจ้าชายตีพระทัยยิ่ง
นัก จึงขอนางอภิเษกสมรสด้วยและหลังจากการอภิเษกสมรสทั้งสองพระองค์ก็ได้ ขึ้นครองราชย์
และปกครองเมืองของพระองค์ด้วยความร่มเย็นเป็นสุขตลอดมา

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

นิทานท้องถิ่น

คือ เรื่องเล่าที่มีการดำเนินเรื่องอย่างง่าย ๆ โครงเรื่องไม่ซับซ้อน เล่าเรื่องอย่างตรงไปตรงมา มักเริ่มเรื่องโดยกล่าวถึงตัวละครสำคัญของเรื่อง ซึ่งอาจจะเป็นรุ่นพ่อ-แม่ของพระเอกหรือนางเอก แล้วดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ ตัวละครเอกพบอุปสรรคปัญหา แล้วก็ฟันฝ่าอุปสรรคหรือแก้ปัญหาหลุดวงไปจนจบเรื่อง มักจะจบแบบมีความสุข ถ้าเป็นนิทานคติ ก็มักจะจบลงว่า “นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า.....”

ลักษณะของนิทานท้องถิ่น

๑. เป็นเรื่องเก่าที่เล่ากันด้วยปากด้วยถ้อยคำธรรมดาเป็นภาษาร้อยแก้ว สืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน ไม่ปรากฏผู้เล่าดั้งเดิมเป็นใครอ้างแต่ว่าเป็นของเก่าฟังมาจากผู้เล่า
๒. แสดงความคิด ความเชื่อของชาวบ้าน

นิทานพื้นบ้านท้องถิ่น แบ่งได้เป็น ๔ ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้

ตัวอย่างชื่อนิทานท้องถิ่นของแต่ละภาค

ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคอีสาน	ภาคใต้
- ลานนางคอย	- แม่หากพระโขนง	- ผาแดงนางไอ่	- เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
- เชียงดาว	- สังข์ทอง	- ปู่ปะหลาน	- ลูกเนรคุณ
- เมืองลับแล	- ปลาบู่ทอง	- ซิ่นสองตอน	- ปลาแก้มขี้
- เชียงเหมียง	- ศรีธนญชัย	- ยายหมาขาว	- เกาะหนู เกาะแมว
- อ้านก้องขี้จู้	- โสนน้อยเรือนงาม	- ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่	
- ควายลุงคำ	- ไกรทอง	- พญาคนคาก	
	- ท้าวแสนปม พิกุลทอง	- กุดนางไย	

นิทานท้องถิ่น

มีความสำคัญและมีคุณค่า ต่อชีวิตมนุษย์และสังคมในหลายด้าน ดังนี้

๑. ช่วยให้เข้าใจสภาพของคนโดยทั่วไป ความเชื่อ ความนิยม ความบันเทิง
๒. เป็นเสมือนขอบเขตที่สังคมนั้น ๆ นิยามว่าดีหรือถูกต้อง ได้อบรมในวิถีชีวิตตั้งแต่เด็ก
๓. ทำให้รู้จักสภาพชีวิตท้องถิ่น เป็นพื้นฐานชีวิตของคนแต่ละท้องถิ่น แต่ละกลุ่ม
๔. เป็นมรดกทางวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ มีการจดจำและ

ถือปฏิบัติกันต่อ ๆ มา

๕. เป็นทั้งศิลปะและศาสตร์ เป็นต้นเค้าแห่งศาสตร์ต่างๆและช่วยให้การศึกษาในสาขาวิชาอื่นกว้างขวางยิ่งขึ้น

๖. ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน
๗. นิทานพื้นบ้านเป็นเครื่องบันเทิงใจยามว่างของมนุษย์

แหล่งที่มา : มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม www.lch.culture.go.th

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานท้องถิ่น เรื่อง เกาะหนู เกาะแมว แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

นิทานท้องถิ่น เรื่อง

ตัวละครสำคัญ

.....

สถานที่

.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....

สรุปความรู้จากนิทานท้องถิ่น

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

นิทานท้องถิ่น เรื่อง เกาะหนู เกาะแมว

เรื่อง เกาะหนู เกาะแมว เป็นตำนานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา เล่ากันว่าในอดีตกาลอันนานแสนนานนั้น จังหวัดสงขลายังไม่มีเกาะและภูเขาเหมือนในปัจจุบัน สาเหตุที่เกิดมีภูเขาและเกาะต่าง ๆ ขึ้นมานั้นมีตำนานเล่า ดังนี้

มีเศรษฐีชาวจีนคนหนึ่งเล่นเรือสำเภามาที่เมืองสงขลาอยู่เสมอ เพื่อซื้อข้าวที่เมืองสงขลาไปขายที่เมืองจีน เศรษฐีคนนี้มีแก้วสารพัดนึกอยู่ลูกหนึ่ง เป็นแก้ววิเศษที่ทรงเหนียวมากและเก็บไว้อย่างดี ไม่เคยมีใครได้เห็นมาก่อน

คราวหนึ่ง เศรษฐีคนนี้ได้เล่นเรือสำเภาที่สงขลาเพื่อซื้อข้าวไปขายที่เมืองจีนอีกเช่นเคย เผอิญคราวนี้มีหนูตัวหนึ่งติดเรือมาด้วย หนูตัวนั้นฉลาดแสนรู้มาก มันรู้ว่าเศรษฐีมีแก้ววิเศษและเกิดความอยากได้ จึงคิดอยู่ตลอดเวลาว่าทำอย่างไรจึงจะขโมยแก้ววิเศษมาเป็นของมัน

หนูตัวนี้ติดเรือสำเภาไปที่เมืองจีน และได้สะกดรอยตามเศรษฐีไปถึงบ้านเศรษฐีโดยไม่รู้ตัว พอเศรษฐีเข้านอนและหลับไปแล้ว มันก็เข้าไปทางโพรงตรงฝาห้องที่เก็บแก้ววิเศษและขโมยแก้ววิเศษไปได้

เมื่อขโมยแก้ววิเศษไปได้แล้ว เจ้าหนูก็คิดหาทางนำแก้วนี้กลับไปยังสงขลา มันจะรอให้เศรษฐีเล่นเรือกลับไปอีกทีหนึ่งก็ไม่ได้ เพราะคงต้องรออีกนานและอาจถูกจับได้เสียก่อน ในที่สุด มันจึงตัดสินใจคาบแก้ววิเศษกระโดดลงทะเลว่ายน้ำกลับเมืองสงขลา แม้จะระยะทางที่ไกลมาก แต่ด้วยอำนาจของแก้ววิเศษ จึงช่วยให้มันไม่จมน้ำตายไปเสียก่อน

ฝ่ายเศรษฐีตื่นขึ้นมาในตอนเช้า ทราบว่าแก้ววิเศษหายไปที่โคกเศร่าเสียตายมาก เขทานึกถึงว่าผู้ที่ขโมยไปนั้นคงจะเป็นสัตว์ประเภทหนึ่งที่ติดเรือมาและขโมยแก้ววิเศษไปอย่างแน่นอน เพราะสัตว์นี้ทั้งร่องรอยเป็นรอยเท้าเล็ก ๆ จากโพรงตรงฝาห้องและรอยกัดผ้า เขาเสียใจและเสียตายแก้ววิเศษจนกินไม่ได้นอนไม่หลับ เผื่อนึกถึงแต่สิ่งที่ตนสูญเสียไป

เศรษฐีคนนี้เลี้ยงสัตว์ไว้สามตัว เป็นแมวตัวหนึ่งและสุนัขสองตัว สัตว์ทั้งสามตัวนี้แสนรู้ ทั้งยังมีความกตัญญูสูงมาก พวกมันสังเกตเห็นว่าเศรษฐีมีท่าทางโคกเศร่า ไม่เล่นหัวกับพวกมันเหมือนเช่นเคย ก็เกิดความสงสัย จึงพากันเข้าไปไต่ถามเรื่องราว

เศรษฐีไม่คิดว่าสัตว์ทั้งสามจะสามารถช่วยเหลือตนได้ จึงไม่ได้เล่าเรื่องให้ฟัง แต่สัตว์ทั้งสามอ้อนวอนจนเขายอมบอกว่าแก้ววิเศษหายไปแล้ว และสงสัยว่าหนูจากเมืองไทยคงจะลักเอาไป สัตว์ทั้งสามตัวโกรธแทนนายของมันมาก แมวตัดสินใจว่าจะต้องออกติดตาม มันกระโดดลงทะเลว่ายน้ำตามหนูไป สุนัขสองตัวเห็นความใจเด็ดของแมว จึงกระโดดตามลงไปด้วย

ทั้งแมวและสุนัขว่ายน้ำไล่ตามหนูอยู่หลายวัน สัตว์ทั้งสี่ตัวต่างก็เหนื่อยและอ่อนเพลียมาก เข้าใกล้เมืองสงขลาเข้าไปทุกที หนูว่ายน้ำหนี แมวว่ายน้ำตาม สุนัขอีกสองตัวว่ายน้ำตามแมวอีกทอดหนึ่ง พอใกล้ถึงปากอ่าวเมืองสงขลา หนูหันมาเห็นแมวว่ายน้ำตามมาติด ๆ ก็ตกใจกลัว ปล่อยแก้ววิเศษที่คาบอยู่เสีย แก้ววิเศษจึงจมน้ำไปได้ทะเล

หนูและแมวต่างก็เหนื่อยมาก ประกอบกับไม่ได้กินอาหารมาหลายวัน จึงหมดแรงจมน้ำตาย อยู่ที่ปากอ่าวเมืองสงขลานั้นเอง ส่วนสุนัขทั้งสองตัวพยายามว่ายน้ำจนถึงฝั่ง แต่ก็ไปไม่รอดล้มลงขาดใจตายอยู่ริมฝั่งด้วยความเหนื่อยและความหิว

แก้ววิเศษนั้นต่อมาได้กลายเป็นหาดทรายและด้วยอำนาจของมันทำให้หนูและแมวที่จมน้ำตายกลายเป็นเกาะ เรียกว่า เกาะหนู เกาะแมว มาจนทุกวันนี้ ด้วยเหตุที่หาดทรายนี้เกิดขึ้นจากแก้ววิเศษ จึงได้ชื่อว่า หาดทรายแก้ว ส่วนสุนัขที่ตาย ซากของมันกลายเป็นภูเขาสองลูก เรียกกันว่าเขาน้อย และเขาตั้งกวน

หาดทรายแก้วจึงกลายเป็นหาดทรายที่สวยงามอยู่คู่กับเกาะหนู เกาะแมว เขาน้อย และเขาตั้งกวน ในจังหวัดสงขลาตั้งแต่นั้นมา

(ประพนธ์ เรืองณรงค์, ภูมิปัญญาทางภาษา)

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การสรุปเรื่องจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสรุปเรื่องจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

วรรณคดี เป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต บอกเรื่องราวชีวิต ความคิดความเชื่อ และความเป็นไปต่าง ๆ นานาของคนในสังคม จนมีผู้กล่าวว่า “ถ้าอยากรู้ว่าคนชาติใดมีนิสัยอย่างไรให้ศึกษาวรรณคดีของคนในชาตินั้น ก็จะเข้าใจคนชาตินั้นอย่างถ่องแท้”

วรรณคดีแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑. วรรณคดีมรดก เช่น เรื่องขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี ราชาริราช
๒. วรรณคดีท้องถิ่น เช่น นิทานเรื่องตาคะยาย นิทานเรื่องเกาะหนูเกาะแมว
๓. วรรณกรรมเบ็ดเตล็ด เช่น นิทานอีสป เพลงกล่อมเด็ก เพลงร้องเล่น

วรรณกรรม งานเขียนทุกประเภทที่ถ่ายทอดออกมาโดยใช้ศิลปะในการใช้ภาษา ดังนี้

๑. เรื่องสั้น เช่น บันทึกหมอในป่า กลับสู่โลกสมมติ
๒. นวนิยาย เช่น ต้นส้มแสนรัก เจ้าชายน้อย
๓. บทความ เช่น บทความสุขภาพ บทความวิชาการ

ในระดับประถมศึกษา กำหนดให้เรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ได้แก่ บทดอกสร้อยสุภาชิต เพลงกล่อมเด็ก บทร้องเล่นของเด็ก นิทานอีสป นิทานชาดก นิทานสำหรับเด็ก

การเขียนสรุปเรื่อง

การเขียนสรุปเรื่อง หรือสรุปความ เป็นการสรุปแนวคิดหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง จากการฟังหรือ การอ่าน แล้วถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงต้องเก็บสำคัญของเรื่อง แล้วนำมาเขียนใหม่เพื่อให้เข้าใจ การเข้าใจ

หลักการอ่านสรุปเรื่อง

๑. อ่านหรือฟังเรื่องราวให้เข้าใจทั้งหมด เพื่อให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับ “ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร”
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออก
๓. จัดเรียงประเด็นความคิด และลำดับเรื่องราว ด้วยภาษาของตนเอง
๔. อ่านทบทวนและขีดเคล้าภาษาให้สละสลวย

ตัวอย่าง นิทานเรื่อง ปูอวดเก่ง

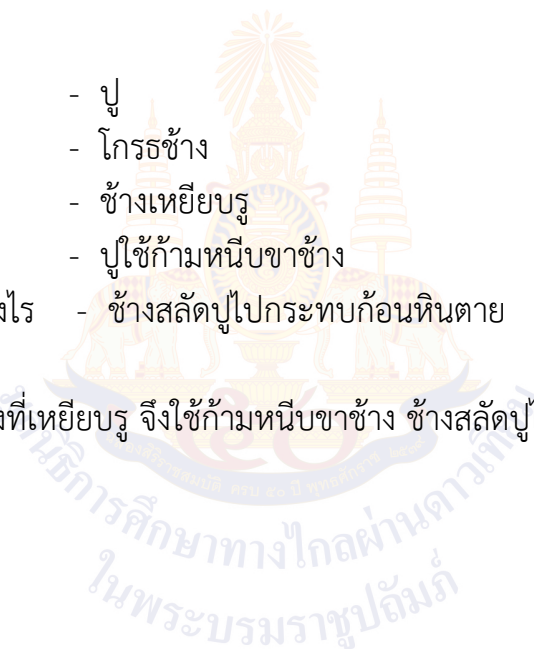
ครั้งหนึ่งมีปูตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในรู อยู่มาวันหนึ่งมีข้างป่าเดินผ่านมา ปูรู้สึกว่แผ่นดิน สะเทือนจึงออกมาจากรู บังเอิญข้างเหยียบลงไปนรูปูซึ่งเป็นดินเหลว ปูจึงจมลงไปนดิน เมื่อข้างถอนเท้าออกจากดิน ปูก็วิ่งไปหาข้างและพูดว่ “หยุดก่อน” ข้างได้ยินจึงหยุดและหันมามดูปู เห็นปูเอาก้ามชูขึ้น จึงถามว่ “เจ้ามีธุระอะไรกับข้าหรือ” ปูตอบว่ “ท่านบังอาจเหยียบเราจมดิน” ข้างจึงตอบว่ “เราไม่บังอาจเหยียบเจ้าหรือ เราไม่เห็นจริงๆ เราขอโทษด้วย” ปูได้ยินข้างพูดเช่นนั้นก็ยิ่งโกรธเป็นกำล้ง ตรงเข้าใช้ก้ามหนีบขาข้าง ข้างจึงยกขาสลัดปูออกไป ปูกระเด็นไปกระทบหินกระดองแตกตาย

วิธีสรุปการสรุปความ

ใคร	- ปู
ทำอะไร	- โกรธข้าง
เมื่อไร	- ข้างเหยียบรู
อย่างไร	- ปูใช้ก้ามหนีบขาข้าง
ผลเป็นอย่างไร	- ข้างสลัดปูไปกระทบก้อนหินตาย

สรุปความได้ว่า

ปูโกรธข้างที่เหยียบรู จึงใช้ก้ามหนีบขาข้าง ข้างสลัดปูไปกระทบก้อนหินตาย

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสรุปเรื่องจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสรุปเรื่องจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง วังนาคินทร์ แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

วังนาคินทร์

นานมาแล้วที่เมืองหนองกระแสมีพญานาคสองตนปกครองอยู่ ตนหนึ่งชื่อสุทโธนาค อีกตนหนึ่งชื่อสุวรรณนาค วันหนึ่งสุทโธนาคออกไปล่าสัตว์ ได้เนื้อช้างมา จึงนำเนื้อช้างที่ได้แบ่งให้สุวรรณนาคครึ่งหนึ่ง พร้อมนำขงช้างไปยืนยันว่าเป็นเนื้อช้างจริง ครั้นสุวรรณนาคออกไปล่าสัตว์ บ้างได้เม่นกลับมา จึงได้นำเนื้อและขงของเม่นไปให้แก่สุทโธนาค แต่สุทโธนาคกลับไม่พอใจ เพราะเมื่อดูจากขงของเม่นที่มีขนาดใหญ่กว่าขงช้างแล้ว ปริมาณเนื้อที่ได้ก็ควรมากกว่าเนื้อของช้าง สุทโธนาคจึงคิดว่าสุวรรณนาคเอาเปรียบตนเอง แม้สุวรรณนาคพยายามอธิบายแต่ก็ไม่สำเร็จ จึงเกิดสงครามขึ้นระหว่างพญานาคทั้งสอง

พระอินทร์ทรงทราบเรื่อง จึงหาวิธีให้พญานาคทั้งสองหยุดสู้รบกันโดยให้สร้างแม่น้ำขึ้น หากใครสร้างถึงทะเลก่อนจะให้ปลาทูไปอยู่ในแม่น้ำนั้น เมื่อได้ยินเช่นนั้นสุทโธนาคก็สร้างแม่น้ำมุ่งไปทางทิศตะวันออกของหนองกระแสมเกิดเป็นแม่น้ำโขง ทางฝ่ายสุวรรณนาคสร้างแม่น้ำลงไปทางทิศใต้เกิดเป็นแม่น้ำน่าน

สุทโธนาคสร้างแม่น้ำเสร็จก่อน จึงมีปลาทูเข้ามาอยู่ในแม่น้ำโขงแห่งเดียว และเมื่อเป็นเช่นนั้นสุทโธนาคจึงสร้างวังนาคินทร์ และขอทางขึ้นลงระหว่างเมืองบาดาลกับเมืองมนุษย์ไว้ที่หนองกระแสม และให้ตนและบริวารสามารถกลายเป็นมนุษย์ได้

๑. ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ที่กำหนดให้ถูกต้องเพื่อสรุปเรื่อง

สุทโธนาคร่างแม่น้ำเสร็จก่อนจึงได้ปลาบึก
มาอยู่ในแม่น้ำโขง และสร้างวังนาคินทร์ขึ้น

ปริมาณเนื้อเม่นที่สุทโธนาคได้น้อยกว่า
เนื้อช้าง จึงคิดว่าตนเองถูกเอาเปรียบจึงเกิด
สงครามขึ้นระหว่างพญานาคทั้งสอง

สุวรรณนาคไปล่าสัตว์ได้เม่นมาจึงนำเนื้อ
และขนของเม่นไปให้แก่สุทโธนาค

พระอินทร์จึงหาวิธีให้ทั้งสองหยุดต่อสู้กัน
โดยให้พญานาคทั้งสองตนแข่งกันสร้างแม่น้ำ
ใครสร้างถึงทะเลก่อนจะได้ปลาบึกไว้ในแม่น้ำ

สุทโธนาคนำเนื้อช้างที่ล่าได้ไปแบ่งสุวรรณนาค
พร้อมนำขนช้างไปยืนยันว่าเป็นเนื้อช้างจริง

- เหตุการณ์ที่ ๑
-
- เหตุการณ์ที่ ๒
-
- เหตุการณ์ที่ ๓
-
- เหตุการณ์ที่ ๔
-
- เหตุการณ์ที่ ๕
-

๒. ให้นักเรียนเขียนข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่อง วังนาคินทร์ พร้อมบอกเหตุผลประกอบว่าจะนำ
ข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรองที่มีคุณค่า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรองที่มีคุณค่า
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

บทร้อยกรอง

หมายถึง คำประพันธ์ที่แต่งขึ้นโดยมีข้อบังคับหรือฉันทลักษณ์ จำกัดคำและวรรคตอนให้สัมผัสกันไพเราะตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้ในฉันทลักษณ์ เช่น กลอนสุภาพ โคลงสี่สุภาพ กาพย์ยานี ๑๑ และกาพย์ฉบัง ๑๖ ฯลฯ

คำว่า “บทร้อยกรอง” มีคำที่ใช้เรียกแตกต่างกันหลายๆ อย่าง เช่น คำประพันธ์ กาพย์ กลอน กวีนิพนธ์ หรือบทกวี ซึ่งมีคุณค่าต่อผู้อ่าน

คุณค่าของบทร้อยกรอง

๑. ช่วยให้เข้าถึงรสและเห็นความงามของบทร้อยกรองที่อ่าน
๒. ช่วยให้ได้รับความไพเราะและเกิดความซาบซึ้ง
๓. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๔. ช่วยให้จำบทร้อยกรองได้รวดเร็วและแม่นยำ
๕. ช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้เป็นคนอ่อนโยนและเยือกเย็น
๖. ช่วยสืบสานศิลปวัฒนธรรมในการอ่านทำนองเสนาะไว้เป็นมรดกของไทย

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรองที่มีคุณค่า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรองที่มีคุณค่า
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง แล้วเขียนสรุปความรู้และข้อคิดของบทร้อยกรอง

บทร้อยกรอง เรื่อง วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า	อันมีค่าอยู่เมืองไกล
ต้องยากลำบากไป	จึงจะได้สินค้ามา
จงตั้งเอากายเจ้า	เป็นสำเภาอันโสภาค
ความเพียรเป็นโยธา	แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ
นิ้วเป็นสายรยางค์	สองเท้าต่างสมอใหญ่
ปากเป็นนางงานไป	อ้อมมาลัยเป็นเสปียง
สติเป็นทางเสื่อ	ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง
ถือไว้อย่าให้เอียง	ตัดแล่นเลี้ยงข้ามคงคา
ปัญญาเป็นกคล้องแก้ว	ส่องดูแถวแนวหินผา
เจ้าจงเอาหุตตา	เป็นล้าดำฟังดูลม
ชี้เกี้ยวคือปลาร้าย	จะทำให้ลายให้เรือจม
เอาใจเป็นปืนคม	ยิงระดมให้จมไป
จึงจะได้สินค้ามา	คือวิชาอันพิสมัย
จงหมั่นมั่นหมายใจ	อย่าได้คร้านการวิชา

จากหนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ชั้น ป.๕ หน้า ๔๓

สรุปความรู้.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิด.....

.....

.....

.....

.....

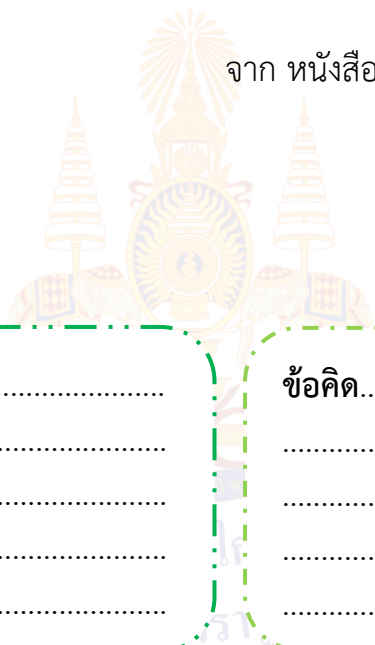
ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เราเกิดมาทั้งที่ชีวิตหนึ่ง
 ควรค้ำคึงพึ่งตนทนกัดฟัน
 กสิกิจพณิชยการงานมีเกียรติ
 หรือจะชอบวิชาอุตสาหกรรม
 เอาดวงใจเป็นทุนหนุนนำหน้า
 เอาความเพียรเป็นยานประสานกัน
 เงินและทองกองอยู่ประตุน้ำ
 ทรัพย์ในดินสินในน้ำออกคล้ำไป

อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน
 คิดบากบั่นมุ่งหน้ามานะนำ
 อย่าหยาบเหยียดพาลหาว่างานต่ำ
 เชิญเลือกทำตามถนัดอย่าฝัดวัน
 เอาปัญญาเป็นแรงมุ่งแข่งขัน
 ผลจะบรรลุลู่ประตุน้ำ
 คอยเปิดอ้ายิ้มรับไม่ขับไล่
 แลลมทองไทยพร้อมจะช่วยอำนวยเอย

จาก หนังสือวรรณคดีลำนำ ป.๕ หน้า ๗๐

สรุปความรู้.....

ข้อคิด.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนเรื่องตามจินตนาการ เป็นการเขียนเรื่องจากความคิด ความใฝ่ฝัน หรือความรู้สึกที่เกิดจากอารมณ์ต่าง ๆ ไม่ใช่เรื่องจริง ผู้ที่เขียนจะตามจินตนาการได้ดีต้องรู้จักสังเกตและมีความคิดสร้างสรรค์

วิธีการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

๑. เลือกเรื่องที่เขียนตามความสนใจ หรืออยากจะเขียน
๒. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน เพื่อให้มีข้อมูลเป็นพื้นฐานของจินตนาการ
๓. จัดทำโครงเรื่องโดยลำดับความคิดหรือลำดับเหตุการณ์ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
๔. เรียบเรียงเรื่องราว โดยใช้สำนวนภาษาที่เหมาะสม อาจมีการพรรณนา หรือใช้ข้อเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพหรือเกิดอารมณ์คล้อยตาม
๕. ปรับปรุงแก้ไขเรื่องราวให้สมบูรณ์ แก้ไขข้อผิดพลาดทั้งภาษาและการเว้นวรรคตอนอาจวาดภาพประกอบเพื่อความสวยงาม

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

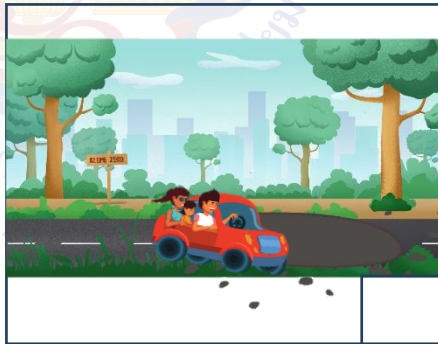
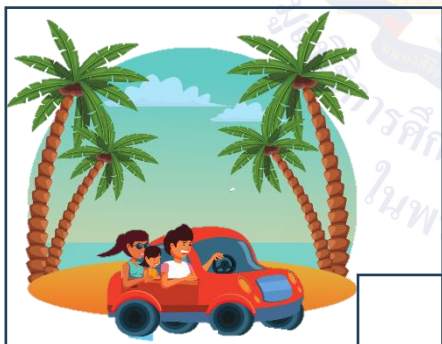
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน รูปเหตุการณ์ต่อไปนี้
 ที่นักเรียนชอบและอยากจะทำให้เกิดขึ้น พร้อมเขียนเรื่องตามจินตนาการเพิ่มเติมจากเหตุการณ์

ตอนแรก

วันหยุดของหนูนึม

วันนี้เป็นวันหยุด ครอบครัวของหนูนึมกำลัง
 จะออกเดินทาง หนูนึมพูดขึ้นว่า “let’s go” แต่
 หลังจากรถแล่นไปได้สักพักนั้น

ต่อมา

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนย่อความ คือ การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟัง (ดู) โดยตัดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับประเด็นหลักออกไป แล้วเขียนด้วยสำนวนภาษาของตนเองตามรูปแบบต่าง ๆ

องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

๑. ส่วนนำ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของเนื้อหาที่จะย่อความ มักจะมีรายการ ดังนี้ ประเภทเนื้อหา, ชื่อเรื่อง, ผู้แต่ง/ผู้ถ่ายทอด และข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น แหล่งที่มา วันเดือนปี ส่วนนำจะทำให้ทราบว่า เรื่องที่ย่อนั้นมีที่มาจากที่ใด สามารถย้อนไปสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ในกรณีที่สนใจอยากทราบเนื้อหาโดยละเอียด

๒. ส่วนที่ย่อความ เป็นเนื้อหาโดยสรุปที่ผู้ย่อความเรียบเรียงขึ้นด้วยภาษาของตนเอง

วิธีการเขียนย่อความ

๑. อ่านเนื้อหาที่จะย่อความให้จบแล้วประเมินคร่าว ๆ ว่าส่วนใดเป็นใจความสำคัญ ส่วนใดเป็นส่วนประกอบหรือส่วนเสริม (พลความ)

๒. หาข้อมูลว่าเนื้อหาที่จะเขียนย่อความเป็นเนื้อหาประเภทใด มีที่มาจากแหล่งใด

๓. เขียนส่วนนำของย่อความ โดยนำข้อมูลจากข้อ ๒ มาเขียน

๔. หากข้อมูลที่จะย่อความมีหลายย่อหน้า อาจใช้วิธีสรุปเนื้อหาแต่ละย่อหน้าไว้ก่อน แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้กระชับ

๕. หากเป็นคำประพันธ์จะต้องถอดคำประพันธ์ก่อนแล้วจึงย่อความ

๖. ไม่ควรเขียนเนื้อหาเพิ่มเติมหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติม นอกเหนือจากใจความสำคัญที่ปรากฏ

๗. เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ ในเนื้อเรื่องให้เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ คล้ายกับการเล่าเรื่องคนอื่นที่เราได้ยินมา

๘. หากมีคำราชาศัพท์ ให้คงคำราชาศัพท์ไว้ ไม่ใช่คำสามัญ

๙. ไม่ย่อความด้วยการใช้อักษรย่อ **ยกเว้น** พ.ศ. และ ค.ศ.

๑๐. ไม่ยกข้อความในเครื่องหมายอัฒภาค (“.....”) มาเขียนย่อความ แต่ให้สรุปเนื้อหา ก่อนแล้วจึงนำมาเขียน

๑๑. เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้ตรวจทานข้อมูลอีกครั้งว่ามีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ ควรเพิ่มหรือตัดส่วนใดออกบ้าง

รูปแบบการเขียนส่วนนำของข้อความ

๑. เนื้อหาจากหนังสือ/บทความ มีรูปแบบดังนี้

ย่อความเรื่อง.....(ชื่อเรื่อง)..... ของ.....(ผู้แต่ง).....
จาก.....(ชื่อหนังสือ)..... หน้า.....(เลขหน้า)..... ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อความเรื่อง **ลักษณะคำไทย** ของ **พระยาอุปกิตศิลปสาร** จาก **หนังสือหลักภาษาไทย**
หน้า **๕๙-๑๑๑** ความว่า

๒. เนื้อหาเป็นคำประพันธ์ มีรูปแบบดังนี้

ย่อคำประพันธ์/ย่อ.....(ประเภทคำประพันธ์)..... เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง+ชื่อตอน).....
ของ.....(ผู้แต่ง)..... จาก.....(ชื่อหนังสือ)..... หน้า.....(เลขหน้า)..... ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อ **คำประพันธ์** เรื่อง **พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร** ของ **พระ**
สุนทรโวหาร (ภู่) จาก **พระอภัยมณี** หน้า **๑๒๐-๑๕๐** ความว่า

๓. เนื้อหาเป็นข่าว มีรูปแบบดังนี้

ย่อข่าวเรื่อง.....(หัวข้อข่าว)..... จาก.....(แหล่งนำเสนอข่าว).....
วันที่.....(วันเดือนปี)..... ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อข่าวเรื่อง **โคราชสั่งปิดโรงเรียนกุนเชียง** จาก **ไทยรัฐออนไลน์** วันที่ **๑๕ พ.ค. ๖๔**
ความว่า

๔. เนื้อหาจากอินเทอร์เน็ต มีรูปแบบดังนี้

ย่อความ/ย่อ (ประเภทของงานเขียน) เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง).....
ของ.....(ผู้เขียน/ถ้าไม่ปรากฏผู้เขียนก็ไม่ต้องระบุ)..... จาก.....(ชื่อเว็บไซต์).....
เข้าถึงวันที่.....(วันเดือนปีที่สืบค้น)..... ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อความเรื่อง **ประเพณีกวนข้าวทิพย์** จาก **www.praprayneethai.com** เข้าถึงวันที่
๑๖ พ.ค. ๖๔ ความว่า

วีระชาติ ศิริไกรวัฒนาวงศ์. (๒๕๖๔). Lecture สรุปร่วมภาษาไทย ประถม.

กรุงเทพฯ: คาร์เปเดียมเมอร์

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับการเขียนย่อความ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนย่อความ
 ลำดับต่อไป

หลักการเขียนย่อความ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนย่อความ คือ การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟัง (ดู) โดยตัดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักออกไป แล้วเขียนด้วยสำนวนภาษาของตนเองตามรูปแบบต่าง ๆ

องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

๑. ส่วนนำ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของเนื้อหาที่จะย่อความ มักจะมีรายการ ดังนี้ ประเภทเนื้อหา, ชื่อเรื่อง, ผู้แต่ง/ผู้ถ่ายทอด และข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น แหล่งที่มา วันเดือนปี ส่วนนำจะทำให้ทราบว่า เรื่องที่ย่อนั้นมีที่มาจากที่ใด สามารถย้อนไปสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ในกรณีที่สนใจอยากทราบเนื้อหาโดยละเอียด
๒. ส่วนที่ย่อความ เป็นเนื้อหาโดยสรุปที่ผู้ย่อความเรียบเรียงขึ้นด้วยภาษาของตนเอง

วิธีการเขียนย่อความ

๑. อ่านเนื้อหาที่จะย่อความให้จบแล้วประเมินคร่าว ๆ ว่าส่วนใดเป็นใจความสำคัญ ส่วนใดเป็นส่วนประกอบหรือส่วนเสริม (พลความ)
๒. หาข้อมูลว่าเนื้อหาที่จะเขียนย่อความเป็นเนื้อหาประเภทใด มีที่มาจากแหล่งใด
๓. เขียนส่วนนำของย่อความ โดยนำข้อมูลจากข้อ ๒ มาเขียน
๔. หากข้อมูลที่จะย่อความมีหลายย่อหน้า อาจใช้วิธีสรุปเนื้อหาแต่ละย่อหน้าไว้ก่อน แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้กระชับ
๕. หากเป็นคำประพันธ์จะต้องถอดคำประพันธ์ก่อนแล้วจึงย่อความ
๖. ไม่ควรเขียนเนื้อหาเพิ่มเติมหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติม นอกเหนือจากใจความสำคัญที่ปรากฏ
๗. เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ ในเนื้อเรื่องให้เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ คล้ายกับการเล่าเรื่องคนอื่นที่เราได้ยินมา
๘. หากมีคำราชาศัพท์ ให้คงคำราชาศัพท์ไว้ ไม่ใช่คำสามัญ
๙. ไม่ย่อความด้วยการใช้อักษรย่อ **ยกเว้น** พ.ศ. และ ค.ศ.
๑๐. ไม่ยกข้อความในเครื่องหมายอัฒภาค (“.....”) มาเขียนย่อความ แต่ให้สรุปเนื้อหา ก่อนแล้วจึงนำมาเขียน
๑๑. เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้ตรวจทานข้อมูลอีกครั้งว่ามีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ ควรเพิ่มหรือตัดส่วนใดออกบ้าง

รูปแบบการเขียนส่วนนำของข้อความ

๑. เนื้อหาจากหนังสือ/บทความ มีรูปแบบดังนี้

ย่อความเรื่อง.....(ชื่อเรื่อง)..... ของ.....(ผู้แต่ง).....
จาก.....(ชื่อหนังสือ)..... หน้า.....(เลขหน้า)..... ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อความเรื่อง **ลักษณะคำไทย** ของ **พระยาอุปกิตศิลปสาร** จาก **หนังสือหลักภาษาไทย**
หน้า **๕๙-๑๑๑** ความว่า

๒. เนื้อหาเป็นคำประพันธ์ มีรูปแบบดังนี้

ย่อคำประพันธ์/ย่อ.....(ประเภทคำประพันธ์)..... เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง+ชื่อตอน).....
ของ.....(ผู้แต่ง).....จาก.....(ชื่อหนังสือ).....หน้า.....(เลขหน้า)..... ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อ **คำประพันธ์** เรื่อง **พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร** ของ **พระ**
สุนทรโวหาร (ภู่) จาก **พระอภัยมณี** หน้า **๑๒๐-๑๕๐** ความว่า

๓. เนื้อหาเป็นข่าว มีรูปแบบดังนี้

ย่อข่าวเรื่อง.....(หัวข้อข่าว)..... จาก.....(แหล่งนำเสนอข่าว).....
วันที่.....(วันเดือนปี)..... ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อข่าวเรื่อง **โคราชสั่งปิดโรงเรียนกุนเชียง** จาก **ไทยรัฐออนไลน์** วันที่ **๑๕ พ.ค. ๖๔**
ความว่า

๔. เนื้อหาจากอินเทอร์เน็ต มีรูปแบบดังนี้

ย่อความ/ย่อ (ประเภทของงานเขียน) เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง).....
ของ.....(ผู้เขียน/ถ้าไม่ปรากฏผู้เขียนก็ไม่ต้องระบุ)..... จาก.....(ชื่อเว็บไซต์).....
เข้าถึงวันที่.....(วันเดือนปีที่สืบค้น)..... ความว่า

ตัวอย่าง

ย่อความเรื่อง **ประเพณีกวนข้าวทิพย์** จาก **www.praprayneethai.com** เข้าถึงวันที่
๑๖ พ.ค. ๖๔ ความว่า

วีระชาติ ศิริไกรวัฒนาวงศ์. (๒๕๖๔). Lecture สรุปร่วมภาษาไทย ประถม.

กรุงเทพฯ: คาร์เปเดียมเมอร์

นิทานธรรม เรื่อง พญาช้างผู้เสียสละ

ณ บริเวณป่าหิมพานต์ มีช้างป่าโขลงหนึ่งจำนวนนับเป็นแสนตัวอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข โดยมีพญาช้างสีลวะเป็นจ่าโขลง ยาช้างสีลวะมีรูปร่างลักษณะสวยงามมากเป็นช้างขาวปลอดทั้งตัว มองดูแล้วเหมือนทองคำเงิน ตาทั้งสองข้างกลมเหมือนแก้วมณี หน้าแดงระเรื่อเหมือนผ้ากำพลแดง งวงขาวย้อยเหมือนพวงเงินที่ประดับด้วยหยดทองคำขาว เท้าทั้งสี่เหมือนทาด้วยน้ำครั่ง

พญาช้างสีลวะเป็นช้างที่ถือศีล ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม ต่อมาเกิดเบื่อหน่ายโขลงช้างที่รับผิดชอบดูแล จึงปลีกตัวไปอยู่ตามลำพัง

ยังมีพรานป่าชาวเมืองพาราณสีคนหนึ่งเดินทางไปบริเวณป่าหิมพานต์เพื่อหาเก็บผักผลไม้และล่าสัตว์เลี้ยงชีพ เขาเดินไปเรื่อย ๆ จนเข้าไปในป่าลึกและจำไม่ได้ว่าทิศไหนเป็นทิศตะวันออกหรือทิศตะวันตก ทิศเหนือหรือทิศใต้ จึงหลงทางกลับเมืองพาราณสีไม่ถูก และเมื่อไม่เห็นทางจะช่วยเหลือตนเองได้ก็ร้องไห้คร่ำครวญอยู่กลางป่านั้นเอง

พญาช้างได้ยินเสียงคร่ำครวญของพรานป่าแล้วเกิดสงสารจะช่วยเขา

“ชายคนนั้นกำลังประสบทุกข์ เราจะต้องช่วยเขา” พญาช้างคิดพลางค่อย ๆ เดินเข้าไปหาพรานป่า

ฝ่ายพรานป่าเห็นช้างเดินมาใกล้ก็รู้สึกกลัวจึงถอยหนี พญาช้างเห็นพรานป่าถอยหนีก็หยุดมองอยู่เฉย ๆ

“เอ๊ะ... ช้างตัวนี้มีท่าทางแปลกประหลาด” พรานป่าเริ่มคิดได้ “เวลาเราหนีมันกลับหยุดเวลาเราหยุดมันกลับเดินเข้ามา สงสัยจะมาช่วยเรา”

ครั้นคิดได้ดังนี้ จึงรวบรวมความกล้ายืนคอยช้างซึ่งค่อย ๆ เดินเข้ามาใกล้ทุกขณะ พญาช้างเดินมาอยู่ใกล้ ๆ แล้วสายสายตามองดูนายพรานชั่วขณะหนึ่ง จากนั้นจึงถามไปว่า

“ท่านผู้เจริญ ท่านเดินร้องไห้คร่ำครวญอยู่ทำไม”

พรานรู้สึกดีใจที่ได้ยินเสียงช้างถามอย่างอ่อนโยน จึงตอบไปว่า

“ข้าพเจ้าร้องไห้คร่ำครวญเพราะกลับบ้านไม่ถูก คงตายอยู่กลางป่านี้เป็นแน่”

“ท่านมาจากไหน”

“จากเมืองพาราณสี”

“ข้าพเจ้าไม่รู้หรอกว่าเมืองพาราณสีอยู่ที่ไหน แต่ท่านจะพาออกไปให้พ้นป่า จากนั้นท่านค่อยหาทางกลับบ้านเอง”

“ขอบคุณท่านมาก พญาช้าง”

พญาช้างสีลวะชำนาญเส้นทางลัดเลาะภูเขาและป่าไม้ก็ถึงบริเวณชายป่าหิมพานต์ แล้วค่อย ๆ ย่อตัวลงเพื่อให้พรานป่าลงได้อย่างสะดวก เมื่อพรานป่าลงมายืนบนพื้นดินแล้ว พญาช้างก็พูดขึ้นว่า

“ท่านผู้เจริญ เลยป่านี้ไปหน่อยหนึ่งก็เป็นทางใหญ่ที่มนุษย์เดินไปมากัน ทางสายนี้คงจะมีทางแยกไปเมืองพาราณสี”

“ข้าพเจ้าช่วยท่านครั้งนี้มิได้หวังอะไรตอบแทน” ช้างพูดขึ้น “มีอยู่อย่างเดียวที่จะขอท่าน จะให้ข้าพเจ้าได้หรือเปล่า”

“ท่านขออะไรวามายเลย”

“ขอให้ท่านอย่าบอกเรื่องที่มาพบข้าพเจ้าและอย่าบอกเรื่องที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่”

“เท่านี้เองหรือ” พรานป่าแสดงท่ารับคำขอร้องได้

“ขอบคุณท่านมาก” พญาช้างพุดจบก็นั่งหลังเดินกลับเข้าป่าลึกไป

ฝ่ายพรานป่า ตลอดเวลาที่นั่งหลังพญาช้างออกมาจากป่านั้นก็คอยสังเกตหนทางโดยอาศัย
ภูเขาเล็ก ๆ และต้นไม้เป็นเครื่องหมาย

สักวันหนึ่งเราจะกลับมาอีก” เขาคิดอยู่ในใจ “ช้างตัวนี้งามสวย ถ้าใครต้องการซื้อ เราจะมา
ตัดไปขาย”

ดังนั้น เมื่อกลับมาถึงเมืองพาราณสีแล้ว วันหนึ่งขณะเดินไปตามท้องถนน เห็นพวกช่างงาช่าง
กำลังเอางาช่างมาทำเป็นรูปแปลก ๆ ก็พลันคิดถึงพญาช้างสีละ เขาจึงเดินเข้าไปถาม

“ท่านอยากได้งาช่างเป็นกันไหม”

“พุดเป็นเล่นไป” พวกช่างงาแสดงท่าอยากได้ “งาช่างเป็นมีค่ามากกว่างาช่างตายอีก”

“ถ้าพวกท่านอยากได้ ข้าพเจ้าจะไปหามาให้”

“ไปเอามาเลย เอามาได้เดี๋ยวนี้ยิ่ง”

เมื่อพวกช่างงายืนยันว่ารับซื้อแน่นอน พรานป่าก็รีบกลับบ้านเพื่อเตรียมเสบียงเหล็กและ
เสบียงแล้วออกเดินทางมุ่งหน้าไปป่าหิมพานต์ที่อยู่ของพญาช้างสีละทันที เขาชำนาญการเดินทาง
และจเครื่องหมายได้ดี เดินทางอยู่ไม่กี่วันก็ไปถึงที่อยู่ของพญาช้าง

“ท่านผู้เจริญ ท่านกลับมาทำไมละ” พญาช้างสีละถามเขาซึ่งบัดนี้มายืนอยู่เบื้องหน้า

“พญาช้าง” พรานป่าตอบล่อลวง “ข้าพเจ้ามาหาท่านนั่นแหละ”

“มีเรื่องอะไรหรือ”

“พญาช้าง ข้าพเจ้าไม่มีญาติพี่น้องแถมยังหากินฝืดเคือง มาครั้งนี้ก็เพื่อจะมาขอของท่านสัก
สองท่อนเพื่อเอาไปขาย”

“ได้ ถ้างาของข้าพเจ้าจะช่วยให้ท่านเลี้ยงชีวิตอยู่ได้” พญาช้างสีละพุดด้วยความเต็มใจ
จากนั้นก็หมอบลง

พรานป่าดีใจมากจึงรีบเอาเสบียงออกมาเสบียงตรงบริเวณส่วนปลายงาทั้งสองข้าง แล้วก็รีบ
เดินทางกลับไปเมืองพาราณสี นางาช่างไปขายไปให้พวกช่างงาได้ราคามางามทีเดียว เขาเป็นอยู่
อย่างสุขสบายได้ระยะหนึ่งเงินก็หมด จึงเดินทางกลับมาขอตัดงาส่วนที่เหลืออีก

“พญาช้าง งาสองท่อนที่ท่านให้ไปขายได้ราคาเพียงแค่นี้เท่านั้น ข้าพเจ้ามาครั้งนี้ก็เพื่อ
จะมาขอของที่ยังเหลือไปขายอีก” พรานโอดครวญ

“เชิญท่านตัดเลย” พญาช้างสีละบอกพรานป่าพาลหมอบลง

พรานป่าก็ตัดเองไปอีก ๒ ท่อน รายได้จากงา ๒ ท่อนนั้นช่วยให้เขาเป็นอยู่อย่างสบายได้
ระยะหนึ่ง จากนั้นเขาก็กลับมาขอตัดงาส่วนที่ยังเหลืออยู่อีก จนครั้งสุดท้ายมาขอตัดเอาโคนงาส่วนที่
ยังฝังอยู่ในเนื้อ

“เชิญท่านตัดเลย” พญาข้างสีลวะเสียสละให้เหมือนอย่างเคย พรานป่าจึงมาเอาเลื่อยแล้ว
ป็นขึ้นไปตัดจนขาด ครั้นได้ตามต้องการแล้วก็รีบจากไปด้วยความดีใจ

ขณะที่เขาเดินจากพญาข้างสีลวะไปด้วยความดีใจนั้น ก็พลันเกิดเหตุอัศจรรย์ขึ้น คือ แผ่นดิน
ตรงที่เขาเดินอยู่นั้นได้แยกออกแล้วสูบเขาจมหายไป แล้วทันใดนั้นเองก็มีเปลวไฟจากอเวจีมหานคร
ลุกท่วมร่างของเขาแดงฉาน

เทวดาตนหนึ่งสถิตอยู่บริเวณป่านั้น เห็นพฤติกรรมของพรานป่ามาตลอด จนกระทั่งถึงเวลาที่
แผ่นดินสูบ จึงพูดขึ้นเสียงดังว่า

“คนอกตัญญูเห็นแก่ได้แม้ใครยกแผ่นดินให้เขาครอบครองก็ไม่ทำให้เขาหยุดโลภได้”

ฝ่ายพญาข้างสีลวะ แม้บัดนี้จะไม่มียาแล้ว ก็ต้องสู้ข่มความเจ็บปวดและทุกข์ทรมาน ต่อมาไม่
นานก็ล้มลงไปเมื่อถึงอายุขัย

นิทานธรรมเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนอกตัญญูนั้น แม้ตอนแรกจะดูรุ่งเรือง แต่สุดท้ายก็จะพบ
ความวิบัติ เหมือนอย่างพรานป่าอกตัญญูต่อพญาข้างสีลวะแล้วพบกับความวิบัติฉะนั้น

นิทานธรรม เรื่อง พญาข้างผู้เสียสละ ของ ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำยืมภาษาจีน ภาษาอังกฤษ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำยืมภาษาจีน ภาษาอังกฤษ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ประเทศไทยได้มีการติดต่อกับนานาประเทศ ทำให้ได้รับวิทยาการในด้านต่าง ๆ สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อภาษาไทยก็คือ วัฒนธรรมและคำศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย

คำยืมภาษาจีน

ภาษาจีนที่นำมาใช้ในภาษาไทย ส่วนใหญ่จะนำมาใช้โดยตรง ไม่ได้กำหนดคำไทยขึ้นใช้แทน เมื่อเขียนเป็นภาษาไทยจะใส่รูปแบบวรรณยุกต์ให้ออกเสียงใกล้เคียงกับสำเนียงภาษาเดิม

ตัวอย่าง

คำ	ความหมาย
เก๋	ปลอมหรือเลียนแบบเพื่อให้หลงผิดว่าเป็นของแท้
เจ	อาหารที่ไม่ปรุงด้วยเนื้อ และผักบางชนิด เช่น กระเทียม กุยช่าย ผักชี
ซีอิว	เครื่องปรุงรสอย่างน้ำปลา ทำด้วยถั่วเหลืองหมัก
เซียน	ผู้บำเพ็ญตนจนมีอิทธิฤทธิ์ ผู้วิเศษ
บ๊ะจ่าง	ชื่ออาหารคาวของจีนชนิดหนึ่ง ทำด้วยข้าวเหนียวนำมาผัดน้ำมัน ใส่มิ๊หมู เค็มหรือหมูพะโล้ กุนเชียง ไข่เค็มเฉาะไข่แดง กุ้งแห้ง เห็ดหอม เป็นต้น ห่อด้วยใบไผ่แล้วต้มให้สุก

คำยืมภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่แพร่หลาย ใช้เป็นภาษากลางหรือภาษาสากลในการสื่อสารทั่วโลก ดังนั้น คำที่มาจากภาษาอังกฤษจึงแทรกซึมเข้ามาอยู่ในภาษาไทยด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น การค้าขาย การศึกษา การกีฬา คำภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ในภาษาไทยมีหลายลักษณะ ดังนี้

๑. นำมาใช้โดยตรง ไม่ได้กำหนดคำไทยขึ้นใช้แทน (ทับศัพท์) เมื่อเขียนเป็นภาษาไทยจะไม่ใส่รูปวรรณยุกต์ แต่เมื่อออกเสียงให้ออกเสียงวรรณยุกต์เป็นสำเนียงเดิม และออกเสียงตัวสะกดตามมาตราตัวสะกดของไทย

คำภาษาอังกฤษ	คำทับศัพท์	คำอ่าน
Condominium	คอนโดมิเนียม	คอน-โด-มิ-เนียม
Supermarket	ซูเปอร์มาร์เก็ต	ซู-เป้อ-มา-เก็ต
Computer	คอมพิวเตอร์	คอม-พิว-เต้อ

คำภาษาอังกฤษ	คำทับศัพท์	คำอ่าน
Technology	เทคโนโลยี	เท็ก-โน-โล-ยี
Website	เว็บไซต์	เว็บ-ไซ้
Internet	อินเทอร์เน็ต	อิน-เทอ-เน็ต

๒. กำหนดคำไทยใช้แทน (ศัพท์บัญญัติ) คำที่มาจากภาษาอังกฤษบางคำ จะมีการกำหนดคำไทยขึ้นมาใช้แทน โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

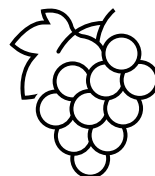
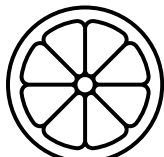
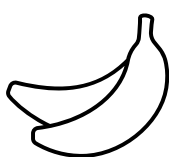
คำภาษาอังกฤษ	คำทับศัพท์	ศัพท์บัญญัติ
Taxi	แท็กซี่	รถยนต์รับจ้างสาธารณะ
Passport	พาสปอร์ต	หนังสือเดินทาง
Furniture	เฟอร์นิเจอร์	เครื่องเรือน เครื่องประดับ
Fashion	แฟชั่น	สมัยนิยม
Office	ออฟฟิศ	สำนักงาน ที่ทำการ
Galaxy	กาแล็กซี่	ดาราจักร

การใช้คำที่มาจากภาษาอังกฤษ หากใช้ในการเขียนหรือภาษาที่เป็นทางการ ควรใช้คำที่ได้กำหนดคำไทยแทนแล้ว ยกเว้นคำที่ยังไม่ได้กำหนดคำไทยจึงใช้คำจากภาษาเดิม

ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำยืมภาษาจีน ภาษาอังกฤษ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำยืมภาษาจีน ภาษาอังกฤษ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคที่กำหนดให้ แล้วค้นหาคำภาษาจีนและคำภาษาอังกฤษในประโยค หากคำในประโยคนั้นมีภาษาจีนให้ใส่ (จ) หน้าประโยค หากคำในประโยคนั้นมีภาษาอังกฤษให้ใส่ (อ) หน้าประโยค

๑. กวยจั๊บร้านนี้อร่อยมาก มีลูกค้าแน่นทุกวัน
๒. คุณแม่กำลังอบคุกกี้ในครัว
๓. คุณน่าจะบอกว่าวันหยุดนี้จะพาฉันไปกินบุฟเฟต์ปิ้งย่างที่เพิ่งเปิดใหม่
๔. ฉันชอบกินสเตอรว์เบอร์รี่มากที่สุด
๕. อากกำลังทำบ๊ะจ่างเพื่อเตรียมสำหรับเทศกาลไหว้บ๊ะจ่างในวันพรุ่งนี้
๖. คุณพ่อชอบกินเกาเหลามากกว่าก๋วยเตี๋ยว
๗. กระทรวงสาธารณสุขเชิญชวนให้ประชาชนไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่
๘. เมนูแนะนำของร้าน คือ ไอศกรีมรสช็อกโกแลต
๙. พายุไต้ฝุ่นเป็นพายุที่มีความรุนแรงสูง
๑๐. น้ำเก๊กฮวยมีสรรพคุณช่วยแก้กระหาย ดับร้อน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง คำยืมภาษาบาลี สันสกฤต
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง คำยืมภาษาบาลี สันสกฤต
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ประเทศไทยได้มีการติดต่อกับนานาประเทศ ทำให้ได้รับวิทยาการในด้านต่าง ๆ สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อภาษาไทยก็คือ วัฒนธรรมและคำศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย

คำยืมภาษาบาลี

คำภาษาบาลีมีลักษณะ ดังนี้

๑. คำที่มี “พ” ส่วนใหญ่ เช่น กีฬา วาฬ โอฬาร
๒. คำที่ขึ้นต้นด้วย ปฎิ ส่วนใหญ่ เช่น ปฎิทิน ปฎิบัติ ปฎิวัติ
๓. คำที่มีรูปพยัญชนะเหมือนกันซ้อนกัน ไม่นับรวมคำที่ใช้ ร หัน (รร) ส่วนใหญ่มาจากภาษาบาลี เช่น เมตตา นิพพาน
๔. คำที่มีรูปพยัญชนะประสม (มีรูปพยัญชนะที่ต่างกัน ๒ ตัวเรียงกัน) ได้แก่ กข จฉ ชฌ ญห ฎฐ ฌห ตล ทธ ปผ พภ และมห ส่วนใหญ่มาจากภาษาบาลี เช่น ปัญหา ทุกข์ บุพผา

คำยืมภาษาสันสกฤต

คำภาษาสันสกฤตมีลักษณะ ดังนี้

๑. คำที่มี “ฤ” และ “ฤ” ส่วนใหญ่ เช่น ฤดู ฤษี
๒. คำที่มี “ศ” และ “ษ” ส่วนใหญ่ เช่น ศีรษะ โศก แต่คำที่มี ศ บางคำเป็นคำไทย เช่น ศอก ศีก เต็ก และบางคำเป็นคำเขมร เช่น เลิศ มาศ
๓. คำที่มี ร หัน (รร) เช่น ภรรยา มรรค
๔. คำที่มีรูปพยัญชนะประสม (คำที่มีรูปพยัญชนะที่ต่างกัน ๒ ตัวเรียงกันโดยรูปพยัญชนะตัวที่ ๒ จะเป็น “ญ” หรือ “ย”) ได้แก่ กย ชญ ฌย ตย หย ทย นย และ มย ส่วนใหญ่มาจากภาษาสันสกฤต เช่น มัชฌม วิทยา สัตย์

ทีมวิชาการ Life Balance. (มปท.). Super Easy Memory Note ภาษาไทย ระดับ ป.๔-๕-๖

เรียนก็เข้าใจ สอบยิ่งง่ายเลย. กรุงเทพฯ: บริษัท อินส์พัล จำกัด

สำนักพิมพ์ Life Balance.

ใบงานที่ ๙ เรื่อง คำยืมภาษาบาลี สันสกฤต
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง คำยืมภาษาบาลี สันสกฤต
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกคำในกรอบ แล้วนำไปใส่ตารางคำยืมภาษาบาลีและสันสกฤตให้ถูกต้อง

ศรัทธา	นิพพาน	ปัญญา	วิทยา	อุทยาน
ทุกข์	บุพผา	อัคคี	อธิษฐาน	รัศมี
บุษบา	กรีธา	พยัคฆ์	วิญญูณ	บัลลังก์
ทัพพี	กษัตริย์	วัตถุ	คฤหาสน์	ปัจจุบัน

คำยืมภาษาบาลี	คำยืมภาษาสันสกฤต

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ประเทศไทยได้มีการติดต่อกับนานาประเทศ ทำให้ได้รับวิทยาการในด้านต่าง ๆ สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อภาษาไทยก็คือ วัฒนธรรมและคำศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย

คำยืมภาษาเขมร

๑. มักเป็นคำที่มักสะกดด้วย จ ญ ร ล เช่น เสด็จ เผด็จ อาจ อำนาจ บำเพ็ญ สราญ กำจร จราจร ตำบล บันดาล

๒. มักเป็นคำควบกล้ำ เช่น ไกร ช้าง ปรง ปรับปรุ ประอง

๓. มักขึ้นต้นด้วยคำที่ใช้ บัง บัน บรร บำ นำหน้า เช่น บังคับ บังคม บังเกิด บังอาจ บันได บันดาล บันลือ บำเพ็ญ บำบัด บำเหน็จ

๔. มักขึ้นต้นด้วยคำว่า กำ ดำ ตำ จำ ชำ สำ บำ รำ เช่น

กำ = กำเดา กำแพง กำลั้ง กำไร กำจัด กำจร กำจร กำพรัว กำสรวล กำเนิด

ดำ = ดำเนิน ดำริ ดำรง (ดำริ ดำไร แปลว่า ช้าง)

ตำ = ตำนาน ตำรวจ ตำบล ตำรา ตำลึง ตำนึก ตำนิน

จำ = จำนำ จำนอง จำหน่าย จำแนก

ชำ = ชำนิ ชำนาญ ชำร่วย ชำระ ชำแหละ ชำรุด

สำ = สำราญ สำรวย สำเร็จ สำเนา สำเภา

บำ = บำเรอ บำราบ บำนาญ บำเหน็จ บำรุง บำเพ็ญ

รำ = รำคาญ รำไร

๕. นิยมเป็นคำที่นิยมใช้อักษรนำ เช่น สนุก สนาน สม่คร สมาน เสด็จ สมอ ถนน เฉลียว

๖. คำเขมรส่วนมากใช้เป็นคำราชาศัพท์ เช่น เสวย บรรทม เสด็จ โปรด ขนง เขนย สรวล

๗. เป็นคำแผลง เช่น ครบ > คำรบ, ขदान > กระदान, จำย > จำหน่วย, แจก > จำแนก, ชาญ > ชำนาญ, เดิน > ดำเนิน, เรียบ > ระเบียบ, รำ > ระบำ, ตริ > ดำริ, ตรวจ > ตำรวจ

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วค้นหาคำยืมภาษาเขมร โดยวงกลมคำที่เป็นคำยืมภาษาเขมร แล้วนำมาเขียนให้ถูกต้อง

ในวันหยุดที่ผ่านทอฝันและเมฆได้ไปเที่ยวที่วนอุทยานปราณบุรี ทั้งสองคนได้เดินสำรวจพันธุ์ไม้ต่าง ๆ และระบบนิเวศป่าชายเลน ทางเดินจะเป็นสะพานไม้ยาวประมาณ ๑ กิโลเมตร โดยทางเดินนั้นจะวนกลับมาบรรจบกันที่ทางเข้าด้านหน้า นักท่องเที่ยวสามารถเดินไปตามทางได้โดยไม่ต้องกังวลว่าจะหลงทาง ทั้งสองคนได้จดบันทึกชื่อต้นไม้และสัตว์ที่พบลงในสมุดโน้ตเพื่อเก็บข้อมูล ไม่ว่าจะเห็นต้นโกงกาง โปรงแดง หรือสัตว์ตัวเล็ก ๆ เช่น ปูก้ามดาบ หอยขี้กา กุ้งดีดขัน ที่ช่วยย่อยสลายอินทรีย์สารแล้วย่อยออกมาเป็นปุ๋ย การได้มาแหล่งท่องเที่ยวเชิงระบบนิเวศทำให้ทอฝันและก้อนเมฆสนุกมาก ทั้งสองคนมีความตั้งใจว่าถ้ามีโอกาสจะกลับมาที่นี่อีกครั้ง

คำยืมภาษาเขมร ได้แก่

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง นิทานอ่านสนุก

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันทำได้	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. อ่านในใจนิทานที่บ้านและบอกข้อคิดเห็นจากเรื่อง					☐
๒. พุดสรุปเรื่องจากการอ่าน					☐
๓. เขียนเรื่องตามจินตนาการ					☐
๔. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน					☐
๕. บอกคำยืมจากภาษาต่างประเทศ					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

๓. สิ่งที่ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

๔. สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗
ราชาธิราช ตอน กำเนิดมะกะโท

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ใจความสำคัญ

คือ ความคิดสำคัญที่เป็นแก่นหรือสาระสำคัญของเรื่องและผู้เขียนมุ่งสื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบ

ทักษะพื้นฐานของการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. สสำรวจส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้

๒. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการจับใจความ หรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น โดยจับใจความให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

๓. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง

วิธีจับใจความสำคัญ

๑. อ่านพิจารณาเนื้อหาที่ละเอียดหน้า และค้นหาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออก เช่น ตัวอย่าง สำนวนเปรียบเทียบ ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยาย

๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านจับใจความเรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

๑. เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท เป็นเรื่องเกี่ยวกับชนชาติใด และนักเรียนทราบได้อย่างไร

.....

.....

๒. นักเรียนคิดว่าเรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท เป็นเรื่องจริงหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

๓. มะกะโทเชื่อคำทำนายและหาช่องทางที่ก้าวหน้า มียศถาบรรดาศักดิ์ แสดงว่ามะกะโทเป็นคนที่ทะเยอทะยานใฝ่หาความเจริญหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

๔. นักเรียนควรนำลักษณะนิสัยเรื่องใดของมะกะโทมาเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

.....

.....

๕. สรุปใจความสำคัญจากการอ่านเรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การระบุนิยามและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การระบุนิยามและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การสรุปความรู้

การสรุปความรู้ เป็นการสรุปความรู้หรือทฤษฎีที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน โดยเขียนสรุปเป็นประโยคสั้น ๆ หรือข้อความสั้น ๆ เพื่อขยายความเข้าใจให้ชัดเจนมากขึ้น

การสรุปข้อคิด

การสรุปข้อคิดเป็นการค้นหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งข้อคิดอาจแฝงอยู่ในเนื้อเรื่องหรืออยู่ส่วนท้ายของเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านอาจเขียนสรุปข้อคิดเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ หรือเป็นคำคมก็ได้

การสรุปความรู้และข้อคิดมีหลักพื้นฐานการปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านรอบแรกเพื่อดูชื่อเรื่องก่อน แล้วอ่านโดยมีคำถามในใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรผลเป็นอย่างไร ข้อความใดสำคัญให้ขีดเส้นใต้ไว้
๒. อ่านอีกครั้ง โดยดูรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อค้นหาความรู้สำคัญและข้อคิด
๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมจนกว่าจะเข้าใจเนื้อหา
๔. ให้สรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้
๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างละเอียดและสละสลวย โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง
๖. ทบทวนการสรุปความรู้อีกครั้ง เพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเติม หลักการสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การระบุความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาธิราช ตอน กำเนิดมะกะโท
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การระบุความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ราชาธิราช ตอน กำเนิดมะกะโท แล้วระบุว่าข้อความใดเป็นความรู้ และข้อความใดเป็นข้อคิด ข้อความใดเป็นความรู้ให้ใส่ ★ หน้าข้อ ข้อความใดเป็นข้อคิดให้ใส่ ✓ หน้าข้อ

- _____ ๑. การมองการณ์ไกล จะทำให้เรามีแนวทางและทิศทางในการดำเนินชีวิต
- _____ ๒. การแต่งเครื่องสักการบูชาก่อนการฟังคำทำนาย หรือทั่วไปเรียกว่า “การดูดวง”
- _____ ๓. การมีความมุ่งมั่นพยายามในทำสิ่งใด ย่อมทำให้ประสบความสำเร็จ
- _____ ๔. ผู้มีปัญญาคิดไตร่ตรองเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ย่อมทำให้ผู้คนสรรเสริญ
- _____ ๕. การประกอบอาชีพค้าขาย เช่น การใช้ปัญญาในการเจรจาค้าขายกับผู้อื่น
 การมีความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อให้บรรลุความสำเร็จ
- _____ ๖. ได้รู้เกี่ยวกับการเลือกเมล็ดพันธุ์ผักกาดและการเพาะปลูกผักกาดเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี
- _____ ๗. ความกตัญญูรู้คุณต่อผู้มีพระคุณจะทำให้ชีวิตเจริญก้าวหน้า
- _____ ๘. ความกล้าหาญและรอบคอบในการทำสิ่งต่าง ๆ ย่อมนำมาซึ่งความชนะต่ออุปสรรค
- _____ ๙. การเชื่อมั่นในตนเอง มีความทะเยอทะยานในการไขว่คว้าความสำเร็จก้าวหน้าแก่ชีวิต
 เป็นสิ่งที่ควรกระทำ แต่ต้องกระทำด้วยความซื่อสัตย์และความอดุสาหะ
- _____ ๑๐. ได้รู้ว่าประวัติศาสตร์ของชนชาติมอญ มีศูนย์กลางอำนาจการปกครองอยู่ในเมือง
 เมาะตะมะในสมัยนั้น และทราบถึงวัฒนธรรมประเพณีของชาวมอญที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าของเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาราช ตอน กำเนิดมะกะโท
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าของเรื่องที่อ่าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน เป็นการวิเคราะห์คุณค่างานเด่นในด้านต่าง ๆ ของเรื่อง เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยใช้ความคิดพิจารณา ไตร่ตรอง กลับรอก แยกแยะและแสวงหาเหตุผลเพื่อประเมินคุณค่าของวรรณคดีอย่างมีเหตุผล

การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

คุณค่าของเรื่องที่อ่านแบ่งได้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ คือ การที่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิดเพิ่มขึ้น ทำให้มีปัญญา แลกงานทั้งด้านวิชาการ ความรู้รอบตัว ความรู้เท่าทันคนและอื่น ๆ

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือ ความพิถีพิถันในการใช้คำอย่างประณีตทำให้เกิดความงาม ความไพเราะในการใช้ภาษา ผู้อ่านสามารถได้รับรสไพเราะของเสียง ซาบซึ้งในความหมาย เห็นภาพเคลื่อนไหว เกิดจินตนาการตามสัมผัสอารมณ์และความนึกคิดต่าง ๆ ที่ผู้แต่งถ่ายทอด ออกมาเป็นบทประพันธ์ เช่น ความรู้สึกโศกเศร้าสะเทือนใจ โกรธ ตลกขบขัน เป็นต้น

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ เรื่องราวที่อ่านจะสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม คติชีวิต คำสั่งสอน คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ การเมือง อาหารการกิน สอดแทรกไปกับการดำเนินเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ เกี่ยวกับสังคมในอดีต ช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิตความเป็นไทยมากยิ่งขึ้น และงานเขียนที่ดีจะช่วย จรรโลงสังคมได้ด้วย

๔. คุณค่าด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ผู้การที่ผู้อ่านสามารถนำ แนวคิดจากวรรณคดีและประสบการณ์จาก เรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านนั้น ๆ ว่าให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้าง แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าของเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าของเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วเลือกข้อความมาเขียนให้ถูกต้องตามหัวข้อ

ข้อความที่ ๑ แสดงถึงคุณธรรมของความขยันมานะบากบั่นและความอดทน

ข้อความที่ ๒ แสดงความสามารถของการใช้ปัญญาในการคิดเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

ข้อความที่ ๓ เป็นแบบอย่างของงานประพันธ์ร้อยแก้วที่มีความไพเราะ ถ้อยคำภาษางดงาม สละสลวย

ข้อความที่ ๔ เป็นเรื่องราวที่แสดงวิถีชีวิตระหว่างเจ้าผู้ครองแผ่นดินกับขุนนางและไพร่ฟ้าประชาราษฎร์

ข้อความที่ ๕ เจ้าพระยาพระคลัง (หน) และคณะ ซึ่งประกอบด้วย พระยาอินทรอัศคราช พระภริมรัศมี และพระศรีภุริปริชา เป็นผู้แปลและเรียบเรียง

ข้อความที่ ๖ วัตถุประสงค์ในการแต่ง คือ เพื่อสืบทอดตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ที่จะทรงสร้างหนังสือให้คงมีไว้เป็นต้นฉบับสำหรับพระนคร

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา คือ

.....

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือ

.....

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ

.....

๔. คุณค่าด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การบรรยาย คือ การเล่าเรื่อง การกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน โดยชี้ให้เห็นฉาก สถานที่ เวลา เหตุการณ์สาเหตุที่ก่อให้เกิด สภาพแวดล้อม บุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลที่เกิดจากเหตุการณ์นั้นๆ เนื้อหาในการ บรรยายอาจเป็นเรื่องจริง เช่น ประวัติบุคคล เรื่องเล่าจากประสบการณ์หรือเป็นเรื่องสมมติ เช่น นิทาน นิยาย เรื่องสั้นที่มีการเล่าเรื่อง

การพรรณนา คือ การให้รายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สิ่งนั้นอาจจะเป็นบุคคล วัตถุ สถานที่หรือ เหตุการณ์ช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยพรรณนาส่วนประกอบแต่ละส่วนให้แจ่มแจ้งหรือชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของสิ่งนั้น ๆ

ข้อความที่เป็นการบรรยาย คือ ข้อความที่เป็นการเล่าเรื่อง การกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน โดยชี้ให้เห็นฉาก สถานที่ เวลาเหตุการณ์สาเหตุที่ก่อให้เกิด สภาพแวดล้อม บุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลที่เกิดจากเหตุการณ์นั้น ๆ เนื้อหาในการบรรยายอาจเป็นเรื่องจริง เช่น ประวัติบุคคล เรื่องเล่าจากประสบการณ์หรือเป็นเรื่องสมมติ เช่น นิทาน นิยาย เรื่องสั้นที่มีการเล่าเรื่อง

ข้อความที่เป็นการพรรณนา คือ ข้อความที่เป็นการให้รายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สิ่งนั้นอาจจะเป็นบุคคล วัตถุ สถานที่หรือเหตุการณ์ช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยยกพรรณนาส่วนประกอบแต่ละส่วนให้แจ่มแจ้งหรือชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของสิ่งนั้น ๆ

**ใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกอ่านข้อความที่เป็นการบรรยายและการพรรณนาให้ถูกต้อง

ข้อความที่เป็นการบรรยาย

ใบหม้อข้าวหม้อแกงลิงส่วนมากมีสีแดง อาจเป็นสีแดงเข้ม สีแดงสด หรือมีหลายสี เช่น สีแดงเหลืองเขียว ต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิงเป็นพืชชนิดหนึ่ง มักขึ้นในทุ่งโล่งที่เป็นดินทรายแห้งแล้ง มีอาหารน้อยพืชชนิดนี้จึงหาทางเพิ่มแหล่งอาหาร โดยล่อแมลงมากินน้ำหวานบริเวณขอบกระเปาะและฝาปิดอยู่ที่ปลายใบ เราจึงเรียกต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิงว่า “พืชกินสัตว์”

จากหนังสือเรียนภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ หน้า ๒๑๙

ข้อความที่เป็นการพรรณนา

หญิงชราอาศัยอยู่ในกระท่อมเล็ก ๆ ที่ท้ายสวนแห่งหนึ่ง หลายเดือนผ่านไป นางอยู่อย่างโดดเดี่ยว เงียบเหงา ลูกหลานจากนางไปนานไม่มีใครแวะเวียนมาหานางเลย นางถูกทอดทิ้ง ต่อกว่าแห้ว เดียวดาย ดูภายนอกจะเห็นสีหน้านางเรียบเฉย แต่ดวงตานั้นมีอาการเหม่อลอย ฉวยแววกังวล และรอคอย ในส่วนลึกของจิตใจนางคงเศร้าคร่ำครวญ โหยหาด้วยความคิดถึงการรอคอยของนางก็ผ่านไปอย่างแสนเชื่องช้า วันแล้ววันเล่า ไม่มีใครมาหานางเลย นางรอคอยอย่างท้อแท้แทบสิ้นหวังในชีวิต นางวิงวอนให้มีผู้คนมาหานางบ้าง มาได้ถามทุกข์สุขนางบ้าง หยิบยื่นอาหารประทังชีวิตให้นางบ้าง แต่ก็ไม่มีวีแววเลย ทุกคนจากนางไปหมด ไปแล้วจะกลับมาไหม นางนั่งรำพึงอยู่เช่นนี้ทุกวันคืน

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน เป็นการเขียนอธิบายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ ภาษาที่ใช้ควรเป็นภาษาทางการ เรียบเรียงขั้นตอนตามลำดับเพื่อให้ปฏิบัติหรือนำไปใช้ได้ ถูกวิธี เช่น การประดิษฐ์สิ่งของ การประกอบอาหาร การพับกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ

ตัวอย่าง

การเขียนขั้นตอนการตัดแปลงโคมไฟลายดอกไม้

ขั้นตอนที่ ๑ ถอดฝาครอบโคมไฟออก แล้วเช็ดทำความสะอาด

ขั้นตอนที่ ๒ นำเศษผ้ามาตัดเป็นรูปดอกไม้ขนาดต่าง ๆ ตามต้องการ

ขั้นตอนที่ ๓ เขียนเครื่องหมายกำหนดตำแหน่งที่จะเย็บดอกไม้ผ้าติดกับโคมไฟโดยรอบ

ขั้นตอนที่ ๔ เย็บผ้ารูปดอกไม้ติดกับฝาครอบโคมไฟตามตำแหน่งที่กำหนดไว้

ประโยชน์จากการนำของเก่ามาตัดแปลง คือ เหมือนได้ของชิ้นใหม่ ได้ฝึกฝนทักษะการทำงาน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนคำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านวิธีการทำแซนด์วิชไส้แฮมแล้วนำตัวเลขหน้าข้อความ เติมลงใน ให้ตรงกับภาพด้านล่าง แล้วนำรายละเอียดวัตถุดิบที่ใช้ทำแซนด์วิชมาเขียนให้ถูกต้อง

วิธีการทำแซนด์วิชไส้แฮม

๑. นำแฮมมาต้มในน้ำร้อนเพื่อลดรสเค็ม, ปลอกแตงกวาและหั่นเป็นแผ่นบาง ๆ
๒. วางขนมปังไว้ล่างสุด แล้ววางชีสแผ่น, แฮม, แตงกวา และซอสตามลำดับ (ซอสที่ใช้ได้แก่ ซอสมะเขือเทศ, ซอสพริก, ซอสมัสดาร์ต นำมาผสมให้เข้ากัน)
๓. วางปิดท้ายด้วยขนมปัง

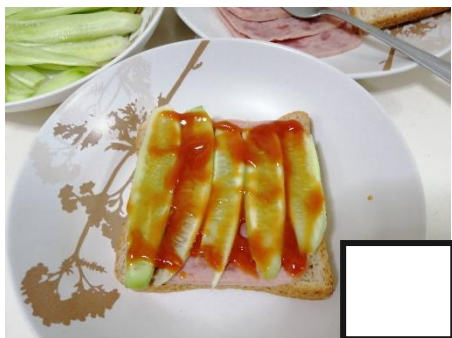

ขอขอบคุณข้อมูลและรูปภาพประกอบจาก

<https://www.wongnai.com/recipes/ugc/9905e66c75234f4b9d819d00a36481a7?ref=ct>

วัตถุดิบที่ใช้ในการทำแซนด์วิชไส้แฮม

๑.	๒.
๓.	๔.
๕.	๖.
๗.	

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

**ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การพูดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**

การพูดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นการพูดเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับแลกเปลี่ยนความรู้ การพูดรายงานอาจพูดเพื่อนำเสนอทฤษฎี นำเสนอวิธีการ นำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ

หลักการพูดรายงานลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. เริ่มพูดรายงานด้วยการกล่าวนำ เช่น ผู้ร่วมงาน จุดประสงค์ แหล่งข้อมูล
๒. ในขณะที่เริ่มรายงานควรพูดให้ชัดเจน ออกเสียงถูกต้อง เสียงดังพอประมาณ น้ำเสียงนุ่มนวลน่าฟัง
๓. รายงานเรื่องตามลำดับเนื้อหา ลำดับขั้นตอน หรือลำดับเหตุการณ์ให้ และต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
๔. มีบุคลิกภาพที่ดี ยืนหรือนั่งอย่างสง่างาม
๕. รักษาเวลาในการพูดตามที่กำหนด ไม่พูดยืดเยื้อ ไม่พูดวกวนไปมา
๖. เมื่อพูดรายงานจบ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามหรือแสดงความคิดเห็น
๗. กล่าวขอบคุณเมื่อได้รับคำชมเชย หรือข้อคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ

มารยาทในการฟังและการดู

๑. แสดงความสนใจ โดยฟังและดูอย่างสงบ ไม่พูดคุยกัน หรือทำกิจกรรมอื่น
๒. เมื่อต้องการถาม ควรรอโอกาสให้ผู้พูดพูดจบก่อน แล้วยกมือก่อนถาม
๓. ใช้น้ำเสียงและกิริยาที่สุภาพในการซักถาม
๔. เมื่อฟังหรือดูจบ ควรปรบมือให้ผู้พูด

มารยาทในการพูด

๑. กล่าวทักทายผู้ฟังอย่างสุภาพ
๒. ขณะพูดควรสบตาผู้ฟัง
๓. พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ออกเสียงชัดเจน ใช้เสียงดังพอประมาณ และน้ำเสียงน่าฟัง
๔. แสดงท่าทางประกอบการพูดอย่างสุภาพและเหมาะสม
๕. เมื่อพูดจบควรกล่าวขอบคุณและกล่าวลาผู้ฟังอย่างสุภาพ

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การใช้พจนานุกรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การใช้พจนานุกรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

พจนานุกรม หมายถึง หนังสือที่มีคำในภาษาใดภาษาหนึ่ง เรียงตามลำดับตัวอักษร โดยทั่ว ๆ ไป จะบอกความหมายและที่มาของคำ

การใช้พจนานุกรมควรมีความรู้ ดังนี้

๑) รู้วิธีการเรียงลำดับคำที่อยู่ในพจนานุกรม

๒) รู้ส่วนประกอบของข้อมูลเกี่ยวกับคำที่อยู่ในพจนานุกรม เช่น ชนิดของคำ คำอ่าน ที่มาของคำ ความหมาย

วิธีการเรียงลำดับอักษรตามพจนานุกรม

๑. ดูพยัญชนะตัวแรกของคำ เช่น กิน ให้ดู ก ถ้าคำนั้นขึ้นด้วย ก-, ก-, ไ-, ไ-, โ- ให้ดูตัวถัดมา เช่น แม่ ให้ดู ม

๒. จะเรียงลำดับจาก “ก” ไปจนถึง “ฮ” ส่วน “ฤ ฦ” จะอยู่หลัง “ร” ส่วน “ภ ฎ” จะอยู่หลัง “ล” เรียงลำดับ ดังนี้

ก	ข	ฃ	ค	ฅ	ฉ	ง	จ
ฉ	ช	ฌ	ฉ	ญ	ฎ	ฏ	ฐ
ฑ	ฒ	ณ	ด	ต	ถ	ท	ธ
น	บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ
ม	ย	ร	ฤ	ฦ	ล	ภ	ฎ
ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ	ฮ

๓. คำที่ไม่มีรูปสระจะมาก่อนคำที่มีรูปสระ คำที่มีรูปสระน้อยกว่าจะมาก่อนคำที่มีรูปสระมากกว่า เรียงลำดับ (พร้อมหลักจำ) ได้ดังนี้

ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ
๑	กก (สระโอะมีตัวสะกดถึง ม)	๑๒	มิ (-)	๒๓	เพราะ (ะ-)
๒	กร (สระออ มี ร สะกดรวมถึงควบแท้)	๑๓	ดี (-)	๒๔	เป็น (ะ-)
๓	กฤษ (ฤ)	๑๔	รี (-)	๒๕	เสีย (ะ-ย / ะ-ยะ)
๔	กล (สระโอะ มี ล สะกดรวมถึงควบแท้ ล)	๑๕	มีด (- + ตัวสะกด)	๒๖	เสีย (ะ-อ / ะ-อะ)
๕	กวง (สระอัวมีตัวสะกดรวบถึงควบแท้ ว)	๑๖	มือ (-อ)	๒๗	แม่ (ะ-)
๖	กอ (-อ)	๑๗	จุด (ุ-)	๒๘	แข็ง (ะ-)
๗	จะ (-ะ)	๑๘	รูป (ุ-)	๒๙	แน่ (ะ-)
๘	ดับ (สระอะมีตัวสะกด (-))	๑๙	เก้ (ะ-)	๓๐	โก (ะ-)
๙	วัว ยัวะ (-ว / -วะ)	๒๐	เห็น (ะ-)	๓๑	โอะ (ะ-)
๑๐	หมา (-า)	๒๑	เตะ (ะ-)	๓๒	ให้ (ะ-)
๑๑	ดำ (-า)	๒๒	เตา (ะ-า)	๓๓	ไป (ะ-)

๔. พยัญชนะต้นเหมือนกัน สระเหมือนกัน คำควบกล้ำจะมาก่อนพยัญชนะต้นเดี่ยว เช่น ปลา มาก่อน ปา

๕. คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์จะมาก่อนคำที่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น กา มาก่อน ก้า, ปา มาก่อน ป้า

๖. พยัญชนะต้นเหมือนกัน สระเหมือนกัน ตัวสะกดเหมือนกัน จะเรียงได้ดังนี้ คำที่ไม่มีไม้ไต่คู้และวรรณยุกต์ คำที่มีไม้ไต่คู้ คำที่มีวรรณยุกต์ เช่น กอง ก้อง ก้อง

วิธีการใช้พจนานุกรมหาคำศัพท์

๑. หาคำโดยดูตามลำดับตัวอักษร (ดูวิธีการเรียงลำดับอักษรตามพจนานุกรม)

๒. ดูคำอ่านที่ปรากฏในวงเล็บเหลี่ยม หลังคำ ([]) หากคำนั้นอ่านได้ ๒ แบบ คำอ่านแบบที่ ๒ มักเป็นการอ่านตามความนิยม

๓. ถ้าในวงเล็บเหลี่ยมเขียนคำอ่านไม่ครบ โดยมี - อยู่ด้านหน้าหรือด้านหลัง แปลว่า พยางค์ที่ขีดไว้เป็นคำที่อ่านตามปกติ เช่น กรณีการ [กระระ-] แปลว่า ๒ พยางค์หลังอ่านตามปกติ (ทั้งหมดนี้อ่านว่า กระระนิกา)

๔. ตัวอักษรย่อหลังคำอ่าน หรือถ้าไม่มีคำอ่านจะอยู่หลังคำศัพท์ (หรือเรียกว่า คำตั้ง / คำแม่) จะบอกชนิดของคำ ดังนี้

- น. = คำนาม
- ส. = คำสรรพนาม
- ก. = คำกริยา
- ว. = คำวิเศษณ์
- บ. = คำบุพบท
- สัน. = คำสันธาน
- อ. = คำอุทาน

๕. ตัวอักษรย่อที่อยู่หลังความหมาย จะอยู่ในวงเล็บ เป็นที่มาของคำหรือประวัติของคำ ดังนี้

(ข.) = เขมร	(จ.) = จีน
(ช.) = ชาว	(ญ.) = ญวน
(ญ.) = ญี่ปุ่น	(ต.) = ตะเลง
(บ.) = เบงกาลี	(ป.) = บาลี
(ฝ.) = ฝรั่งเศส	(ม.) = มลายู
(ล.) = ละติน	(ส.) = สันสกฤต
(อ.) = อังกฤษ	(ฮ.) = ฮินดี

๖. คำที่ไม่ใช่อักษรย่อและปรากฏในวงเล็บ อยู่หลังคำศัพท์ หน้าชนิดของคำจะบอกว่าคำนั้นใช้เฉพาะแห่งอย่างไร มีดังนี้

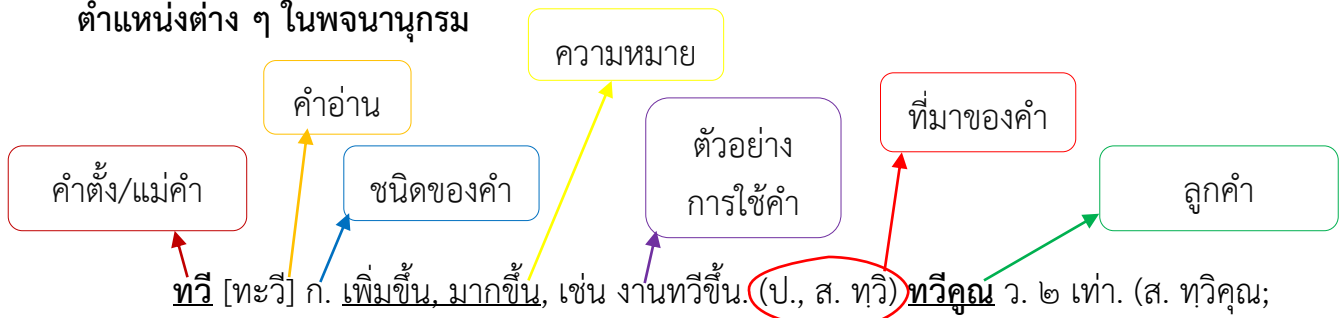
(กฏ)	= คำที่ใช้ในกฎหมาย	(ราชา)	= คำที่ใช้ในราชาศัพท์
(กลอน)	= คำที่ใช้ในบทร้อยกรอง	(โบ)	= คำโบราณ
(ปาก)	= คำที่เป็นภาษาปาก	(สำ)	= คำที่เป็นสำนวน
(ถิ่น)	= คำที่เป็นภาษาเฉพาะถิ่น		

๗. หลังความหมายจะมีคำว่า เช่น หลังคำว่าเช่นคือตัวอย่างการใช้คำ ดังตัวอย่างในตาราง

คำศัพท์	ชนิดของคำ	ความหมาย	ตัวอย่างการใช้คำ
พอ	ว.	ถูก, ชอบ	เช่น พอใจ พอตา พอหู

๘. ลูกคำ คือ คำที่ขึ้นต้นด้วยคำนั้นและมีคำอื่นประสมอยู่ด้วย แต่ไม่ใช่ตัวอย่างการใช้คำ หากใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน จะมีระบุไว้ชัดเจนว่ามีลูกคำอะไร

ตำแหน่งต่าง ๆ ในพจนานุกรม

ทวิ [ทะวี] ก. เพิ่มขึ้น, มากขึ้น, เช่น งานทวิขึ้น. (ป., ส. ทวิ) **ทวิคุณ** ว. ๒ เท่า. (ส. ทวิคุณ; ป. ทิคุณ). **ทวีธาภิเษก** น. พระราชพิธีสมโภชเมื่อรัชกาลที่ ๕ ทรงครองราชย์สมบัติยืนนานมาเป็น ๒ เท่าของรัชกาลที่ ๔ , เรียกเหรียญที่จัดทำขึ้นเป็นที่ระลึกในพระราชพิธีนี้ว่า เหรียญทวีธาภิเษก.

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การใช้พจนานุกรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การใช้พจนานุกรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเรียงคำให้ถูกต้องตามพจนานุกรม

๑. ตำนาน ปริศนา กตัญญู อาจิน ขวัญ

๒. ผุยมง ธนบัตร รัฐธรรมนูญ ไวร้ส คอมพิวเตอร์

๓. มูถนธิ มุงมัน บริจาค บุพการี มาตรฐาน

๔. ข้าวเหนียว กล้วยแขก เครื่องปรุง ใบตอง ถ่าน

๕. บันดาล บุญญธิการ โบราณ บายศรี บทบาท

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนบอกความหมายของคำต่อไปนี้ตามพจนานุกรม

๑. ปกิกกะ

ความหมาย.....

๒. ศรีธา

ความหมาย.....

๓. คณาจารย์

ความหมาย.....

๔. ถกเถียง

ความหมาย.....

๕. อคติ

ความหมาย.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่องที่ฟังและดูในชีวิตประจำวัน เช่น ข่าวและเหตุการณ์ การอภิปราย โฆษณา ต้องรู้จักใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ จะทำให้สามารถตัดสินใจได้ว่าเรื่องนั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. เนื้อหาต้องมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจน สามารถตรวจสอบได้
๒. สำนวนภาษาที่ใช้ต้องอธิบายให้เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่มีลักษณะชวนเชื่อทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน
๓. หากเป็นข่าวต้องเล่าเหตุการณ์ตามลำดับตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่ปิดบังอำพราง ต้องอ้างอิงหลักฐานที่มา สถานที่ เวลา รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดที่ชัดเจน
๔. หากเรื่องนั้นมีการแสดงความคิดเห็นประกอบ ต้องพิจารณาเหตุผลตามความเป็นจริง ไม่ชักจูงไปในทางใดทางหนึ่ง

ประเภทของข่าว

๑. ข่าวบันเทิง	๒. ข่าวอาชญากรรม
๓. ข่าวการเมือง	๔. ข่าวดินฟ้าอากาศ
๕. ข่าวการศึกษา-สังคม	๖. ข่าวต่างประเทศ
๗. ข่าวกีฬา	

การอ่านประเมินข่าว

ควรพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

๑. การพาดหัวข่าว
 - ๑.๑ หัวข่าวตรงกับสาระของข่าว
 - ๑.๒ ใช้ภาษากระชับ เข้าใจง่าย
 - ๑.๓ ไม่ใช่ภาษาที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือใช้คำผิดความหมาย
๒. เนื้อหาข่าว
 - ๒.๑ เป็นจริงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
 - ๒.๒ ไม่ควรมีความคิดเห็นหรือเพิ่มเนื้อหาตามใจผู้เขียน
 - ๒.๓ เป็นข่าวที่ให้ความรู้แก่สาธารณชน ไม่ทำลายความมั่นคงของชาติ และศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

๒.๔ ใช้ภาษาสุภาพ

๒.๕ มีหลักฐานอ้างอิงที่มา สถานที่ เวลา บุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้ خوان่าเชื่อถือ

แนวทางในการวิเคราะห์

๑. เป็นเรื่องอะไรหรือกล่าวถึงเรื่องใด
๒. เนื้อหาของเรื่องมีหลักฐานน่าเชื่อถือหรือไม่
๓. การใช้สำนวนภาษาในข่าวมีลักษณะเป็นอย่างไร
๔. รายละเอียดของเรื่อง การเล่าเหตุการณ์ในเรื่องเป็นอย่างไร
๕. ความน่าเชื่อถือของเรื่อง
๖. ประโยชน์ที่ได้จากเรื่อง
๗. ความคิดเห็นจากการฟัง การดู และการอ่าน

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

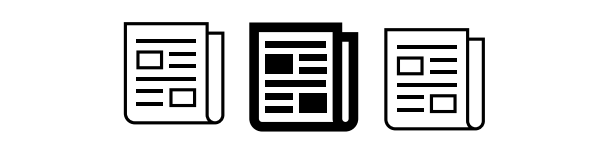
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข่าวที่กำหนดให้ว่าเป็นข่าวประเภทใด จากนั้นให้นักเรียนเลือกตัวอักษรหน้าข้อความเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ก. ข่าวบันเทิง	ข. ข่าวอาชญากรรม	ค. ข่าวการเมือง	ง. ข่าวดินฟ้าอากาศ
จ. ข่าวการศึกษา-สังคม	ฉ. ข่าวต่างประเทศ	ช. ข่าวกีฬา	

บุรีรัมย์ ส่ง “ศุภณัฐภูมิ เหมือนตา” มุ่งหน้าสู่เลสเตอร์ ซิตี้
 บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด โดยนายชนนชนก ชิตชอบ ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาเยาวชน สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ได้ส่ง ศุภณัฐภูมิ เหมือนตา มุ่งหน้าสู่เลสเตอร์ ซิตี้
 ความเคลื่อนไหวของ “เจ้าแบงค์” ศุภณัฐภูมิ เหมือนตา กองหน้าสุดแกร่งของทัพปราสาทสายฟ้าที่กำลังจะไปสโมสรเลสเตอร์ ซิตี้ นับเป็นอีกหนึ่งความท้าทายของ แบงค์ ขอร่วมส่งกำลังใจให้ประสบผลสำเร็จบนเส้นทางลูกหนังครั้งนี้

กำหนดสรุปคดี “แอม” ส่งอัยการวันที่ ๓๐ มิ.ย. “บิ๊กโจ๊ก” มั่นใจในหลักฐาน
 “รองโจ๊ก” สรุปคดี “แอม ไชยาไนต์” เป็นครั้ง สุดท้ายมีทั้งหมด ๑๕ คดี รวบรวมสำนวนการ สอบสวนส่งอัยการในวันที่ ๓๐ มิ.ย. นี้ ยืนยันหลักฐานแน่นหนา ทุกครั้งที่ส่งชื่อแอมจะลงมือฆ่าทันที มั่นใจในพยานและหลักฐานเพียงพอคดีเดียวก็มีโทษประหาร พร้อมขยายผลถึงเว็บพนันที่เกี่ยวข้องกับแอม มีเงินหมุนเวียนร่วม ๗๘ ล้านบาท

“กระทรวงศึกษาธิการ” ปลดล็อกการศึกษาไทย ด้วยนโยบาย “ซ่อม สร้าง ป้องกัน”
 การศึกษาของเด็กไทยคือหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนและผลักดันเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างรวดเร็ว เมื่อการศึกษาและเศรษฐกิจเดินหน้าไปพร้อมกัน ประชาชนในประเทศก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความมั่นคงในชีวิตอย่างยั่งยืน เหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงยึดหลักนโยบายของรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์ของชาติ ๒๐ ปี โดยมุ่งพัฒนาการศึกษาไทยใน ๓ ด้าน ด้วยนโยบาย “ซ่อม สร้าง ป้องกัน” คือ การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (ซ่อม) การสร้างโอกาสทางการศึกษา (สร้าง) และยกระดับคุณภาพทางการศึกษา (ป้องกัน)

สภาพอากาศวันนี้ เดือน ๒๕ จว.
“เหนือ-อีสาน-ตะวันออก” ระวังฝนตกหนัก
 “กรมอุตุฯ” พยากรณ์อากาศวันนี้ มีฝนเพิ่มขึ้น “เหนือ-ตะวันออก” ตกหนัก “อีสาน” อ่วมสุดตกหนักถึงหนักมาก ทะเลคลื่นสูง ๑ เมตร บริเวณที่มีฝนฟ้าคะนองสูงกว่า ๑-๒ เมตร ขอชาวเรือระมัดระวัง

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่องที่ฟังและดูในชีวิตประจำวัน เช่น ข่าวและเหตุการณ์ การอภิปราย โฆษณา ต้องรู้จักใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ จะทำให้สามารถตัดสินใจได้ว่าเรื่องนั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. เนื้อหาต้องมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจน สามารถตรวจสอบได้
๒. สำนวนภาษาที่ใช้ต้องอธิบายให้เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่มีลักษณะชวนเชื่อทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน
๓. หากเป็นข่าวต้องเล่าเหตุการณ์ตามลำดับตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่ปิดบังอำพราง ต้องอ้างอิงหลักฐานที่มา สถานที่ เวลา รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดที่ชัดเจน
๔. หากเรื่องนั้นมีการแสดงความคิดเห็นประกอบ ต้องพิจารณาเหตุผลตามความเป็นจริง ไม่ชักจูงไปในทางใดทางหนึ่ง

ประเภทของข่าว

๑. ข่าวบันเทิง	๒. ข่าวอาชญากรรม
๓. ข่าวการเมือง	๔. ข่าวดินฟ้าอากาศ
๕. ข่าวการศึกษา-สังคม	๖. ข่าวต่างประเทศ
๗. ข่าวกีฬา	

การอ่านประเมินข่าว

ควรพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

๑. การพาดหัวข่าว
 - ๑.๑ หัวข่าวตรงกับสาระของข่าว
 - ๑.๒ ใช้ภาษากระชับ เข้าใจง่าย
 - ๑.๓ ไม่ใช่ภาษาที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือใช้คำผิดความหมาย
๒. เนื้อหาข่าว
 - ๒.๑ เป็นจริงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
 - ๒.๒ ไม่ควรมีความคิดเห็นหรือเพิ่มเนื้อหาตามใจผู้เขียน
 - ๒.๓ เป็นข่าวที่ให้ความรู้แก่สาธารณชน ไม่ทำลายความมั่นคงของชาติ และศีลธรรมอันดีงามของประชาชน
 - ๒.๔ ใช้ภาษาสุภาพ
 - ๒.๕ มีหลักฐานอ้างอิงที่มา สถานที่ เวลา บุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้ข่าวน่าเชื่อถือ

แนวทางในการวิเคราะห์

๑. เป็นเรื่องอะไรหรือกล่าวถึงเรื่องใด
๒. เนื้อหาของเรื่องมีหลักฐานน่าเชื่อถือหรือไม่
๓. การใช้สำนวนภาษาในข่าวมีลักษณะเป็นอย่างไร
๔. รายละเอียดของเรื่อง การเล่าเหตุการณ์ในเรื่องเป็นอย่างไร
๕. ความน่าเชื่อถือของเรื่อง
๖. ประโยชน์ที่ได้จากเรื่อง
๗. ความคิดเห็นจากการฟัง การดู และการอ่าน

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชธานีราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามความสนใจ แล้ววิเคราะห์ข่าวจากคำถามที่กำหนดให้

การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน

๑. ชื่อเรื่อง
๒. เนื้อหาของเรื่องมีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่ อย่างไร

๓. การใช้สำนวนภาษา

๔. รายละเอียดของเรื่อง การเล่าเหตุการณ์

๕. ความน่าเชื่อถือของเรื่อง

๖. ประโยชน์ที่ได้จากเรื่อง

๗. แสดงความคิดเห็นจากข่าวเรื่องนี้

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อ่าน คิด เขียน สร้างสรรค์ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน คือ การค้นหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่อง
 ที่อ่านว่า เรื่องนั้น ๆ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรแก่ผู้อ่าน เมื่อสรุปความรู้และข้อคิดได้
 แล้ว จึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การสรุปความรู้

การสรุปความรู้ เป็นการสรุปความรู้หรือทฤษฎีที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน โดยเขียนสรุปเป็น
 ประโยคสั้น ๆ หรือข้อความสั้น ๆ เพื่อขยายความเข้าใจให้ชัดเจนมากขึ้น

การสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านนั้น ๆ ว่าให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้าง
 แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การสรุปความรู้และข้อคิดมีหลักพื้นฐานการปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านรอบแรกเพื่อดูชื่อเรื่องก่อน แล้วอ่านโดยมีคำถามในใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน
 เมื่อไร อย่างไรผลเป็นอย่างไร ข้อความใดสำคัญให้ขีดเส้นใต้ไว้
๒. อ่านอีกครั้ง โดยดูรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อค้นหาความรู้สำคัญและข้อคิด
๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมจนกว่าจะเข้าใจเนื้อหา
๔. ให้สรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้
๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างละเอียดและสละสลวย โดย
 ใช้สำนวนภาษาของตนเอง
๖. ทบทวนการสรุปความรู้อีกครั้ง เพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเติม
 หลักการสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อ่าน คิด เขียน สร้างสรรค์ (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาราช ตอน กำเนิดมะกะโท
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อ่าน คิด เขียน สร้างสรรค์ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องนิทานชาดก เรื่อง มิตรแท้ แล้วตอบคำถามตามที่กำหนด

๑. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง

- เหยี่ยว ๒ สามีภรรยาตัดสินใจมีลูกด้วยกันทันทีหลังจากที่ย้ายมาอยู่ในป่า
- เหยี่ยว ๒ สามีผูกมิตรกับสัตว์อีก ๓ ตัวที่อยู่ในป่าก่อนมีลูก ได้แก่ พญานกออก ราชสีห์

และเต่า

ชาวบ้านที่มาล่าสัตว์ก่อไฟทำให้ลูกนกเหยี่ยวสำลักควัน และส่งเสียงร้องดังขึ้น ชาวบ้านจึงจะขึ้นไปจับลูกนกเหยี่ยวมาปิ้งกิน

- นกเหยี่ยวเห็นลูกตกอยู่ในอัตรายจึงบินเข้าไปจิกชาวบ้านเพื่อปกป้องลูก
- สามีนกเหยี่ยวบินไปขอความช่วยเหลือจากพญานกออก พญานกออกมาช่วยดับไฟที่

ชาวบ้านก่อทิ้งคั้งจนเหนื่อยล้า

นกเหยี่ยวไปขอความช่วยเหลือจากเต่า ชาวบ้านเห็นเต่าก็จะจับเต่า แต่กลับถูกเต่าลากลงน้ำจนสำลัก

ชาวบ้านขึ้นมาก่อไฟใหม่ รอให้ถึงเวลาเช้าเพื่อจะกลับไปจับลูกนกเหยี่ยวมากิน

เหยี่ยว ๒ สามีภรรยาไปขอความช่วยเหลือจากราชสีห์ เมื่อชาวบ้านเห็นราชสีห์จึงพากันวิ่งหนีไปเพราะกลัวตาย

ราชสีห์ให้โอวาทแก่สัตว์ทั้งหลายว่า อย่าทำลายมิตร อยู่อย่างไม่ประมาทเถิด

๒. ให้นักเรียนเขียนข้อคิดที่ได้จากเรื่อง พร้อมทั้งบอกว่าจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

นิทานชาดก เรื่อง มิตรแท้

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งประกอบอาชีพล่าสัตว์ พอทราบข่าวว่าป่าใดมีสัตว์ ก็จะมาสร้างกระท่อมเล็ก ๆ พักอยู่ใกล้ป่านั้นเพื่อล่าสัตว์ ต่อมาได้พากันไปล่าสัตว์ในป่าแห่งหนึ่งในป่านั้นมีสระว่ายนํ้าสระหนึ่ง มีสัตว์ ๔ ชนิด อาศัยอยู่รอบด้านสระ ด้านขวามือของสระมีเหยี่ยว ๒ สามีภรรยาอาศัยอยู่ที่ต้นกระท่อม ด้านเหนือมีราชสีห์ ด้านตะวันออกมีพระยานกออก และในสระมีเต่าอาศัยอยู่

วันหนึ่งเหยี่ยวสามีได้ปรึกษารักรยาว่า

“นี่น้อง...เราควรจะมีลูกน้อยได้แล้วละ”

“พี่จ๋า...เรายังไม่มีมิตรเลย ถ้าเกิดภัยอันตรายขึ้นมาเราจะไปพึ่งใคร ก่อนจะมีลูกน้อย น้องว่าเราควรจะไปผูกมิตรกับสัตว์ทั้ง ๓ ตัวนั้นก่อน” สามีเหยี่ยวเห็นดีด้วย จึงไปผูกมิตรกับสัตว์ทั้ง ๓ ตัว ไม่นานก็มีลูกน้อย ๒ ตัว

อยู่มาวันหนึ่ง พวกชาวบ้านกลุ่มนั้นพากันตะเวนล่าสัตว์ตลอดวันไม่ได้สัตว์อะไรสักตัวเลย ปรึกษากันว่า “เมื่อไม่ได้อะไร พวกเราก็พักอยู่ในป่านี้แหละ ได้อะไรค่อยกลับบ้าน” แล้วตกลงพักค้างคืนใต้ต้นกระท่อมต้นนั้น เมื่อมียุ้งมารุมกัดพวกเขาจึงก่อกองไฟขึ้น คว้นไฟได้รมลูกนกเหยี่ยว พวกมันจึงพากันร้อง พวกเขาจึงพูดขึ้นว่า “เสียงลูกนกนี้ หาดอะไรไม่ได้ ทั้งวันหิวจนตาลายอยู่แล้ว มัดคบเพลิงเร็วจะขึ้นไปนำมันลงมาปิ้งกิน” แม่เหยี่ยวพอลูกส่งเสียงร้องก็ทราบว่ามีภัยอันตรายแล้ว จึงรีบบินบอกสามีให้ไปขอความช่วยเหลือจากพระยานกออก

พระยานกออกยินดีช่วยเหลือ มันบินไปเกาะที่ต้นไม้ต้นหนึ่งที่อยู่ข้าง ๆ พอชาวบ้านคนหนึ่งถือคบเพลิงป็นขึ้นต้นไม้ใกล้จะถึงรังนกเหยี่ยว มันก็รีบบินลงไปในสระเพื่อนำน้ำมาดับคบเพลิง คนคนนั้นก็ลงไปจุดคบเพลิงและป็นขึ้นใหม่ พอใกล้จะพั้งรังนกเหยี่ยวก็ถูกพระยานกออกดับคบเพลิงอีก เป็นอยู่เช่นนี้จนตึกตื่นเที่ยงคืน พระยานกออกเห็นเหนื่อยจนตาแดงกำ เหยี่ยวเห็นพระยานกออกเหนื่อยเหนื่อยมากแล้วจึงขอบคุณและให้กลับไปพักผ่อน ส่วนมันก็รีบขอความช่วยเหลือจากเต่า ซึ่งเต่าก็ขึ้นมาจากสระน้ำแล้วนำเปลือกต้มและสาหร่ายขึ้นไปดับกองไฟแล้วหมอบอยู่

พวกชาวบ้านเห็นเต่าใหญ่ขึ้นมาจากสระน้ำมาดับไฟก็พากันหันมาจับเต่าแทน ช่วยกันดึงเถาว์วัลย์มาผูก แต่กลับถูกเต่าใหญ่ลากลงสระน้ำไป ต่างคนก็สะบักสะบอมได้กินน้ำจันทองจากสระน้ำแล้วพากันบ่มพื้พ้ำว่า “พวกเราเหวย...นกออกคอยดับคบเพลิงเราตั้งครั้งคืน คราวนี้โดนเต่าใหญ่ลากลงน้ำได้กินน้ำจันทอง ก่อไฟขึ้นใหม่เถอะ เรา เมื่ออรุณขึ้นแล้วค่อยกินลูกเหยี่ยวก็ได้” ว่าแล้วก็พากันเก็บพื้พ้ำขึ้นมาก่อไฟใหม่

ส่วนเหยี่ยว ๒ สามีภรรยาหรือกันว่า “คงจะต้องถึงเวลาไปขอความช่วยเหลือจากท่านราชสีห์แล้วละทีนี้” เหยี่ยวสามีจึงไปขอความช่วยเหลือจากราชสีห์ ราชสีห์รับคำแล้วเดินไปที่กองไฟของชาวบ้าน พวกเขาพอเห็นราชสีห์เดินมาต่างก็พากันกลัวตายร้องเสียงหลงว่า “ครั้งแรกนกออกคอยดับเพลิง เต่าใหญ่มาทำให้พวกเราผ้าเปียก คราวนี้ราชสีห์จักมาเอาชีวิตพวกเราแล้ว” ต่างพากันแตกตื่นวิ่งหนีกระเจิงไป

ราชสีห์เดินไปได้ต้นกระทุ่มแต่ก็ไม่เห็นมีใครหลงเหลืออยู่เลย ไม่นานมันก็นเหี่ยว พญานก ออก และเต่าก็เข้ามาหา ราชสีห์จึงให้โอวาทว่า “ต่อแต่นี้ไป สู้เจ้าทั้งหลายอย่าทำลายมิตร อยู่ อย่างไม่ประมาทเถิด” แล้วก็กลับที่อยู่ของตน สัตว์ต่าง ๆ ก็แยกย้ายกลับไปที่อยู่ของตนไป แม่ เหี้ยยมองดูลูกน้อยของตนแล้วพูดขึ้นว่า “เพราะเรามีมิตรแท้ เราจึงรักษาลูก ๆ ไว้ได้” แล้วจึง กล่าวเป็นคาถาว่า

“บุคคลพึงคบมิตรสหายไว้ เพื่อรับความสุข เรากำจัดศัตรูได้ด้วยกำลังแห่งมิตร เหมือน เกราะที่บุคคลสวมแล้วป้องกันลูกศรทั้งหลายได้ฉะนั้น”

จากเรื่อง มิตรแท้ ในหนังสือ นิทานชาดก ของ ชลาสัย ศรีอารีย์

ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อ่าน คิด เขียน สร้างสรรค์ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนเรื่องตามจินตนาการ เป็นการเขียนเรื่องจากความคิด ความใฝ่ฝัน หรือความรู้สึกที่เกิดจากอารมณ์ต่าง ๆ ไม่ใช่เรื่องจริง ผู้ที่เขียนจะตามจินตนาการได้ดีต้องรู้จักสังเกตและมีความคิดสร้างสรรค์

วิธีการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

๑. เลือกเรื่องที่เขียนตามความสนใจ หรืออยากจะเขียน
๒. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน เพื่อให้มีข้อมูลเป็นพื้นฐานของจินตนาการ
๓. จัดทำโครงเรื่องโดยลำดับความคิดหรือลำดับเหตุการณ์ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
๔. เรียบเรียงเรื่องราว โดยใช้สำนวนภาษาที่เหมาะสม อาจมีการพรรณนา หรือใช้ข้อเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพหรือเกิดอารมณ์คล้อยตาม
๕. ปรับปรุงแก้ไขเรื่องราวให้สมบูรณ์ แก้ไขข้อผิดพลาดทั้งภาษาและการเว้นวรรคตอน อาจวาดภาพประกอบเพื่อความสวยงาม

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อ่าน คิด เขียน สร้างสรรค์ (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชาธิราช ตอน กำเนิดมะกะโท
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อ่าน คิด เขียน สร้างสรรค์ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องด้านล่างนี้ แล้วเติมข้อความลงในกรอบเพื่อให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์ตามความคิดของนักเรียน

.....

.....ชอบอ่านหนังสือมาก เขามักจะใช้เวลาในแต่ละวัน หมดไปกับการอ่านหนังสือ

ในโลกที่ไร้ขอบเขตแห่งนี้เขาได้พบกับ.....

.....

.....

.....

.....

.....

วันหนึ่งเขาเข้าไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุด และเขานั้นได้เผลอหลับไปขณะที่กำลังอ่านหนังสือเล่มหนึ่งค้างไว้อยู่ ทันใดนั้นเองหนังสือเล่มที่เขาอ่านค้างไว้ก็เปิดเอง แล้วมีแสงสว่างจ้าพุ่งออกมาจากหนังสือเล่มนั้น ดึงดูดเขาเข้าไปสู่โลกแห่งจินตนาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เขาจึงตัดสินใจที่จะ.....

.....

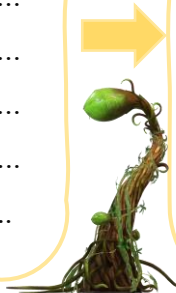
.....

.....

.....

.....

เขาจึงรู้ว่าเรื่องทั้งหมดนั้น เขาเพียงแค่ฝันไป

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชธานีราช ตอน กำเนิดมะกะโท

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันทำได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน					☐
๒. วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน					☐
๓. พูดอธิบายลำดับขั้นตอนการทำงาน					☐
๔. เขียนอธิบายลำดับขั้นตอนการทำงาน					☐
๕. ใช้พจนานุกรมได้ถูกต้อง					☐
๖. วิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : กลางภาค ปลายภาค หน่วยการเรียนรู้ที่.....

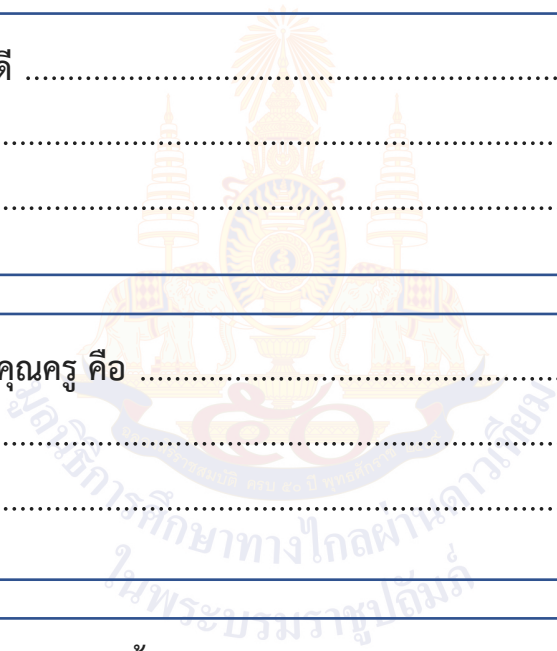
สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในปลายภาคเรียน คือ
.....
.....

สิ่งที่ฉันชอบ / ทำได้ดี
.....
.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ
.....
.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ
.....
.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก
.....
.....

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา เฉลิมพระเกียรติ
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

